

Puſillanimitas vtz ſit pctm̄. R^o fm̄ T^o h. ij. q. cxxxiij. Si aut p̄ p̄ſumptōem aliq̄s excedit p̄portōnez ſue potētie dū m̄it̄ ad maiora q̄ poſſit: ita a puſillanimitate de ſiat a p̄portōe ſue potētie: dū reuſat in illud tēdere qd̄ eſt ſue potētie om̄e ſuratū. a iō ſicut p̄ſumptio eſt pctm̄ ita a puſillanimitas qz eſt c̄tra natu- rale ordinē q̄ vnaqueqz res naturali- indinat ad exēq̄ndam actionē c̄men- ſuratā ſue potētie. Inde eſt qz ſeru⁹ q̄ accepta pecunia domini ſui fodit in terrā neqz opatus eſt ex ea p̄pter q̄n- dam puſillanimitatis timorē puni⁹ a dño. ut habet Mat^h. xxv. et Luce xix. De p̄ſumptōe h̄c ſ. Preſumptio

Quarta multiplex ē. ſ. ſal- adia. trebellianica. a le- gitima ſiue debita filiis iure nature q̄ eſt redacta ad terciā. de hijs tribz h̄c tur ſ. Legitima. q. j. Eſt a q̄rta de ſu- nera libz quā dñt p̄dicatoēs a mino- res de ſepulch^o ap̄d eos ut ſ. Sepulch^o ra. iij. q. j.

Queſtuarij. queſtores q̄ diſcur- rūt p̄ elemoſinis p̄hibēt ad- mitti. niſi exhibeāt veras lrās ap̄licas v^l dyocefani. A Litere autē ap̄lice acceptari nō dñt: p̄uiſquā ſu- erūt p̄ dyocefanū diligētē exami- nate. ut in de. abuſionibz. c̄f. de pe. et re. B. a niſi p̄ponant niſi qd̄ in lite- ris c̄tinet. Et ponit forma literaz. c̄f. de pe. et re. cū ex. eo. B.

Queſtuarij tales dñt eē modēſtia diſcretia ne in tabernis aut alijs incō- gruis locis hoſpitem nec faciāt incō- gruas expēſas nec aſſumāt habituz faſe religiōis. c̄f. de pe. a re. cū ex. eo.

Ad queſtuarios nullaten⁹ p̄tinet p̄dicare. ſi tñ caritatiua ſb̄ſidia pe- tere a indulgētā ſi quā habent ex- ponē c̄f. de hereti. ut officiū. li. vj. a in de. abuſionibz de pe. Et ſi p̄ eos ip̄e- dire⁹ officiū inq̄ſitorz p̄nta dñt ab ip- ſis cōpoſa a remoueri a p̄dicatōe ut in dicto c. ut officiū.

Queſtores nō dñt cōcedere indul- gētias motu ſuo de facto. nec diſpēſa- re ſup v̄tis. nec abſoluere a p̄urijs lo- mādij. a alijs pctis confidentes ſibi. A Et ſic videt̄ eis permit⁹ in d̄cū officiū audieday cōfeſſionū. Sed for- te h̄ intelligit̄ de grauioribz a reſerua- tis. ſicut p̄ in exemplis poſitis. a per- vōem dicte de. abuſionibz. ſ. ne auto- ritas clauū veniat in cōtemptum. B. Nec male ablata inēta data ſibi ali- qua pecunie q̄ntitate remittē. Nec t̄- ciam aut quartā p̄tem et hm̄ōi de in- iunctis permitētis relaxare. Nec aīaz ut mēdadē aſſeēt de purgatorio tras- here. Nec plenā pctōz remiſſiōz idul- gere. Nec a pena a culpa abſoluē. et om̄ia p̄uilegia ſup p̄dictis v̄lati quo p̄dictorū reuocata ſūt ut in de. abuſionibz de pe.

Raptor. j. ſ. qñ p̄ violenti- am q̄s rapit res alienas. Cui⁹ pena eſt fm̄ leges q̄ ſi agat infra añū cui⁹ lūter puni⁹ in q̄drupluz c̄putata. ſc̄z ipſa re. P̄ annum v̄o in ſimplū. ff. de rap. l. j. et. ij. a ad iſtā penā raptor q̄dē tenē⁹ ſolū poſtq̄ c̄dē natus eſt. ut ponit T^o h. ij. q. lxxij. A. De hoc latē eſt dictū ſ. De bagiu⁹ q. ij. Cū additōe. B. Si vero agatur criminaher: tunc p̄pter vim ſine ar- mis puni⁹ in terciā p̄tem bonorum a ſit infamis. ff. de vi. pu. l. j. pri. rñſo. et. l. fi. Et de hoc vide ſ. Infamis. Si aut cum armis puni⁹ de portatōne ſc̄z quia de portaba⁹ in inſulam et per- debat om̄ia bona ſua. ut in inſti. de pu. iudi. q. Itē lex iulia. de vi. Sc̄m̄ canones vero raptor multipli⁹ p̄- mi⁹. Et prima pena eſt qz ex cōmuni- ca⁹. ſc̄z ab illo ep̄o in cui⁹ ep̄atu rapi- nam fecit. c̄f. e. c. j. vj. q. iij. Placuit. Item denegatur ei p̄m̄ia niſi reſtituat oblata vel plenam ſecuritatē. de red- dendo faciat ſi habeat vnde poſſit. Si vero cum haberet vnde poſſet diſtus- lit accipe penitentiā vſqz ad mortē. ſi- fic nō p̄t ſatiffacere ſi petat p̄m̄iam.

dabit ei a etiā viaticū. Si vero decebit impemēs: tūc a viaticū a sepultura denegabit. e^o e^o sup eo. a. c. in l^{is}. q^o si nō habeat vñ reddat: nec heredes: nec ppinq^o volūt satisfaccere: ipse tñ cōtrit^o facit qd p^o licet tarde nō puabit p^ona a viatico. sed tñ sepultura denegabit. q^o statutū est ad terrorē aliorū. Presbiteri vñ q^o tra p^odicta fecerint sepeliēdo ip^o; a hmōi. dñt deponi ab officio a bñficio. ut in dicto c. sup eo. Sed tñ de occultis raptoribus fm Imo. nō d^o; talis rigor suau. ar. e^o in l^{is}. A In dicto c. sup e. sic d^o. Statuim^o ut q^ounq^o ex h^{is}. q^o violēt furreperit in rapinā seu eccl^{ia} violatiōnē manifeste fuerit dephensus n^o p^o ablata restituat si poterit: v^o emēdā di plenā a firmā securitatē fecerit: pe nitētie bñficiū ei penit^o denegat. Si v^o vsq^o ad obitū in otumada sua dura uerit a in extremis posit^o remediū penitētie postulauerit humili^o: si emēdā tō; v^o emēdā di securitatē p^ostiterit: ei p^ona a sepultuā eccl^{ia}stica d^ocedat. Qui at in sanitate obstinata mēte nō penituerit v^o emēdauerit a in morte securitatē p^ostāō neq^ouenit: solēmitas penitētie par^o p^odesse videt sic credimus. Sed de p^octō otrito viaticū nō neget. ita tñ q^o null^o clericorū sepulture eius interit. nec ei elemosinā p^osumat ac d^o p^o q^o si q^o clericorū v^o p^osbiterorū cōn hoc in vita. v^o in morte p^onas daē v^o sepulture inesse v^o eorū elemosinas accipe tēptauerint: seu hmōi rapine p^otiāpes inuenti fuerint: ordimis sui dānū irrecupabile patiā^o a eccl^{ia}stico bñficio careāt. Nec ibi. a hoc ca. intel ligit de pnblico raptoze. ut a notat in sū. li. j. ti. xvj. q. vj. vbi etiā s^o b^o g^o fm Gof. q^o si dict^o raptor in morte satisfaccere nō p^otr: otrito viaticū cōcedit. sed sepultura denegat. ut dicit deere. sup eo. Si v^o in morte otstitutus satisfaccere p^omittit si ualescat: a an satisfactō; decesserit: nō denegabit sepultura. sed heredes ad satisfactō; cōpellēt. e^o de rapto. in l^{is}. Et q^o h^o cā

su sepultura negat q^ouis viaticū cōcedat sit ad terrorē v^o sit ad ouerhō; heredū q^o nolūt satisfaccē ut p^o h^o ad satisfactō; inducā: ut dicit Gof. a ray. Et addit ray. Vel dic hāc otstitutōez localē eē videt em iure nouo q^o si q^o eēt etiā p^o hmōi amib^o excoicatus a dū in extremis ageret iur^o formā eccl^{ia}stie eēt absolut^o nō dēret amiteriū a alia ei suffragia eccl^{ia}stica denegat sed ei heredes a ppinq^o ad q^o s^o bona p^oueniūt ip^o s^o: ut p^o eo satisfacciat sunt eccl^{ia}stica censura cōpellendi. e^o s^o sepul. ca. prochiano Hostien. in sum. dicit simpliāter q^o ei sepultura denegatur. ut dicit deere. a super eo. licet viaticum cōcedat quod maius est. Et hoc sit ad terrorē et p^opter inobediētā et cōtumaciā suā: in qua longo tpe stetit. Si v^o super hoc nūquā fuit admonitus: v^o fuit admonitus sed modico tpe cōtumax stetit: absolutus per p^oprium sacerdotē erit sepeliendus et heredes cōpellendi sunt satisfaccere circa facultates defuncti. ut extra de rapto. in l^{is}. Quasi idē dicit ipse Hos. in glo. sup dicto. c. sup eo. Nec ibi. De pena etiā raptoris. v^o de s^o. Furtum. f. iij.

Vtrum rapina sit graui^o peccatuz q^o furtū. R^o. fm Tho. ij. q. lxxj. Sic. Nam violentia est magis ottra volūtatem q^o contra ignorantā. Item q^o p^o rapinam non solū inferit alicui dānum in reb^o sed etiam vergit in quādam p^one iniuriā. q^o at homines minus verecundātur de rapina q^o de furto ex hoc est q^o homines sensibilib^o inherentes magis gloriāntur de virtute exteriori que magis manifestatur in rapina. q^o de virtute interiori q^o tollitur p^o peccatū. a ideo minus verecundantur de rapina. Ad materiam raptorū ptinere p^o sup^o. Latro. a supra. Rauftrag. a supra. Pirata. a supra. p^o p^o p^o et s^o. Restitutio p^o totū. s^o licet rapere a saracenis temp^o treuzge. s^o. Treuga.

Raptor. ij. scz psonaz. Raptor
 sz nō solū rex ut in p̄ce. c. sed
 cō psonaz. Et sicut ab illo sz
 rapina. ita a ab isto sz rapt⁹ a omi
 tē qñ puella violentē rapit ut impe
 tuū teneat: vlt etiā qñ nō ipsa s̄vius
 ei⁹ violentē rapit: xxxvj. q. j. Ex hac
 Itē rapt⁹ nō solū omitti in virgine s̄
 etiā large sūptus invidua a sanctio
 mali. xxxvj. q. ij. Raptōres. a ca. si
 q̄s nō dicā. Et de hac materia s̄s s̄.
 Luxuria. f. j. A. de isto raptu clari⁹ di
 ctū est s̄. s̄. fornicatio in principio auz
 additōne. B.

Que pena raptoris. R. s̄. fm leges
 pena est ut capite puniā. Et si inge
 nuā rapuit. ei⁹ s̄stātia rapte apti⁹
 ce. Sec⁹ si ancillā vlt libertā. qz tūc de
 capita q̄tē sed nō p̄dit s̄stātia. Et
 intelligi si rapuit mulierē honestam
 Sec⁹ si meretricē. qz fm leges nō pu
 ni⁹. ut. c. de adul. l. q̄ adulteriū. A. n̄
 puni⁹. s̄. p̄ dicta pena. Ab alijs at̄ pe
 nis nō reperi⁹ immunis. B. Itē nō di
 stingui⁹ vtz volentē q̄s rapiat a iui
 tā. sponsā ppriā aut alienā iugataz
 vlt nō iugata. Itē n̄ p̄t puella rapta
 strahere cū raptore. Itē oēs fautores
 raptōz capite puniū. Probāt h̄ oia
 c. de rap. vir. raptōres fm canones
 do alt̄ puniū. Nā raptōr efficit ser
 u⁹ rapte. n̄ velit se redimē. xxxvj. q.
 j. de raptōibz. A. Et ibi p̄z qz si mulier
 volūtariē rapta est: raptōr obligat
 patri ipsi⁹ rapte ad p̄dca. s̄. ad fūiē
 dū vlt ad se redimēdū. B. Nec at̄ pena
 p̄t infligi in foro iudiciali: n̄ at̄ in pe
 nitentiāli. Itē raptōr d̄z exōicari cum
 fautoribz suis. xxxvj. q. ij. c. j. et. iij.
 Itē si rapta velit cōtrahē cū raptore
 p̄t. eē eo. accedēs. Itē nō intelligi⁹ rap
 tor: si rapuit sponsā ppriā. xxxvj. q. j.
 Lex iuria. a. q. ij. de puellis a. c. Si q̄s
 virginē. eē e. cū cām. Itē rapt⁹ nō est
 vbi puella cōsentit. ut in dō c. cū cāz
 A. s̄. qñ cōsentit pri⁹ in mōmū. licz d̄
 voluntatē parētū. ut ibi. Sec⁹ si cōsen
 tit solū rapine. qz tūc bñ dicā raptus
 a puni⁹ raptōr dō c. s̄. raptō. a. s̄. ta

ctū est. B. An q̄ deflorat virginē tene
 at eā ducere vlt maritare s̄s s̄. Luxu
 ria. f. ij. A. Adūtēdū etiā fm leges qz
 raptōres filioz seu seducētes filios a
 patribz si sūt nobiles dānā in metal
 lū. si n̄ sūt nobiles. a si pluries s̄ cō
 misēt dānā ad mortē. a seruus vel
 libert⁹ subijā bestiis. c. s̄. plagarijs
 l. si. et ibi glo. B.

Ratioanis obligativide s̄. ob
 ligatus.

Reconaliatio ecclē. vide supra.
 Cōsecratio. ij. f. iij. Itē de recō aliatio e
 amiterij s̄. Cōsecratō. iij. f. ij.

Religio. j. cōmuniter. Vtrum li
 ceat nouam religiōem adin
 uenire. R. s̄. Nullo mō. eē de re
 li. do. religio. m. li. vj. A. Qz q̄ religiōz
 assumere cupit: debz vnā de approba
 tis accipere. eē de reli. do. c. fi. B.

Vtrū illi qui cōstruunt hospitalia
 mutāt habitum: accipiūt certū sig^m
 aliquam etiā hospitalitatem exercēt
 tñ habent vxores a ppriū: sint ali
 quo modo dicēdi religiosi seu p̄sone
 ecclēsiastice. R. s̄. Si hoc fit sine auctō
 ritate episcopi tūc nullo modo debent
 dici ecclēsiastice p̄sone nec religiosi.
 xij. dist. Nulla. A. Nō obstātē con
 suetudine cōtrarias: quia omnino ir
 rationabilis est. fm Hosti. et in sū
 li. iij. ti. xxvij. q. xxij. B. Si autē fiat
 autoritate ep̄i tunc locus quidem re
 ligiosus cōsetur. eē de reli. do. c. iij. et
 iij. Personē quoqz si p̄mittāt obediē
 tiam a caste viuere cum vxore. a ea
 mortua aliam nō ducere et propriūz
 nō habere: personē ecclēsiastice sunt
 et q̄dammodo religiosi dici possunt.
 Nec obstat qz vxorem aliquis talis
 habeat. Nam a intelligit caste viuere
 re. xxxj. dist. mōna. A. Etiam si vta⁹
 motrimonio dum mō honeste. ut ex
 eo. c. patet. B. Itē n̄ obstat qz qua
 si ppriū habet: qz illud p̄t habere
 vōe administratōnis. n̄ tñ pprie re
 ligiosus dici p̄t: nisi p̄mittat aliquā
 approbatam regulam. eē de reli. do.
 s. fi. Nec p̄t tali cōmitti administra^o

spūaliū si laicus est. *Assec* in hoc vi
des excusari ep̄i auctoritas s̄m *Host*.
q̄ et addit. *Cōsulum* etiā ep̄is. ut ta
libz q̄ ad oēs s̄ vna diocesi v̄niformē
habitū a regulā certā tradāt *Cōsuli*
m⁹ etiā q̄d eis graue nō erit sicut cre
dim⁹ q̄ librā pepis v̄l cere v̄l aliū ē
tū censū in signū s̄biectōis sibi retine
ant. et ut eorū p̄tēctio auidēt⁹ eluces
cat. ut in dicta. q. xxxij. B.

Vt occasiōe religionis p̄termittē
da sūt pietatē officia in p̄ntes s̄^o s̄m
Tho. in q̄libeto *Ast* dicendū est de il
lo q̄ nōdū religionē intrauit a *ast* de
illo q̄ in religione iā p̄fessus est Qui
em̄ nōdū intrauit si videat p̄zem suū
in magna nēitate: a cui p̄ aliū s̄bue
m̄i nō possit nō debz religionē intra
re s̄ debz m̄strare p̄ntibz. maxime si
absq̄ p̄iulo p̄cā possit in seclō rema
nē. Si v̄o p̄ aliūz possit parētibz suis
m̄strari: p̄t si vult religionē intrare
V̄n *Criso.* exponēs illud *Matth.* viij.
et *Luc.* ix. Dimitte mortuos sepelire
mortuos suos. dicit q̄ malū est ab du
cere hōiem a spūalibz a maxime auz
fuerint q̄ ministeriū p̄ntū cōpleant.
extabāt em̄ aliq̄ q̄ cōplere possēt illi⁹
funeris sepulturam *Post* q̄ v̄o iā ali
q̄s est in religioe p̄fessus mortu⁹ est
mūdo V̄n p̄ spūalē mortē deobliga² a
cura impendēda p̄ntibz. sic em̄ deob
ligare² p̄ mortē corpālē. Et iō nō pec
cat nec cōtra p̄ceptū dei agit. si in clau
stro remaneāt s̄b p̄cepto p̄lati p̄ntū
ministratōe p̄termissa. Etenī fact⁹
est impotēs ad reddēdū debitū mini
steriū absq̄ p̄pria culpa. Debz tñ q̄n
tū p̄t salua ordis sui obediā satagere
ut p̄ se v̄l p̄ aliū suis p̄ntibz s̄bueiā
si in nēitate fuerint. *Ibdē* et *Tho.* ij. ij.
q. dxxxix. *A. Ibdē* in sū. eo. ti. q. xij. Et
ibē nōt *Rico.* de l^o. sup. xv. *Matth.* B.

Sec q̄d attēdit grad⁹ diuisarū reli
gionū. s̄^o s̄m *Tho.* ij. ij. q. dxxxviii.
Sūmūz gradū in religionibz tenēt q̄
ordināf ad docēdū siue ad p̄dicādū
A. *Hoc* v̄o ceterē eq̄l⁹ cōputat. *Ast*
sec⁹ utz in statu deriā secularē a cura

ti q̄ ordināf ad p̄dicādū. ex. te cele
mis. Sane. q̄ sacdos. a tñ stat⁹ ei⁹ mi
nor est statu regulariū etiā ad p̄redi
candū nō deputato. *q. xxxi. q. ij.* due s̄t
in si. a idē q̄d hic nōf in sū. e. ti. q. xxxi
B. *Sec* m̄ tenēt illi q̄ ordināf ad cōtē
platōem. Tercū illi q̄ occupant circa
exteriōres actōes. In singul⁹ autē ho
rū graduū p̄t attendi p̄eminētia s̄z
q̄ vna religio ordināf ad altiorē ac
tū in eodē gr̄e. sicut inf̄ opa vite acti
ue pot⁹ est redimē captiuos q̄ redē
pe hospites. a in opibz cōtēplatiue po
tior est oratio q̄ lecho. *Pōt* etiā attē
di p̄eminētia si vna eaz ad plura ho
rū ordinēf q̄ alia. v̄l si cōueniētiōra
statuta h̄eat ad finē p̄positū cōsequēdū
Vt autē p̄fectior sit religio solitario
rū q̄ in societate viuentiū vide sup̄.
Heremita. q. j.

Vt religiosus peccet mōiē trās
grediēdo ea q̄ sūt in regula s̄^o s̄z *Tho.*
ij. ij. q. dxxxvi. *Volūz* p̄fessōis respici
at p̄ncipalē tria. s̄. paupertatē cōtinentiā
a obediā. a hōz tñsgressio obligat
ad mōiē. Alioz at tñsgressio nō ob
ligat nisi v̄l p̄pter cōtētū regule q̄ s̄
directe cōtrariā p̄fessōm p̄ quā vo
uit aliq̄s regulārē vitā. A. q. s̄. religi
ofus nō tenet cōp̄fect⁹: sed ad p̄fecti
onē tendere. cui cōtrariā p̄fectōis cō
temptus s̄m eun. *Tho.* ij. ij. q. dxxxv
vj. ar. ix. B. vel p̄pter p̄ceptum siue
a p̄lato oretenus factū siue in regla
expressum. q̄ hoc esset facere contra
obediētiē volūz. Non autē qui p̄f
tetuz v̄o uet seruare om̄ia que sunt in
regula: sed v̄o uet regularem vitam:
que essentialiter cōsistit in tribz p̄redi
ctis. Vnde a in quibusdā regionibz
cauti⁹ aliquid p̄fident non quidem re
gulam: sed viuere s̄m regulam. id est
intendē ad hoc q̄ aliquis mores si
os informet s̄m regulam sicut s̄m q̄d
dā exemplar. a hoc tolli² p̄ cōtēptū
In quibusdā autē religionibz ad
huc cauti⁹ p̄fident obediētiā s̄m re
gulam. ita q̄ p̄fessōm nō contrariā²
nisi illud q̄d est cōf̄ p̄ceptū regule

Transgressio vero aliorum obligat solum ad peccatum veniale. quia talia sunt quedam dispositio ad peccata venialia. In aliis quae sunt religioe. scilicet frater predicatores talis transgressio vel ommissio constitutionum ipsorum ex suo genere non obligat ad culpam neque mortalem neque venialem. sed solum ad penam taxatam. quia per hunc modum ad talia obsequanda obligantur. quae tamen possent vel veniale vel mortale peccatum ex negligentia vel libidine siue contemptu. A. Co. vi. ut in su. li. iij. ti. xxv. q. xxv. B.

¶ Vtque religiosus eodem genere peccati grauius peccet quam secularis. Respondeo. Item. Vbi dicitur. Peccatum religiosi potest esse grauius peccatum secularium eiusdem speciei tripliciter. Primo si sit contra votum religionis puta si religiosus fornicet vel furem. quia fornicatio facit contra votum continentie. a furado facit contra votum paupertatis. Secundo modo si ex contemptu peccet quia ex hoc videtur esse magis ingratus. Similiter officij vel beneficij quibus est subiectus ad statum perfectioris. sicut Apostolus dicit. Heb. x. quod fidelis grauius oratione meretur supplicia ex hoc quod peccando filium dei contumaciter percontat. Unde dicitur. Quis dicitur dilectus meus in domo mea facit scelestam mercedem. Tercio modo peccatum religiosi potest esse grauius propter scandalum. quia ad vitam eius plurimum respiciunt. Si vero religiosus non ex contemptu sed ex infirmitate vel ignorantia aliquod peccatum quod non est contra votum siue professionis committit absque scandalo puta in occulto leuius peccat in eodem genere peccati quam secularis quia peccatum eius si sit leue absque scandalum ex multis bonis quae faciunt. a si sit mortale facilius ab eo resurgit primo quod propter intentionem quam habet esse contra ad deum. quia si ad horam intercipiat defacili ad peccatum reparet. Item scit delicta corrigere. Inuacit esse a socijs ad resurgendum sicut illud. Eccl. iij. Si viderit avertit ab altero sulcat. Ve soli. quia si ceciderit non habet subleuantem. A. Ibi in su. co. ti. q. xxvi. B.

¶ Quid consilium dicitur a fugiis quae non possunt impetrare reconciliacionem sicut fornicatio. et de reg. c. si. A. Ibi dicitur quod de

bet tales requiri a ad reuertendum spelli. a sic fornicatio recipi. salua tamen ordinis disciplina. sicut in diuinitate regule. a si potest subijci disciplina coertio. B. nec inueniunt religioe in qua recipiantur. Respondeo. Item. Ray. Tenentur viuere regulariter a honeste tamen apostate quam eieci. A. Hoc dicitur. Vide potest fuisse Glo. Ray. ut in sum. li. iij. ti. xxv. q. ij. vbi dicit hoc Glo. B.

¶ Quid de hijs qui luca monachum fugitiuum seu apostata. Respondeo. Totum monasterium suo luca. xxv. q. ij. abbates. Et sicut Innocentius dicit esse si veritate monasterio acquirit. ff. de acqu. re. do. et Sed sicut cum si monachum sit eieci. ea que luca nulli acquirit. nec valet tractare. Et addit. Possit tamen dici quod acquirit episcopo. a cuius iurisdictione non est absolutus. Vide etiam hunc casum s. Apostasia. v. q. ij. A. Et ibi de h. dicitur dictum est. B.

¶ Vtque primum sit religiosus siue monachus si ab abbate negligenter cura ecclesie non a plerumque pertinendum ad eum. Respondeo. Item. In quolibet. Nullus potest exigere aut recipere carnalia aliorum maxime peccata peccatorum nisi spiritualia seminet predicando vel orando vel salute eorum a quibus recipit per vias parando. Dico ergo quod totum dicitur sicut recipit sic bene refundere. Si ergo constat eis quod cura negligatur debent supplicare abbati. a debent eum monere in capitulo. a si videant quod remedium non apponatur debent appellare contra abbatem sicut contra aduersarium veritatis. Et si esset mihi notum aliquod tale monasterium non auderem consulere quod aliquis in tali eligeret monachatum. Item in su. li. iij. ti. xxv. q. xxij. B.

¶ Vtrum aliquis religiosus possit preesse pluribus locis. Respondeo. Nulli religio siue monachi possunt preesse pluribus prioratibus. Item nec pluribus ecclesijs definis curam animarum habentibus. etiam si eadem cura non per ipsos sed per prebiteros ad eorum presentacionem per episcopos institutos habeat exerceri nisi auctoritate sedis apostolice. vel si vnus ex

eis ab alio dependat vel adiuuam
sint annexi. et quicquid tale prioratu vel
talē ecciam obtinēs recepit aliū: pri
mo puat⁹ est ipso iure. a stati tenet
dimittē Et p^o cū ad quē ptinet libere
oferat a nisi dimittat fit ineligibilis
a ab utroq; perit⁹ repelli debz. ext. de
pben. cū singula. li. vi. Circa h^o plura
vide s. Beneficiū. j. f. iij.

✠ Priorat⁹ vel ecclie aut administrati
ones seu officia vni⁹ mōsterij consueta
p^o eiusdē mōchis gubernari non dūt
mitti mōchis alteri⁹ monasterij si
ne licētia pape a extra hoc ordinātes
sūt priuati ptate puidēdi de ipsis A. f.
ca. vica de ipso p^o dyocesanū si exem
pta nō fuerint: alioq; p^o sedē aplice
ordinet. ut in dicto. c. cū singula. B.
Et recipientes sūt ineligibiles ip^o iu
re. q^o de pre. cū singula. f. si. li. vi.

✠ Vtq; religiosi succedāt in bonis pa
rentū a hōi. R^o Sic Immo pl⁹ q^o pn
tes nō pūt eos exhereditare. q^oius du;
laici fuerāt i cā; ingtitudis in dīssēt
C. de episc. a de. dō nob. xij. q. iij. c. fi.

✠ Religiosis p^o p^o in virtute obediē
tie s^o in fminatōe maledictōis et ne
ne in s^o moribz suis platis detrahant
aliq; ab ecclia suaz frequētia l^o indul
gētiā indiscretas p^o nūdent. a ne re
trahāt testatores a restitutōibz debi
tis aut legatis matricibz ecclesiis fa
ciendis. nec legata vel debita. a male
ablata inēta sibi vel sui ordinis fratri
bz vel ouentibz in alioz p^o iudiciū fieri
vel erogari p^o uerēt. nec absoluāt quē
quā in casibz resuatis pape vel ep^o a
plura hōi. ut in de. religio. de p^o ui.
A. Ibi enī ponūt etiā aliq; de q^o bz di
ctū est s. Absolutō. j. f. ij. v. scd^o s est
religiosis. Et addit q^o ipsi religiosi nō
p^o sumāt p^o sonas eccāsticā p^o ferti cō
rā iudiciibz delegatis a papa suā extra
eos iusticiā p^o seq^o ntes verare in debite
aut ad loca plura a p^o ferti multū re
mo ta cōuenire. Si q^o aut de uetitis ali
qd ibi attemptare p^o sumperint p^o du
os mēses s^o biacōant p^o mis q^o fm eozū
regulā vel statuta p^o g^o uibz culpīs eis

osueuerūt imponi sup q^o bz absq; ma
nifesta nēitate cū eis nō valeat dispē
sari. Ceterū plati eoz nō de hīs q^o occa
sione p^o missoz excessiū nō eos q^o quo
mō puenerint: ecclesiis aut p^o somis
eccāsticā dānificatis vel lefis satisfac
tōe; plenariā exhibuerint infra men
sē postq^o sup hoc fueūt roq^o fiti. suspē
sionē vsq; ad satisfactō; debita coip^o
incurūt nō obstātibz statut^o a p^o uile
gij^o cuiuscū; cuiuscū; tenore existāt B

✠ Religiosi mōdicātes si rāpiāt loca
noua vel antiq^o dimittāt sūt excoicati
ut s. Excoicatio. j. f. iij. v. de am^o. A.
a ibi de hoc pleni⁹ in additōe. B. Sile
etiā sūt excoicati religiosi q^o vbi cūq;
temerarie dimittūt habituz: vel acce
dūt ad studia sine licētia. ut s. Excoi
catio. j. f. ij. v. xij.

✠ Vtuz cū religiosus possit dispēdari
in voto continentie. R^o fm T. h. ij. q.
lxxxviii. Votū continentie nō est essētia
liter annexuz ordinis sacro s^o ex statu
to ecclie Vn p^o eccliam videt q^o possit di
spēdari. s^o debitu⁹ continentie est essētia
statu religionis p^o quā l^o abrenū
at sclo totali: xvi seruitū mācipatus
q^o nō p^o simul stare cum matrimo
nio in quo inuambit necessitas pau
rande vxoris a prolis a familie a re
rum que ad hoc requirunt. Vnde dic
Apo. j. Choz. vij. Qui est cum vxore
sollicitus est que sunt mūdiz: quomō
placeat vxori a diuisus est Vnde no
men monachi p^o positum ad diuisi
onem p^o dictam ab vnitāte sumit. A.
Dias enī a monos q^o est vnū quasi
vnicus a solitarius. xvj. q. j. Si au
pis. B. Et ideo in voto solemnisato p^o
p^o fessionē religionis nō p^o p^o ecclesiā
dispensari. Et vōem assignat decreta
lis. q^o castitas est annexa regle mo
nachali. q^o de sta. mo. cum ad mona
steriū. in fi. A. Con. Al. Sed Inno. a
Hostiē. a multi alij dicūt q^o p^o p^o re
putabilem cām bene posset papa di
spensare. Sed a ip^o T. h. j. scripto di
at q^o illi p^o babilis dicūt qui asserūt
q^o si cōmunis vtilitas totius ecclesie

vel vni⁹ regni vel puincie exposceret:
possi papa i voto otinētie a religiois
dispensare q̄ntūcumq; eēt solemnisa
tū. ut in sū. h. j. ti. viij. q. lxxij. B.

¶ Vtz religiosus fact⁹ ep̄s absoluatur a voto paupertatis a obedie. R^o fm Tlw. vbi s̄. Sicut nō absoluit a voto otinētie ita nec a voto paupertatis. qz nihil d; h̄ie tanq̄ p̄riū. sed sicut dispensator oim bonoz ecclē. Sicut nō absoluit a voto obedie. sed p accidēs nō tenet obedire si supiore nō h̄eat. sicut a abbas mōsterij q̄ tñ nō est auctor obedie absolut⁹.

¶ Vtz religiosus factus ep̄s teneat ad obſuātiās regulās. R^o fm Tlw. ij. ij. q. dxxxv. Si q̄ sūt in regularibz obſuātijs q̄ nō impediāt pontificale officū. sed magis valeāt ad pfectōis custodiā sic est otinētia. paupertas et h̄mōi ad h̄c reman; obligat⁹ a p cōsequēs ad portādū habitū sue religionis q̄ est h̄mōi obligatōis fig^m Si q̄ vō sūt q̄ officio pontificali repugnēt sicut est solitudo silentiū a aliq; abstinentie. vel vigilie graues ex q̄bz impotēs corpe redire ad exeqndū pontificale officū ad h̄mōi nō tenet. In alijs tñ potest dispensatōe vti. fm qz requirit necessitas psonae vel officij a cōditio hominū cū quibz viuūt p modū q̄ etiā plati religionū in talibz sciam dispensant. A Con. Host. ut in sum. h. ij. ti. xxviii. q. iij. B. Vtz aut religiosus fact⁹ rector alicui⁹ ecclē teneat ad statuta sui ordis. vide s̄. Monachus. f. vj.

¶ Vtz religiosus possit eē iudex. R^o Simplex religiosus iudex esse nō p̄t ut notat. ff. de iudi. l. cum Pretor. A In glo. que etiā idē dicit de couerfis B. Sed nec potest p cōpomisū redire arbitrū. qz nō debz esse disceptator: forisū negotioz. xvj. q. j. Monachi. a. c. 8. P̄ntiūa. C. de epi. a cleri. re p̄tita. Sed arbitrator seu amicableis cōpositor esse p̄t in Autē. ut diffi. iudi. f. si vō otigerit Col. ix. xj. q. iij. in iustū. Et hoc intellige de imperio suo

plati. ut in dicto c. monachi. a ep̄. de postu. c. ij. Nec ē s̄mā Wil. durā. a hosti. A Con. Albr. B. Vtz religiosus possit exercē officū tabellionat⁹. h̄es. f. Tabellio. f. fi. Et vtz possit eē testis. f. Testis. ij. f. ix.

¶ Vtz religiosus possit eē executor testamentoz. R^o Si est ordis minor nō p̄t eē executor testamentoz. h̄ p̄t cōsulē ut in de. exiū. f. verū eē. de v. sig. Si eē est alteri⁹ ordis. nō p̄t n̄ sup h̄ petita l̄mā obtēta ut eē s̄ testa. religiosus. h. vj. Tatis q̄ eē si sit exēpt⁹ vel plati⁹ teneat reddē vōz ordinaro a ordinari⁹ teneat exigē ut in de. religiosus de testa.

¶ Quid de uētibz q̄rūdā mulierū q̄ canonicē appellāt: nec sūt p̄fesse et h̄nt p̄riū. imo a m̄io^m cōtrahē p̄nt. nūqd dicēde sūt religiose. R^o fm In no. a Ber. s̄. imo eaz stat⁹ fact⁹ v̄ pbatur. xvij. q. ij. P̄nciosū. n̄ forte aliō oñdant. Dnt q̄ p ordinarios visitari auctē p̄uav̄ si exēpte s̄ auctē papali. ut i de. de sta. mo. a cano. attendētes circa h̄. A Ibi eē p; qz stat⁹ dictaz canonicaz nō est approbat⁹ B. Erāt etiā q̄dam alie q̄ dicebāt beghine q̄ assumētes certū habitū nulli p̄mittentes obedie. nec renūciātes p̄rijs neq; regulā h̄ntes. licet religiosus q̄busdā sp̄atiter adbeverēt. Iste beghine a oēs assumētes statū eaz. a religiosi q̄ fouent eas in statu beghinagij: sūt excoicati. ut s̄. Excoicatio. j. f. iij. v. vj Sed h̄ nō includit beghinas seu vestitas de p̄nā b̄i dominici in lombardie a tuscie ptibus cōstitutas. ut patet in declaratōne iohannis. xvij. que incipit Cū de mutie v̄bz. Ad materiā at religionis p̄t facere s̄. Monachus a s̄. Monialis Si religiosus vel religiosa peti⁹ tanq̄ cōiunx requirere s̄. Matrimonij. ix. f. pen. A. Et ibi de hoc latius in additōne. B.

Religio. ij. q̄ ad ingressū. Vtz de ingressu religionis habēda sit magna deliberatio. R^o fm

Tho. ij. q. vi. Diuturna deliberatio a multorum consilia requirunt in magnis dubijs. ut phis dicit in. iij. Ethicorum In hijs autem que sunt certa a determinata: non requirunt consilium. Circa ingressum autem religionis tria prout considerari. Primum quod ipse ingressus religionis secundum se. Et sic certum est quod est melius bonum. a quo de hoc dubitat quantum in se est: derogat christo qui hoc consilium dedit. Vnde Augustinus in libro de verbis domini. Vocat te omnes. et christe tu attendis ad occidendum. et hominem mortalem a errare potentem. Secundo modo potest considerari religionis ingressus per comparationem ad vires eius qui ingressus est. a sic non est locus dubitationis. quia illi qui religionem ingrediuntur. non confidunt de sua virtute sed de divina. secundum illud Iherosolymis. xl. Qui sperant in domino: mutabunt fortitudinem. assumet pennas suas sicut aquila. currit a non laborabit. ambulabitur a non deficient. Si tamen sit aliquis species le impedimentum. puta infirmitas corporalis vel onera debitorum vel aliquid homini in hijs requiritur deliberatio a consilio cum hijs de quibus speratur quod proficiant a non impediant Vnde dicitur in ecclesiastico. xxxv. vij. Cum viro irreligioso tracta de sanctitate a cum iniusto de iusticia Quasi dicat non Vnde sequitur. Non attendas hijs in omni consilio. sed cum viro sancto assiduus esto. In quibus tamen non est diuturna deliberatio honesta. Vnde Iherosolymis in epistola ad paulinum festina quod te a heretici in salo nauiculae fune magis prece quam solue Tercio autem potest considerari modus intrandi religionem quam religionem aliquis ingredi debeat. a de talibus potest haberi consilium cum hijs que non impediant Vnde autem impubes possit ingredi religionem habes. s. Rouid. q. i. et. ij.

¶ Vtrum aliquis debeat inducere alios ad religionis ingressum. Respondeo secundum Tho. ij. q. vi. Inducetes alios ad religionem: non solum non peccant: sed a magnam premium merentur. Dicit enim Iherosolymis. vlt. Qui conuerterit fratrem suum a errore: liberabit animam suam a morte. a operetur multitudine peccatorum. a dicitur. xij. Quod ad iusti-

cia erudiunt multos: erunt quasi stelle in perpetuas eternitates. Possit tamen contingere circa homini inductioem triplex inordinatio. Primo si quis violentus alium ad religionem cogeret. quod prohibetur. xx. q. iij. prius. Secundo si quis simoniace alium ad religionem trahat. muneribus datis. i. q. ij. quod pio. Nec tamen ad hoc pertinet si alius quis alicui pauperi necessaria ministrat in seculo nutriendum eum ad religionem. vel si in pacto aliquo munuscula tribuat ad familiaritatem captandam. Tercio si mendacius eum alliciat. Imminet enim sic inductio periculi ne cum se deceptum inuenit retrocedat a sic fiat nouissima hominis illius peiora prioribus. Matth. xij.

¶ Vtrum adultus ingressus religionem possit ad seculum redire. Respondeo quod dicitur est non uicium in probatone possit redire potest libere infra annum preteritum in tribus casibus. Primo est si scienter receperit habitum qui datur profitentibus consuevit. quod habet locum in illis religionibus in quibus habitus nouitiorum est distinctus ab habitu professorum. quia per tale susceptioem intelligitur tacite professus. A. Et ideo quando habitus nouitiorum est indistinctus a illius gesta uerit per annum integrum. ut in c. de regulis. vj. b. Secundo si fecerit professionem. Tercio si audent apparet quod talis absolute uoluerit vitam mutare. quod tamen non proficiunt nisi data probatone vel patetibus indicijs ostendat. A. Et hoc casu cum quis uoluerit vitam absolute mutare assumendo habitum etiam nouitiorum uideat tacite professus a obligatur religioni in genere. et de regulis. sul. Et ideo si postea contrahat matrimonium: non ualet secundum Gof. et Innocentium ibidem. ubi etiam cum Innocentius transit dominus an. de bu. in dicto. c. sul. Et hoc uideat de doctorum consilio nisi forte ingrediens ad unam a ad nullam aliam religionem se obligare intendere. Respondeo si casu si ex aliquo rationabili causa non possit in intentam religionem persistere nulli obligatur a matrimonium contrahere potest. putat non dominus de. de anchorano. in c. constitutoz de regulis. li. vj. Quod autem quis presumat vitam uoluisse absolute mutare vel seculo

renūciare dictū est s. Nouia. q. iij. in additōe. Et in eo. clari⁹ tangi⁹ id qd in hoc. p. omf. B. Sed in p̄dictis casibz distingue. qz si aliqz p̄dictoz triū fecerit in aliq religione medicātiū non erit p̄pter hoc illi ordini obli gat⁹: sed ḡnaleriter alicui ordini. c. s. regu. nō solū. li. vj. In alijs vō ordi bz. ut s. Nouia. q. v. C. mediu

¶ Vtrū seru⁹ ingredi possit v̄l recipi i religione R. Rō p̄t ingredi nec d; re cipi siue sciat qz sit seru⁹ siue si est p̄sona incognita nescia v̄t sit seru⁹ v̄l liber. Et si ingressus fuerit a infra trienmū peti⁹ a dño suo d; reddi auz omibz q̄ attulit. fide tñ accepta de im punitate i p̄s. D. trienmū vō repeti nō p̄t: si cēt tā longe qz impunitū n̄ possit. xvij. q. ij. Si qz incognitus: a erit dictū tps a tempe sciēte dñi. ar. in dicto. c. si qz incognit⁹. A. Hug. aūt dicit a tpe ingressus sed lau. io. a alij pleriqz doctores dicūt a tpe sci entie. ut in sū. li. j. t. viij. q. lxxij. vbi notant etiā omnia q̄ in hoc. q. habent f̄m Ray. et Glo. Vbi etiā idē dicūt d obligatis ad vōmnia reipubhce. A. Et hec intellige vera eē in omi ḡne f uoz. etiā si sint colloni originarij sū ascripticij. de quibz habet J. Seruus j. q. iij.

¶ Quid si seru⁹ ingressus mōsteriuz recipi⁹ ad p̄fessioēz añ dictū t̄minū. R. f̄m Ray. Credo qz d; remanere in ordine a mōsteriū d; satisfaccere dño qz fuit in culpa recipiēdo. ar. d. liij. si seru⁹. Vl. dicit qz si erat incognitus: a pbat forte p̄ falsos testes qz cēt libz debz restitui dño si petat. c. s. de ser. nō or. c. de seruoꝝ Con. Nos. A. Et idē f̄m cosdēz est si talis dolose intrauit religionē sciens se seruū. Sec⁹ si bō si de putabat se libertū. ut in sum. eo. t. q. lxx.

¶ Quid si talis p̄ factā p̄fessioēz fue rit dño restituta postea manumif sus sit: nūqd tenet redire ad mōsteri um R. f̄m Wil. Sic. qz q̄tum in eo fu it: monachus fuit. A. J. de in sum. eo.

ti. q. lxxvj. B

¶ Vtrū ligati ad vōmnia possint ingre di v̄l recipi in religionē. R. Si sūt ob ligati ad vōmnia reipublice nō sūt re cipiēdi. dis. liij. Lege. Sed si obligati sūt ad vōmnia priuatorū honestū est qz pu⁹ de vōmnijs se expediāt. Rō at est necariū f̄m Glo. Ray. a in dicta q. lxxij. B. Vtrū at sic obligati possint ordinari. vide s. Obligatus p̄ totū.

¶ Vtrū ille q̄ ē obligat⁹ ad aliqd sol uēdū possit ingredi religioē. R. f̄m Rai. Ingredi p̄t n̄ obstāte obligaōe v̄l iuramto. dūmō nō ex vōlūtate v̄l intētoe s̄trahēdi debitū hoc faciat sed ex caritatis feruore. Nec facit iniuriā creditori qz exausa⁹ auctoritate sp̄ūscā cui nemo f̄sistere p̄t. xix. q. ij. due. c. s. de regu. a. trāse. Licet. Sed mōsteriuz tenet satisfaccere de hijs q̄ ipse otulit monasterio. xix. q. iij. Si q̄ mulier. C. de epi. a. de. Deo nobis. q. j. qz si nihil otulit monasterio qz nihil h̄bat: ina mis est actio quā excludit inopia de bitoris. xij. q. vj. Si res. ff. de dolo. nā is. Si tñ p̄gressū religioē occa sione e⁹ mōsteriū aliq̄ acq̄eret puta p̄ successioē hereditariā v̄l donati onem seu ex testamento teneret mo nasterium quātum illud esset. ar. in dicto. c. Si qua mulier Cō. Immo. ho stien. et Tho. ij. q. vlt. Poterit etiā am ut ait Ray. in monasterio existēs scribere v̄l aliud honestum opus fa cere ad liberandū se dūmodo non ne gligat p̄pter hoc diuinum officium. di. xix. Clericus. a. xxj. q. j. Clericus Et deducēt expense f̄m quosdam. ne sit onerosus monasterio. xvij. q. vj. de lapsis. Sed addit Immo. qz aliqui addūt nō deducendas expensas. qz ex quo altari seruit. de altari viuere rebet. xij. q. j. Ex hijs. Et hoc p̄babi lius videtur dūmodo non impediāt in aliquo ab obseruātia regulari. A. i. ab obseq̄is regule et religionis qz bus est semp̄ astrictus. Ideo ad pre dictam solutioē nō tenet f̄m Vl. a in sum. li. iij. ti. xvij. q. v. B

Quid si sit obligatus ad aliquid faciendū. R^o fm Host. Nihilominus ingredi p̄t q̄d promissit. a si hoc n̄ p̄t saltē p̄ficiat p̄ aliū nisi man⁹ ei⁹ sp̄ca liter electa eēt. qz tūc nō licet ei per aliū facere nisi de l̄mā ei⁹ cui p̄missit. ar. C. de cadu. tol. l. j. §. Re aut. e⁹ de offi. de le. c. si. Pōt etiā satisfacere ei cui p̄missit. siue de bonis q̄ cōtulit mōsterio siue opando aliqd ut ei satisfaciāt. De h̄vix in p̄cedenti. §. A. Et ibi tactū est qz ad h̄mōi opatō; n̄ tenet si forte p̄t vitā dū scādātū qm̄ occurreret. a sic intelligi pōt q̄d hic d̄. B.

¶ Vtz rector q̄ iuravit regere civitatē p̄ annū. siue magister q̄ iuravit legere. v^l capellan⁹ q̄ iuravit h̄vire in capellania; possit ingredi religiōez. R^o fm Ray. Sic. Nō em̄ iuramētū violat q̄ illud in meli⁹ mutat. e⁹ de iur. puenit. J^o de Jmo. et Goff. h^o §. qz itē Sed addit. Cōsulo qz p̄impleat q̄d p̄missit. e⁹ de iur. debito. s. h̄ em̄ tuti⁹ eēt n̄ ab illo v^l illis q̄bz iuravit. possit licētā obtinere. Al^o de cōfiliū nō videt bonū p̄ q̄d ingressus religiōis retardet. a in c. Debitor. nō induat aliq̄d impedimētū v^l retardatio boni. s. solū d̄ qz q̄ iuraverit solū v^l furas soluat. Nec etiā obstat c. cōmissū. e⁹ de sp̄o. vbi cōsulit qz q̄ iuravit h̄vire m̄mōniū; p̄ verba de p̄nti p̄n⁹ s̄bata eximē ingrediāf religiōez qz p̄ talem cōtractū nō retardat religiōis ingressus fm glo. Rai. a in sū. eo. ti. q. vj. vbi hec om̄ia notāf. B.

¶ Vtz p̄pter obseq̄a parētum debeat q̄s retrahi ab ingressu religiōis h̄s. s. Religio. j. §. iij. Et vtz cōiugat⁹ possit ingredi vide. J. Votum. iij. §. j.

¶ Vtz ep̄i. archidiaconi v^l p̄sbiteri curati possint ingredi religiōez. R^o fm Tb. ij. q. vi. Obligatō vti p̄petui ad vacandū d̄mis obseq̄is opetit p̄pe ep̄is a religiosis P̄sbiteri at̄ curati a archidiaconi nō obligāf voto p̄petuo a solēm ad curam animarū retinēdam sicut ad hoc obligant ep̄i. Vnde ep̄i p̄sulatū deserere nō p̄nt absqz au

toritate romani p̄ntificis. e⁹ de regula. licz. Archidiaconi at̄ et p̄sbiteri curati possūt libere abrenūciare ep̄o curā eis om̄issā absqz licentia pape. q̄ solus pōt in votis p̄petuis dispensare. A. Et etiā ep̄i nisi in casibz p̄ticulariter exceptis. ut infra. Votū. v. §. j. B. Vñ manifestū est qz archidiaconi a p̄sbiteris curatis licz ad religiōez trāsire etiā ep̄o cōtradictōe. ut. xix. q. ij. due sunt. B̄n̄ficia aut̄ aliaui⁹ tatiū toto tempore p̄bationis non debent alteri conferri. nisi ipsius consensu l̄ nisi constet qz voluerit absolute mutare vitam v^l p̄fessionem fecerit. v^l habitum p̄fessorum scienter receperit sed interim seruiet b̄n̄ficio p̄ alius cui de portōe cōgrua ipsi⁹ b̄n̄ficio p̄uidebit. e⁹ de regu. b̄n̄ficiū. li. vj. Vtz ep̄i cōicati possint ingredi v^l recipi in religiōez. vide s. Absolutio. iij. §. si. A. Et ibi de hoc plen⁹ in additōe. B.

¶ Vtz illi qui nō sunt exercitati i obsequantia p̄ceptorū debeant ingredi religiōez. R^o fm Tb. vbi s. sic. Nā et d̄ns mathēu publicanū qui in obsequantia p̄cepto ruz exercitatus non erat. vocavit ad cōfitorum obseruatiam. ut pt; Luc. v. Ingressi em̄ religiōez nō solum expedit h̄is qui sūt exercitati in p̄ceptis ut ad maiorem p̄fectōe; pueniant. sed etiā h̄is qui nō sunt exercitati ut facilius peccata vitent ut p̄. qz p̄vigilias. ieiunium et obediētā tolluntur occasiōes peccatorū a luxurie. gula et h̄mōi.

¶ Ingressi monasteria se et sua deducant reo. Om̄ia em̄ eorū bona monasterio intelliguntur esse collata. C. de epi. et de. A. immo de sa. san. de. B. in autē. ingressi. et. xix. q. iij. quia in gradientibz. Hoc tñ in multis locis nō seruatur de cōsuetudine. in quibz ex quo quis ingressus est p̄p̄in qui eius bona immobilia occupant. nisi q̄tes nus de illis debet monasterio fm cōsuetudinem regiōis. Item fit aliaubi etiā circa mobilia. Et fm Ray. d̄. ista cōsuetudo valet si est approbata

vl obtēta p. xl. ānos. Nā minori tē
pe nō curat cōtra eccliam p̄scriptio. A
Talis cōsuetudo nullaten⁹ videt̄ vale
re cū deo get ingressui religionis spo
liando ingrediētē bonis suis a sic est
irōnabilis a inuāida. eē de cōsue. c.
fi. n̄ forte qñ p̄pinq̄ eēt honestia ege
tes a mōsteriū nō indigeret. B

¶ Vt p̄ religionis ingressū cōsequitur
q̄s remissionē om̄ium p̄ctōz. R̄o fm
Tho. ij. q. vlt. Rationabiliter did
p̄t q̄ sic. sicut p̄ assumptōz. cuius. Si
em̄ aliq̄bz elemosinis factis homo p̄t
statū satisfaccere de p̄ctis suis. fm illd
Danie. iij. P̄ctā tua elemosinis redi
me. multo magis in satisfactōe p̄ ois
bz p̄ctis sufficiat q̄ aliq̄s totale se diu
nis officijs mancipet p̄ religionis in
gressū q̄ excedit om̄e gen⁹ satisfactō
nis etiā publicē p̄mē. ut h̄etur. xxxij
q. ij. Admonē. sicut etiā holocaustuz
excedit sacrificiū. ut Grego. dicit. Vñ
in vitalis patz legis q̄ eandē grām cō
sequit̄ ingrediētes religionē quā
cōsequit̄ baptisati. Si tñ p̄ ingressū
nō absolueret̄ ab om̄i reatu pene nī
hilomin⁹ ingressus religionis vtilis
or̄ eēt q̄ pegrinatio terre scē ad p̄mo
tōem in bonū q̄d p̄ponderat absoluiti
om̄i a pena. Al̄ hoc latius tetigi in qua
driga. li. j. ti. xlix. q. xxiij. B

¶ Quid de eo q̄ dolo inducitur in traus
religionē R̄o fm Ray. Nō p̄t allega
re deceptōez cui⁹ cōditio melior facta
est. eē q̄ met⁹ cā. aū dilect⁹. a de cō
diti. ex pte. a c. veniēs. A Con. Nos.
a addit q̄ idem est etiā si q̄s ex falsa
cā intrauit. ut si putauit sponsā suā
leprosam a nō erat. eē de ouer. cōiur.
ex pte. ij. et notat̄ in sum. li. ij. titu.
xxviii. q. x. B

¶ Quid si q̄s ingrediat̄ religioez s̄
cōditōe aliq̄. R̄o fm Wil. Si ponat̄ cō
ditio cōtra s̄stātā religiois. puta q̄
liceat ei tenē p̄riū. A Vel etiā v̄sufu
ctū fm cundē Wil. a in sū. li. j. ti. viij.
q. xvij. B. nō valet monachatus Bñ
tñ p̄t aliq̄ tenē ad vsū de cōsensu p̄la
ti. Si x̄o cōditio apponat̄ cōtra aliquā

pticularē austeritatē. ut puta si liceat
at ei comedere carnes tūc si scit h̄ cōtine
ri in regulā vl cōstitutōne quā p̄fiteret̄
tenet. Sec⁹ si nescit id in eis cōtineri.
A. Sup̄ hijs vltimis a x̄o. si x̄o a x̄o
nil videt̄ Wil. dixisse. Sed ut p̄z in di
cta. q. xvij. Immo. ait q̄ si ad ingre
diētē diceret. tu debes p̄fiteri regulā
bñ Aug. et bñ potes comedere carnes
a in illa ecclia eēt cōstitutōnes q̄ nō
comederēt carnes. bñ posset comedere
carnes. cum nec hoc regula h̄eat neq̄
vniūsalis cōstitutio. nec ei posset ali
qd̄ imputari nisi eēt scādali. Et tūc
pos̄t ad aliū locū mutari. S; Hosti
dicit q̄ h̄ casu licebit p̄dicto carnes
comedere si forsitan ei cōstaret d̄ cōsueti
dine vl cōstitutōne illi⁹ mōsterij. vl h̄
notoriū eēt om̄ibz. Itē fm Immo. sec⁹
est si diceretur sibi p̄fiteri regulā be
ati Bñdicti. Nā cū fm eā oēs gr̄iake
abstinē debeāt a carnibz. fatuitati ei⁹
imputandū est si credit ei q̄ p̄mitte
bat sibi q̄ liceret comedere carnes Cō
Host. Addit postea Immo. Alij dicit̄
q̄ ex q̄ s̄mittit se obediētie alicuius
nō obstātibz talibus p̄missiombus
tenet seruare regulā a cōstitutōes
eius. xij. q. j. nō dicat. Et hoc videtur
verū cum vnusquisq̄ debeat se cōfo
maē bonis moribz eorū cum quibus
oueratur. xxv. di. f. Aliter aut. x̄o.
Quotienscumq̄. B.

¶ Quid si aliquis videt̄ aliquod mo
nasteriū vbi monachi splendide vi
uūt cogitat hunc ordinē bene possūz
sustinere a sic ingredi. R̄o fm Ray.
Dico indistincte q̄ si fecerit p̄fessioez
nō potest ad seculum redire. quin po
tius si erat peritus et sciebat ea que
seruanda erant. intelligit̄ se obligat̄
se non ad id q̄d sciebat. sed q̄d fieri de
bebat. Itē si erat simplex. et fuit ei
explanata regula a conditiones or
dinis et p̄fessus fuit. Si x̄o non fuit
ei exposita austeritas regule. tunc si
solum ad illam vitam intendebat se
obligat̄ nō ad aspiciē et hoc exp̄ssit
non cogetur ibi manere. sed trāsibit
- B. ij.

ad aliū ordinē quē sustinere possit. Si vero non expressit debz remanere. nec potest allegare doli ut s̄. in Antepenultimū est. A Con. p̄dictis Hostie. Et addit q̄ talis cogēd⁹ est. ut vlt̄ p̄fessiōne ab initio institutā in eodē loco facta religioe; seru et vlt̄ locū exeat a p̄mit⁹ dimittat in q̄ nec abufus extra vi⁹ nec numer⁹ defendit amoz. eſ de elec. cū cām que int̄ p̄bitoz. Et si oēs deficiāt aliq̄ alteri religiois inducā. eſ ne. de. vlt̄ mo. relatu. Et si illi s̄nt deficiāt tūc loc⁹ mutata institutōe auctoritate ordinarij p̄t p̄ seclares clericos retineri. a sic p̄t intelligi. ex. de reh. do. int̄ q̄tuoz. Itē Ray. addit vlt̄ sic indistincte q̄ talis d; remanē. qz doli alioz vlt̄ simplicitas vouētis n̄ exasat in talibz. Et d. glo. ei⁹ q̄ hoc bñ p̄bat. xx. q. iij. cōstituit. ut in sū. eo. ti. q. xvij. Sed certe nō videt q̄ vlt̄ se extēdat vltra intentōne; pure a simplici vouentis. ut in c. exij. de ver. fig. l. vj. D

Religio. iij. q̄ ad votū ingrediēdi. Vtrū; pueri possint se voto obligare q̄ ad inḡssū religiois s̄. fm̄ Tlo. ij. q. vl. Votū simplex consistit in sola p̄missiōe cum interiore mētis deliberatōe. Et hoc votū habet efficaciam ex iure dīno que tñ dupl̄ tolli p̄t. Vno mō p̄ defectū deliberatōnis. ut p; in funofis quoz vota non sūt obligatoria. ut eſ de regu. sicut tenoz. Et eadē vō est de pueris q̄ nō dū hñt debitu; vsū rōnis p̄ que sint doli capaces. quē q̄dē pueri habēt ut sic q̄nti⁹ circa. xiiij. annū. Puellē vō circa. xij. q̄ dicunt anni pubertatis. In q̄busdā aut̄ anticipat. a in q̄busdā; retardat fm̄ diuersā dispositō; natu. re. Alio mō impedit efficaciam simplicis voti si q̄s deo voueat illud q̄d n̄ est p̄pue ptātis; puta si seru⁹ etiā rōnis vsū habēs vouet se religionē ingredi aut etiā ordine; ignorāte dño. dist. liij. c. si seru⁹ Et qz puer vlt̄ puella infra pubertatis ānos natuāle sunt in ptāte p̄is q̄tum ad dispositō; suerū

te; potest pat̄ eoz votū reuocare vlt̄ ac ceptare si sibi placuerit. ut expressē s; de muliere. Ru. xxx. Sic igr̄ si puer añ tps pubertatis votū emittat nō obligat; Si tñ añ habeat vsū rōis obligat; q̄dē q̄ntū in se est ex suo voto. s; p̄t reuocari p̄ auctoritatē p̄is. qz ordiatio legis q̄vñ homo s̄dit alteri respiciat illud q̄d in pluribz accidit. Si vero annos pubertatis excedat nō p̄t reuocari auctoritate parētū. Et si nō dū h̄et plene vsū rōnis nō obligaret q̄ ad deum. A. Itē in sū. li. iij. ti. xxviii. q. xj. Et adde fm̄ Ray. et in sū. li. j. ti. vij. q. xxx. qz si impubes doli tam̄ capax emittit aliis votū q̄ cōtinētie videt qz sit obligat; nisi pat̄ statim cū audierit reuocet. xxxij. q. ij. mulier. Et idē est de iuramento fm̄ glo. ei⁹. et Tlo. Et ibi dicit glo. de voto cōtinētie a de voto ar ea ingreſsum religiois. qz non p̄t reuocari nisi statim reuocet. v. ipsa die ar. Ru. xxx. vbi s;. Et in altero die; distulerit sententiā. Item dicit glo. qz si impubes doli tñ capax vouerit se seruaturū cōtinētiā a ingreſsurū religionem auz venerit ad etatem vel cum mortuum fuerit pater p̄t pater illud irritare cōtra dictō; statim fm̄ cōmunē opinioe; licet Hug. dixerit qz nō p̄t. S; dictū Hug. satis p̄t reuocari nisi votū impuberis ex iusta causa fuerit dispensatum. vñ ut ibi d; p; Immo dicit. Credimus qz etiā impubes si doli capax sit a votū; fecerit abstinentie vlt̄ p̄grinatōnis vlt̄ aliud qz d; illud adimplere postq̄ pat̄naz potestate exiuit. qz potuit se obligare deo sicut a dyabolo. extra de delict. pue. c. j. Tñ cum talibus est facile dispensandum a mutandū. qz licet i aliquo sint capaces non tñ multa cognoscūt cum sint inexpti. Cō. Host. Item ut ibi patet Ray. dicit qz si impubes intrat religioem p̄t extrahi a patre vel tutore infra annū et diem a tempe scie fm̄ Glo. eius. Itē goff. et Host. xx. q. ij. c. j. et. ij. a. ar. xvij. q. ij. Si q̄s incogmit⁹. et eſ de conces.

preben. qz diuerſitate. Si vō pona^r in
religione ab alio: puta a pze vl tuto
re ſi ipſe nō ſentit p̄t egredi qñ volu
erit vſq; ad etatē legitimā. xx. q. j.
Duelle. a. q. iij. P̄ns. Si aut̄ ſentit
licet ſenſus ille q̄ ſit añ ānos. ſ. pu
bertatis nō teneat. exire tñ nō p̄t p̄
uſq; pueniat ad etatē legitimā. xx.
q. j. Illud inſtar carnalis mōnii.
ē de ſpō. impu. de illis p̄no. Sed q̄
ato puenit ad etatē p̄fectā p̄t egre
di. xx. q. iij. P̄ns. ē de regu. cū ſimus
Ite ut p̄z ibiſ. Imo. dicit q̄ ſi impu
bes de ſenſu parētū vl tutorū taato
vl exp̄ſſo intrauerit religionē cū vl
teri⁹ reuocare nō poterūt. ē de regu.
ſignificatū. a q̄ ſi impubes vnū tñ
pentē hēat ille ſol⁹ eū offerre p̄t. a ſi
hēat tutoēs alios q̄ pntes: tñ pntes
inuitis tutoribz cū pnt offerre. Ite ē
crebūt aliq; a ſi ſit au⁹ q̄ hēat filii aut
nepotē in p̄tate: q̄ pat̄ inuito auo cū
poterit offerre a nō conuſo. q̄ i hñs
ſpūalibz ius nature p̄ferē p̄ſitiuo l
ciuiti. ut in dicta. q. xxx. d. Ceter⁹ de
vto ſolēnis p̄feſſionis dice^r in ſe. c.

¶ Vtrū liceat aliq; de vto obligare
ad religionis ingreſſū. R^o. ſm Tho.
vbi ſ. Vnū a idē op⁹ vto factū lau
dabili⁹ eſt q̄ ſi ſine vto fiat. ut dicit
Votū. j. q. xj. q̄ incipit Vtz meli⁹. Et
iō obligari vto ad ingreſſū religio
nis ſm ſe eſt laudabile. A. Ite in ſū
ti. iij. ti. xxviii. q. vj. Tñ niſi h̄ fiat cū
maturitate p̄t eſſe cā diſcriminis vn̄
ab inductōe taliū vtorū a ſimiliū p̄
q̄ renuncie^r ſeculo inſta añū p̄batōis
frēs mēdicantes omnino dñt abſtinē
ut in c. nō ſolū. a. c. ſe. reg. li. vj. d.

¶ Vtz q̄ vult ingredi religionē tes
neat. R^o. ſm Tho. vbi ſ. Votū eſt p̄
miſſio dō facta d̄ hñs q̄ ad dñū p̄tinēt
ut at̄ dicit Greg. in epla ad bonifaciū
Si int̄ homines ſolēt bone fidei c̄tē^r
nulla rōe diſſolui: q̄nto magis polli
ctatio quā q̄s cū dō pepigit ſolui ſi
vindicta nō poterit Et iō ad implē
dū illud q̄s h̄o vult ex n̄citate tene
re. Vñ glo. ſup illud P̄s. Vouete^r

reddite. dicit Vouē volenti ſubi^r. ſed
p̄ vti p̄miſſio; redditiō n̄cario exi
git Tene^r ergo q̄s ex n̄citate imple
re vti dūmodo ſit aliq; q̄s ad dñm
p̄tineat. Manifeſtū eſt at̄ q̄ ingreſ
ſus religiois maxime ad dñū p̄tinet
q̄ p̄ hoc homo totalē ſe manapat di
uinis obſequijs Vñ relinq̄t q̄ tene^r
ingredi. ſ. ſm q̄ ſe obligare intendit
ita. ſ. q̄ ſi ſe intēdit abſolute obligatē
tene^r q̄ at̄i⁹ poterit legitiō impedi
to ceſſante Si aut̄ ad certū t̄ps vl ſb
certa d̄ditōe tene^r adueniēte t̄pe et
d̄ditōe exiſtēte. A. Ite in ſum. co. ti.
q. vij. d.

¶ Quid ſi illi nolūt eū recipere ſm
Tho. ij. ij. q. lxxxviii Si quidē intētiō
ſua ſit ſe obligatē ad religionis in
greſſū p̄ncipalē ex conſeq̄nti elegit
hāc religionē vl hūc locū q̄ ſi ſibi ma
gis c̄gruētē tene^r ſi ibi recipi nō p̄t
aliā religionē intrare Si aut̄ p̄ncipa
liter intendit ſe obligatē ad hanc re
ligiōem vl ad hūc locū p̄pter ſpe
cialē cōplacentiā hmōi religionis
vel loci illius non tene^rur aliā reli
gionem intrare ſi illi nolūt eum reci
pere. Eandem ſimam ponit idē Tho.
co. li. q. vlti. A. Si aut̄ incidit in im
poſſibilitatem implendi vtum ex p
pria culpa tene^r facē q̄s poteſt a ma
ſup penitētiā agere de culpa p̄teri
ta. Si aut̄ dubitat quā intentōe h̄
buit: debet tutiorem viā eligere. ſm
eandem Tho. et De. ut in ſum. h. j. ti.
viii. q. v. Et ad predicta facit q̄s po
ſitum eſt ſupra. Religio. ij. q. ij. in ad
ditōne. d.

¶ Vtz ille qui vult vnā determi
natam religioem intrare licite poſſit
induc ad aliā. R^o. ſm Tho. ij. ij. q.
vlti. Quia in maiori intelligit min⁹
idē ille qui obligatus eſt vto vel iu
ramētō ad ingreſſum religionis mi
noris: p̄t licite induc ad hoc q̄ ad
maiozem religionem tranſeat niſi ſit
aliq; ſp̄ale q̄s impediāt puta inſir
mitas vel etiam ſpes maioris profe
ctus in minori religioe. Ille vō qui
d. iij.

obligat voto vlt iuramento ad ingressu
maioris religionis. nō p̄t licite induci
ad minorē religionē. nisi ex aliq̄ eandē
tū cā et au; disp̄satiōe superioris. Si tū
ingrediat̄ a p̄fiteat̄ vide. Religio. v
f. ij.

Vtz ille q̄ vult ingredi religionē
teneat̄ ibi p̄petuo remanere. R̄o. fm
Tbo. vbi s̄. Si vouēs intēdit se obli-
gare nō solū ad ingressū religionis. s̄
ad p̄petuo remanēdū teneat̄ p̄petuo re-
manere. Si aut̄ intēdit se obligat̄ ad
ingressū cā expiendi cū libertate re-
manēdi vlt nō remanēdi manifestū ē
q̄ remanē nō teneat̄. Si aut̄ in vouēdo
de h̄ nihil cogitauit vide obligari ad
ingressū fm formam iuris cōis q̄ est
ut ingrediētibz de 2. ann. p̄batōis Vñ
nō teneat̄ ibi p̄petuo remanē. Si tū ta-
li intentōe intraret ut statū exiret nō
videat̄ satisfactū voto. q̄ in vouēdo hoc
nō intēdebat a idō teneat̄ ut saltē velit
experiri an ei expediat manere. A. J̄dē
in sū. li. iij. t. xxviii. q. ix. vbi addi-
t̄ fm J̄mo. q̄ cum q̄s in vouēdo nō di-
stinguat̄ cui regule se deuoueat intelli-
git se vouē regule illi in cuius manibz
facit p̄missiō. ar. c. q̄ dei timorē. ex-
de sta. mo. vbi etia; hoc notat J̄mo.

Religio. q̄rto q̄ ad p̄fessione.
Vtz impubēs possunt p̄fessio-
nē facere. R̄o. fm Tbo. ij. ij. q.
vi. Professio est solēnētū q̄d facit
ēē monachū vlt religiosū. q̄d q̄dē s̄
dicit ordinatōni ecclē p̄pter solēnitatē
quā habz amexā. Et q̄ ecclā respiciat
illud q̄d in pluribz est: p̄fessio ante
t̄ps pubertatis facta q̄tuncūq̄ ali-
q̄s habeat vsū rōis plenu; vlt sit doli
capax nō habz suuz effectū ut faciat
p̄fiteat̄ iā esse religiosum. A. J̄dē in
sū. li. iij. ti. xxviii. q. xi. B. Adde hic
q̄d d̄ s̄. Nouiciū. f. i. et. ij.

Que est p̄fessio exp̄ssa a q̄ tacita si-
ue p̄sumpta R̄o. Professio exp̄ssa est
q̄ fit in manu abbatis siue p̄lati vlt
piētis cā vlt in manu eiq̄ p̄lati ad
hoc mittit. c̄ de reg. a. trā. ad ap̄tā
Tacita vlt fit p̄ susceptōez habitū p̄

fessioz. J̄tē si manifeste oñdit q̄ velit
vitā mutare. J̄tē si gestat habitū ecclē
nouiciōz p̄ anū vbi nō est distinctiō
colorē vlt scissuā. Vide hoc s̄. Nouiciū
f. iij. A. Et de h̄ dictū est dari s̄. Re-
ligio. ij. f. ij. cū additōibz. B. Si at̄ p̄-
fessio fiat infra anū vide ibidē. f. v.

Vtz ille q̄ fecit p̄fessio; tacitā tene-
at̄ ad om̄s obseruantias regulares.
R̄o. fm Tbo. in. iij. dis. xxxij. In om̄i
casu teneat̄ ad tria vota religionis p̄n-
cipalia. sed ad alias obseruātiā q̄
trāsgressio ex dissimulatōne p̄latōz
inducat̄ q̄ dū vidētes n̄ corrigūt indul-
gere vidēt nō vidēt obligari p̄cipue
si sit simplex q̄ t̄ha discernē sufficiēt
nesciat Cō. Al. A. Hec vidēt vera q̄
ad illa q̄ p̄lati p̄t disp̄sate. Als vide
obligari ad oēs reglās obseruātiā
ut s̄. Religio. ij. f. i. cū additōibz. B.

Religio. v. q̄ ad t̄stū ad aliā
Vtz liceat trāfire de vna reli-
gione ad aliā. R̄o. fm Tbo. ij.
ij. q. vlti. Trāfire de vna religioe ad
aliā nisi p̄pter magnā vtilitatē vlt ne-
cessitatē nō est laudabile. tum q̄ ex
hoc plerūq̄ scādali; an̄ illi qui relin-
quūt. tū etiā q̄ facilius aliq̄s p̄ficiat̄ i
religione quā cōsueuit q̄ in illa quā
nō cōsueuit ceteris paribz. Vnde in col-
latōnibz pat̄z: abbas. Restorū dicit
vni cuiq̄ vtile q̄d fm p̄positū q̄d ele-
git sūmo studio ac diligētia ad opis
incepti p̄fectōem puenire sustinet. a
nequaquā a sua quā semel elegit p̄-
fessioe discedat. Et postea rōem assū-
gnās dicit. Impossibile nāq̄ est vñ
eundēmq̄ hōiem simul vniuersis vir-
tutibus fuldriz: quas si quis voluerit
simul attemptare: in id cum inci-
dere necesse est ut dum omnē sequit̄
nullam integre consequat̄. Diuerse
enī religiones p̄minent fm diuersa
virtutū opa. Pōt tū aliquis de vna
religioe laudabiliter trāfiri ad aliā
triplici ex causa. Primo quidem ex ze-
lo p̄fectōis religionis in qua non at-
tendit excellentia fm solam artituz
dinem vite: s̄ p̄ncipaliter fm illud

ad qd religio ordinata a sequenter fm discretorem obseruatiay fm portio natay. ut s. Religio. j. q. iij. Et in h casu ppter humilitate d; qd ptere licentiam q tñ ei negari nō p̄t dūmodo cōstet religionē illā artiorē eē. Si vō re hoc pbabile dubitē est in hoc superioris iudiciū req̄rendū. eē de regula trāse. lic. q si nō petita licētia trās fuit nō p̄t repeti fm Wil. Al. Hoc vō si trās fuit in casu licitō lic; n̄ seruato mō. Sec⁹ si in casu illicito. qz tūc poss; repeti. ar. c. fi. eē de regu. B. maxime si p̄fessione; in hac sc̄ba regula fecit. Sec⁹ ppter dedinatōe; religiois a debita p̄fessioe puta si in aliq̄ religione artiori incipiat ip̄i remiss⁹ viuē. laudabile trāsit aliq̄s ad religionē etiā mitiorē si meli⁹ obfue et in hoc etiā req̄rit superioris iudiciū. Tercio vō ppter infirmitatē v̄ debilitatē ex q̄ inf dū puenit q nō p̄t aliq̄s artioris religionis statuta seruare q̄ possit statuta seruare latioris. Et in hoc casu dispensatio est nēcāia. A. Jdē in sum. cō. eo. ti. q. xv. B.

¶ Vtz religiosus sp̄ possit trāsire ad artiorē religionē. R. fm Jmo. Etiā si ostet eā eē artiorē tñ nō poterit trāsire si ex suo tñsitu prior religio incurrat graue iacturā v̄ infamā. ar. ex de reg. a trāse. licet. xi. q. iij. si qd vō. Rāa ipse nō deb; eē cā sc̄a dati. eē de renū. nisi cū pudē. Sed cōmunē utilitate q̄ est ut nō fiat iactura illi cōgregatōi d; p̄ferre priuate q̄ ē ut fit i artiori religioe. A. Jdē in dicta. q. xv. B. Abbas q; q̄ immediate s̄bet pape nō p̄t trāsire sine licentia pape. eē de cōsue. Cū venerabilis. A. Con. Alb. B.

¶ Vtz q̄ iā p̄fessus est in latiori tenear ad votū qd fecerat de artiori R. Remanere p̄t in latiori. qz p̄ sc̄m votū solemnē derogatū est p̄io qd fuit simplex. tñ p̄ voto primo nō cōpleto erit ei p̄nā imponenda. eē de regu. a trāse. c. q̄ p̄ votum. h. vj.

¶ Dono q̄ aliq̄s regularis impetrauit licētia trāsire ad artiorē religioē

postea penitet eū. nunq̄d p̄mi tenēt eū recipere. R. fm Wil. Si nō inuenit artiorē religionē vbi recipiat. ul si nō poterat sustinē austeritatē illi⁹ a reuertivult an̄ factā p̄fessionē n̄ p̄t repelli p̄textu prioris licētie v̄ renūciatōis. cū facta fuerit ex cā. s. ut trāsiret ad artiorē religionē a cā sc̄a nō sit. Sec⁹ si p̄fessionē fecerit in sc̄ba. A. Con. Al. bicus. B.

¶ Quid si abbas a uent⁹ licētia uent⁹ alique simplici ip̄ renūciat simpliciter si ex aliq̄ cā nisi forte ex odio R. fm Wil. Nō valet licētia qz h̄ est dare licētia vagādi. Tñ fm Aug. repelli p̄t q̄ nō vult ferre penā de culpa quā forte dimisit. A. Con. Al. B.

¶ Vtz bona q̄ mōch; contulit suo mōsterio sequē eū si tñseat ad sc̄b; monasteriū. R. fm Jmo. Si exeat an̄ p̄fessionē nō est dubiū qz cū reb; suis p̄t exire. eē de reg. a trāse. Statuim⁹. Intellige si ea absolute a irreuocabilitate donasset. Sed si p̄ p̄fessionē a sine licētia tñsit ad aliud mōsteriū res sue primo mōsterio remanēt a q̄ ipsum recipit imputet sibi Si vō cū licentia v̄ etiā inuitus ex aliqua causa vadat ad sc̄m monasteriū tunc vsus illi⁹ reb; quas contulit debet sc̄dō monasterio q̄ diu vixerit ne ei existat ondo sus. Sic intellige. xvj. q. vj. Cognos uim⁹. A. pot⁹. c. de lapsis. B. Et. xvij. q. j. Si qd rapuerit. A. Jdē in sum. cō. eo. ti. q. xv. fm Jmo. Hen. qui etiam addit. Si vero sit secularis q̄ reliquit cōsortium sp̄uale seu religionē v̄ ecclesiā indistincte bona sua cupat ut aperte innuit. eē de de. coniu. qz a te in si. Et subdit. Vel dic ad saluādas opimōes maiorū qz bona ip̄m tacite sequunt. Si autē exp̄sse contulit se et sua a est paup qui non habet vnde uiuat. tūc d̄ benignitate canonica sine cōtradictōe cuiuscūqz bona recipat ar. lxxvj. di. Nō satis. xvij. q. iij. q̄ cunq; Si aliter sustentari p̄t non recipat sicut nec si debisset sine se. xvij. q. iij. Sunt qui opes Et hoc nisi grā

fiat vlt nisi aliq̄ conditio appofita fu-
iffet. eſt de cōdi. appo. v. Et ſubditur
in dicta. q. xxvi. Pnt hec intelligi qñ
aliq̄s ingredif eccliam ſecularē tanq̄
ouerfus. ſ. Rā ſi tanq̄ canonic⁹ nō ſe-
querēt ipm bona tacite. Et ſic etiam
tenet cōſuetudo. B.

Religioſi mēdicantes ſi trāſeūt ad
ordines nō mēdicātū etiā de lma pa-
pe nō hnt vō cō vlt lo cū in capitulo eccl
ſi ab alijs eis cōcordat. nec pnt hēre p-
oratiū. nec aliquā admīnistratōz vlt
quecūq̄ officia etiā annua. nec tāq̄
vicarij vlt miniſtri vlt loca eoz tenē-
tes. nec pnt qd cūq̄ animaz regimē
exercere. A. nec p ſe nec p alijs Et qe
qd in ōrariū attēptatū fuerit eſt ir-
ritū ipſo iurē: quīs pūilegio nō obſtā-
te. ut in tēp. q. ſeq̄. B. eſt de reg. a. trāſ-
ut pſeſſores. in de. ſic. a. tachū ē ſ. Ele-
ctio. j. q. xxvii. q. inapit Quis nō p-
Etiquie a corpa ſcōrū. Antiq̄

Reliquie nō dnt eſt capſam oñ-
di nec expōm venales. Inuē-
tas vō de nouo nemo debz publice ve-
nerari ſi autoritate Romani pōtiſic
fuerint approbate. a p̄lati nō pmit-
tant q illi q̄ accēdūt ad eoz ecclias cā
veneratōis dēpīāſ falſis ſigmetis.
ſicut qñq̄ occaſiōe queſt⁹ fieri cōſue-
uit. Vntur hec. ex. eo. cū ex eo. a. de cō-
ſe. diſ. j. Placuit. Et nota q̄ reliq̄as
emere vlt vōdere ſm Ray. A. Pōti⁹ ſm
glo. eius ut in loco de quo ſtatū. B. et
Gof. ſimonia cū eſt. A. Jdē qd hic nō
tur in ſū. li. j. ti. xiiij. q. xxij. B.

Vtrū ſcōz reliq̄e poſſint ſurtiue ſb-
trahi ut honorabili⁹ reponā. B. ſm
Wit. ſ. Rō. ſ. Rā ſacilegiū eſt q̄tiēs au-
ferē ſacū de ſacro. A. ſ. etiā nō ſacrum
ut in c. v. q̄ ſtatū. B. xxvii. q. iij. Quis
q̄s. A. Cō. VI. ut in ſū. eo. ti. q. xxij. B.

Cui⁹ autoritate reliq̄e ſeu corpa ſā-
ctoz de loco ad locū ſunt trāſſerēda.
B. ſ. Rō. ſ. Rō. ſ. Rā ſacilegiū eſt q̄tiēs au-
ferē ſacū de ſacro. A. ſ. etiā nō ſacrum
ut in c. v. q̄ ſtatū. B. xxvii. q. iij. Quis
q̄s. A. Cō. VI. ut in ſū. eo. ti. q. xxij. B.

Cui⁹ autoritate reliq̄e ſeu corpa ſā-
ctoz de loco ad locū ſunt trāſſerēda.
B. ſ. Rō. ſ. Rō. ſ. Rā ſacilegiū eſt q̄tiēs au-
ferē ſacū de ſacro. A. ſ. etiā nō ſacrum
ut in c. v. q̄ ſtatū. B. xxvii. q. iij. Quis
q̄s. A. Cō. VI. ut in ſū. eo. ti. q. xxij. B.

petue. C. d. reli. l. vl. ſi nēcitas imini-
neat a tūc ſufficiat autoritas p̄ſidis p-
uinde. C. de reli. l. j. Si aut nō eſt tra-
ditū p̄petue ſepulture bñ pnt trāſſer-
ri ſine alicui⁹ autoritate. C. de reli. ſed
nec dū. Et nota q̄ p̄callegate leges
de omibz corpibz loq̄ vident. A. et ita
eſt veritas qz loquunt dicte leges de
omibz corpibz gñaliter. Et itē qd in
hoc. ſ. nō ē in ſū. c. ti. q. xxiiij. De iſtis
eē reliq̄is tactū eſt ſ. Canonizatio. B.

Vtrū liceat portāe reliq̄as ad collū
B. ſ. ſm Tho. ii. q. xxvi. Eadē rō eſt
ſicut de verbis ſcriptis. qz ſi portēſ ex
fiducia dei et ſcōz q̄z ſunt reliq̄e nō eſt
illicitū. Si at̄ circa ſb̄ attēdereſ ad ali-
q̄s vanū puta q̄ vas eēt triangulare
a hōi: qd nō p̄tinet ad reuerentiā ſi
a ſcōz eēt ſup̄ſtricioſa illicitū De ver-
bis at̄ ſep̄t̄ hēs. ſ. Soritilegiū. ii. q. j. ij.

Renūciatio p̄io cōiter qd ſit.
B. ſ. Renūciatio eſt iuris p̄p̄ij
ſpontanea reſutatio. ſ. Rā iuri
alieno renūdari nō p̄t̄ Jtē ſi renūcia-
tio nō eſt ſp̄ōtanea: ſed coacta nō ob-
eēt repetere volēti. eſt e. ſup̄ hoc. A. ſ.
ſuit dictū Vōſti. ut p̄z in ſū. li. ij. tit.
xxvi. q. xxij. B.

Ex q̄bz cauſis petēda vlt admittere
da ſit renūciatio ep̄atus. B. ſ. due ſūt
cauſe pbabiles ſiue apparētes: ſi nō
ſūt ſufficiētes Prima eſt p̄pter ſcugē
melioris vite. religioſis. Secda eſt
cauſa p̄p̄ie humilitat̄. Vōe due cau-
ſe nō fuerūt acceptate. eſt ſ. renū. niſi
cū p̄ndē in p̄ncipio Sūt alie cauſe ſuf-
ficiētes ſex ut ibi ſz. Prima eſt ſciciē-
tia criminis. ſ. talis p̄ qd ipſi⁹ officij
executio etiā p̄ pactam p̄miam impe-
diſ. Secda eſt debilitas corpiſ ex in-
firmitate vlt ſeneclute. ſ. p̄ quā impo-
tens reddereſ ad exequendum officij
um paſtorale. Tercda eſt defectus ſci-
entie. Quāq̄ autem deſideranda ſit
eminēs ſciciētia in paſtoē. eſt tamē cō-
petēs tolerāda. Quarta eſt malicia
plebis. nō q̄ p̄ q̄libz culpa ſbeat gre-
gē deſerere ne mercenario cōpareſ q̄
videt lupū venientē a dimittit oues a

fugit. Sed de superioris licentia tūc de-
mu; pōt nō tam timide fugere q̄ p̄u
de declinare cū oues ouertūt in lupos
et q̄ debuerāt humiliter obedire iā irre-
uocabile traditūt. Quāta est graue
scandalū cū aliter sedari nō pōt licitū
est ep̄o petere cessionē ne plus t̄pālē
honorē q̄ et̄nam videat affectare salu-
tē. Sed de h̄ videat Scandalū. Sexta ē
p̄sone irregularitas ut puta si sit bi-
gam⁹ aliq̄ mō s̄ q̄bz s̄. Bigamia s̄ dō
t̄n̄ p̄pter quālibz irregularitatē debet
ei dari licētia. ut si nō sit nat⁹ de legi-
timo m̄rimonio si est occultum a ille
laudabile suū impleat officiū. Adū
mō nō sit nat⁹ de adulterio v̄l de sco-
to. s̄ tā tales om̄ino remouēt. ut i di-
cto c. nisi. a ibi glo. B Si v̄o p̄pter ali-
as causas petat ep̄iscop⁹ licentiam
renūciandi nō debet concedi. ut in di-
cto c. nisi cum p̄idem. A Predicta eti-
am notatur in sum. cō. eo. t. questioe
xxiiij. B

¶ Quis est effect⁹ renūciatōis. R̄o.
Effect⁹ est ut qui renūciavit ad id cui
renūciavit regressum nō habeat nisi
ex nouo iure cōcesso v̄l antiq̄ restitū-
to. ex. eo. cū inter. a c. ex trāsmissa. a
c. cum in p̄ntia. a c. sane. Et qui semel
renūciavit ep̄atui p̄pter cōscientiam
ei immis ammodo n̄ poterit eligi nec
postulari. Sec⁹ si p̄pter maliciā plebis
ex. eo. p̄ trāslatōem. Renūciatō autē
est cōpetēs p̄uisio faciēda ne in vitu-
perii ministerij defectū in t̄p̄atibus
paciāt. ex. eo. ad supplicatōem. In q̄
p̄uisione dignitatē a sciētie v̄o h̄nda
est. ex. de p̄ben. de multa ad finē. Si
milt a q̄ntitatis reddituū b̄nficij cui
resignat. ē de vi. a lo. de. Quāta de
p̄ben. nisi esset. xij. q. ij. Bone rei. ex.
de dona. ap̄lice. ¶ Denk. a v̄l. A Idem
in sū. eo. ti. q. xxxv. fm Host. B

Renūciatio .ij. Quālibz debz fie-
ri renūciatio officij v̄l b̄nficij
eccl̄astica. R̄o. debz cōvolūtaria.
s̄ tā inuit⁹ nō opellit renūciatō. v̄l. q.
j. Quis. ē de q̄ me. cau. ad audiētiaz
Itē debet fieri pure a absolute. ē de

offi. dele. ex p̄te s̄ tā si q̄s renūciat ali-
cui b̄nficio seu rei sp̄uali aliq̄ dato v̄l
p̄missio: simonia esset. A s̄ tā sp̄ simo-
nia omittit nisi renūciatio pure fiat.
fm Hostien. a in sū. li. iij. ti. xxvj. q.
xxxij. vbi hec notat fm eundē B. q̄ si
nō p̄cedat datio v̄l p̄missio sed soluz
intētio: esset simonia mētalis: que p̄
p̄niam atolef. ē de simo. mādato vi
de s̄ Simonia. ij. q. iij. A. ibi paruz de
hoc videat did. B Itē debz fieri cōueniē-
ter in scriptis. ij. q. j. ¶ Ecce a c. qualt
A. Allegata iura loquū in renūciati-
one ep̄atus que debz fieri in scriptis.
s̄ r̄te in alijs scriptura nō est necēsa
Et hoc videat innui in dicta. q. xxxij. B
Et debz fieri in manu illi⁹ a quo h̄etur
institutio v̄l cōfirmatio. ex. eo. admo-
net. ¶ Fallit tamē in ep̄iscopoz q̄ nō pōt
renūciatō nisi in manu pape. ex. eo. n̄
cum p̄idem in si. Silē nec elect⁹ ep̄us
postq̄ fuerit cōfirmatus. ex. s̄ trāsla-
inter corporalia: nec intrusis. ut s̄ pe-
nulti. ¶ A Similit̄ a abbas immedia-
te p̄tinēs ad romanā eccl̄iaz: n̄ potest
renūciare s̄i licētia sedis ap̄lice sp̄ali
fm Ray. Qui etiā addit q̄ si alit̄ re-
nūciatio fiat: tenet in p̄iudiciū renū-
ciatōis: sed n̄ in p̄iudiciū eccl̄ie v̄l p̄lati
in cuius manu debuit renūciare. Itē
dicit q̄ p̄t quis simpliā b̄nficō renū-
ciare sicut vult. Et glosa eius dicit q̄
hoc potest ad minus de cōsuetudine
Sed p̄iudicium: est magis regulare
scz q̄ fiat in manu eius cui⁹ est insti-
tuere. ut in sū. eo. ti. q. xxxij. vbi eti-
am addit fm Hosti. q̄ cum renūciat-
ur alicui iuri renūciatio faciēda est
aduersario v̄l seruo publico seu alte-
ri recipiēti nomie aduersarij. B

¶ Quō renūciatō iuri suscepto R̄o. Ta-
lis renūciatō ex certa scia faciēda est
Itē q̄ si talis renūciatō ius ignorat
est ei notificandum. arti. in Autēti-
quomodo oporteat ep̄os. ¶ igitur or-
dinādus Coll. j. Nec em̄ potest quis
renūciatō ei quod ignorat. ff. de i offi-
testa. l. si mater. A Idem in dicta. q.
xxxij. fm Host. B

¶ Quo quis renunciat iuri expresse: a quo tacite. **R^o** Expresse cum dicit. Quicquid clamo ius tale: vel familia. et de de a. Ex multiplici. **A.** Hoc verum quoniam quis renunciat quod sibi debet. ut patet in tex. allegato. **B.** Tacite vero cum facit oppositum. **A.** et super iure quod sibi competeat. Nam componendo videtur iuri suo renunciare secundum formam oppositum. ut in c. de quod statum. **B.** et de elec. cum in principio. Item tacite renunciat faciendo contra ut exhibendo honorem: illi cuius electio confiderat. et de hiis quod si. a. ma. p. ca. ex ore. Sicut sapiendo aliquid ex testamento quod impugnabat. ff. de inoffi. testa. Si proponas. et de se. a. re. iu. quod ad consultatum. Vel si petent legatum aduocatum paratorum. ff. de in offi. testa. l. si. **A.** Item in dca. q. xxxij. **B.**

¶ Vt clericus impetrauit beneficium si subiciat se misericordie canonicorum intelligat renunciasse. **R^o** Non. ex co. veniens. Quoniam si reddat eis litteras suas a episcopi sunt immiseriores: de talis officio iudicium restitui. ex co. sane. Nam deceptis a non deceptis iura subiciunt. ex de re. pmu. cum vniu. Sed si renunciet litteris per certa pensioe puae pensionem a litteris. ex de reser. ad audientiam. **A.** Con. Albu. a. facit quod notat in su. co. co. ti. q. xxx. **B.**

¶ Pono quod episcopus non bene intravit si per moniam a homini. quod renunciat in statu morte. **R^o** Item Hosti. Renunciat in mente a in manu archiepiscopi si potest aliter in manu simplicis sacerdotis sed hac condicione si pape placuerit. a si ualuerit vadat quod potest ad eum a pareat ei. arti. et de sen. ex co. non dubium. a. c. ea. noscitur. et si. Sed a caueat ne moram prestatam fructus si bi appropiet: sed fideliter custodiat vel in utilitate ecclesie expedit. ar. de offi. or. Cum vos. et de offi. or. capitulo. Presenti. li. vj. Aliter ad restitutum: omnium tenet. ex de Preben. dilecto. et si. Tamen talis secundum Hosti. de littera proprii confessoris quem sibi potest eligere. **A.** Hoc videtur verum si legitime fuerit ordinatus. aliter cum ab initio non habuerit executorem sui ordinis non videtur quod possit sibi eligere confessorum

forte tanquam episcopus ar. l. non dubium. C. de legi. **B.** poterit vite necessaria stricte reus per. lxxxvj. d. non satis. a. c. pasche. Tamen etiam si titulum non habeat tamen possessione quam de facto habet: non debet dimittere sine licentia pape: sed a fructibus debet abstinere. ex co. p. translatorem. et si. **A.** Con. Immo. quod a addit. Et idem in omnibus suis pensis siue ab homine siue a iure dici potest ut in su. co. ti. q. xxxij. ad si. **B.**

¶ Vt quis possit renunciare per alium. **R^o** Item Hosti. Potest per alium habere speciale mandatum. ex de offi. dele. cum olim. et quod de. Item videtur si habet generalem administrationem: ff. de p. au. l. cum libera. **A.** Immo in apertis paratorum: ubi dicitur Procuratorum: cui libera generalis administratio reus commissa est potest exigere nouare aliud per alio per mutare. **B.** Secus si tamen generalis paratorum esset. ex de preben. dilecto. primo re. sposo. a. de reli. do. c. penult. **A.** Melius videtur facere. l. mandato. ff. de paratorum. Et idem quod in hoc. et notat in su. co. ti. q. xxxj. ad si. **B.** Et an talis paratorum reuocari possit. vide in se. c. et si.

Renunciatio .iij. Quis potest renunciare. **R^o** Item Hosti. Renunciare potest is ad quem illud quod renunciat pertinet. ex de reg. ad applica. a. c. Statuimus. **A.** Item in su. li. iij. ti. xxxvj. q. xxxj. **B.**

¶ Vt quis possit renunciare. **R^o** potest libere resignare a maxime cum se insufficientem agnoscat ad agendum vniu. saltem ecclesie. ex co. qum. libro. vj.

¶ Vt quis clericus possit renunciare foro suo. **R^o** Renunciatio facta a eum auctore illorum quod interest. ex de offi. archi. ad h. et si. Item clericus non potest renunciare foro suo sine consensu episcopi. quod ex hoc preiudicaret ipsi episcopo. ex de foro. spe. significasti. Alioquin quilibet clericus de vno episcopo possit si bi constitutus iudicem in alio episcopo. ff. de iudi. l. j. Et de hoc vide in. **Iudex. j. et si.** Eadem ratione non potest clericus renunciare privilegio illi. xvij. q. iij. si quis suadente. Nam et si actorum iniuriarum remittit potest quantum ad propriam personam. xxxij. q. iij. si is: iniuriam tamen ecclesie siue collegii

fui in psona sua illatā remittē nō pōt
ēf de si. i. ex. cū desideres. q. si. A. cū
do cōtingit. primo. eo. ti. B.

¶ Que pena si clericus ita renūdet for
ro suo q. rñdeat corā iudice seculari.
R. si cā civilis sit cadit a cā: alioq. n
suū locū amittit. c. de foro. ex. si dili
gēti. A. Ibi dicitur: Et si p. eis lata sit s. ma
locū suū amittant. a hoc in criminali
actōe. In civili rō p. dant q. d. auerūt
si locū suū maluerint obtinē. B. In
criminali rō locū amittit. Et si nō h. z
locū siue dignitatē pōt alt. exordiaz
rie puniri. Et sic pat. q. pōt tacite re
nūciare q. tū ad damnū suū. xi. q. iij.
Placuit. Sed a multo magis punien
d. est si exp. se sentiat a rñdeat. Si rō
trahat ad iudicē secularē. vide s. Ju
dex primo. q. pen. A. diunctis addi
tōnib. Et idē q. d. in hoc. q. notat in sū.
eo. ti. q. xxij. fm Hosti. B.

¶ Quā aliq. expectat primā p. bendā
prime vacaturā: in aliq. ecclā si aliq.
obtinens p. bendā tenuē fraudulēt
renūdet ut expectanti p. cludat via
ad pinguiorē q. sperat vacatē: nō im
pedit primū expectantē. Et si p. bendā
pinguis postea vacat. s. f. r. isti q. re
nūciatū priuā. ipse v. traq. c. si te
li. vj. A. Ibi dicitur: q. de dicta fraude debz
faltē p. aliq. pbabiles cōiecturas ap
parē. ut q. dicte renūciatōis tēpe is
q. p. bendā v. dignitatē pinguiorē hē
bat infirmitate graui detinebat. vel
aliqd. aliud imminēbat p. p. ter q. d. il
li. p. bendā v. dignitas vacat in pri
mo pbabilē credebat. Et s. d. i. Cete
rū si p. dicto renūciatū h. m. o. i. z. p. bendā p.
dignitas forsītā pinguiorē cōferat. eo
ipso dicta fraus intelligat. c. p. b. a.
a idē renūciatō omīno careat habita
et ambita. B.

¶ Vt renūciatō possit penitē. R. fm
Hos. Si q. s. mittat nūciū ad supiorē
ut cedat: penitē p. t. q. d. i. u. res est inte
gra. c. de elec. in causis. q. vl. A. Ibi in sū.
eo. ti. q. xxxj. Et videt q. res nō sit in
tegra q. n. supiori exp. s. ita renūciatōe

cepit cogitatē sup. acceptatōe. ar. d. a.
q. vl. B. Sed a si talē paratore; i. grā
tem. A. c. cōstitutū ad renūciatū. ut
in tex. allegato. B. reuocauerit: tene
bit nihilominus cessio facta anteq.
reuocatio pueniat ad eū nisi malicio
se fuerit factū q. n. puenerit ad eū. ut
in de. cū illusio. c. de renū. A. Ibi dicitur:
Si q. s. ad cedēdū p. tificati v. l. aliq. aucti
bet dignitati v. l. b. n. h. d. o. paratore rem
sp. o. tē ac lib. cōstituerit a ip. z. ignorā
tē postmodū duxerit quōlibz reuocā
dū teneat cessio facta p. eū anquā ad
ip. s. l. illi. in cui. m. a. n. b. z. cessio fueat
faciēda noticiā reuocāo h. m. o. i. z. deducta
fit n. forte p. ip. s. a. alios maliciose fa
ctū fuerit q. min. ad eos v. l. e. o. z. al. t. e. p.
an. cessio; potuerit reuocatio p. u. e. i. s. s. e.
B. Qui rō impetrauerit h. n. i. a. m. cedē
di cogēdus est. A. c. cedere. ut in c. q. d.
seq. tur. B. c. de eo. Quidam.

Renūciatō. .iiij. Que p. n. t. renū
ciari. Vt p. h. n. s. vocē in electōe
possit renūciare. R. s. Electō
j. q. i. x. A. Et idē q. d. ibi notat in sū. li.
iij. ti. xxvj. q. xxij. fm Host. B.

¶ Vt debitor possit renūciare p. b. a.
tōi solutōis p. testes a h. m. o. i. A. Ibi dicitur:
h. m. o. i. n. p. o. n. i. t. H. o. s. t. i. ut p. z. in sū. e. ti.
q. xxvij. v. b. i. h. e. c. n. o. t. a. B. R. o. Licet Oz
dam dicat q. valet renūciatio. t. n. fm
Host. n. videt verū. q. ius p. b. a. d. i. per
testes p. p. t. e. r. c. o. m. u. n. e. z. v. t. i. l. i. t. a. t. e. i. n. d. u. c.
tū est. V. n. v. s. u. s. t. e. s. t. i. u. m. f. r. e. q. u. e. s. a. n. e.
c. e. s. s. a. t. i. o. n. e. s. t. ff. de testi. l. j. resp. o. s. o. p. o.
Ergo tali iuri renūciatū n. pōt. ar. ff. de
p. s. t. u. q. u. o. s. p. r. e. t. o. r.

¶ Vt renūciatio iuris possit fieri in
futurū. R. fm Hos. Si lex iam est.
A. c. ex. qua ius alicui oritur cui renū
ciatur. B. potest pro futuro renūcia
ri. Aliter n. quia quod n. est renūciatū
n. pōt. ff. de pact. tres fratres. ff. de cō
tra. h. e. emp. et v. d. i. in lege. A. Ibi in
sū. eo. ti. q. xxvij. B.

¶ Quid si quis renūciat omni iuri si
bi competenti a competituro similif
et literis impetratis a impetrandis
R. fm Hos. Quo ad futurū si g. n. a. l.

fit renūciatio nō valet. ut in p̄cedēti. & dicitur est. e. de osti. Cū accessisset. Si x̄o sp̄alis in q̄busdā iuribz a se q̄ ḡnalis renūciatio valet. A. i. si q̄busdā specificatis subseq̄ renūciationis clausula ḡnalis. ut in sū. cō. cō. ti. q. xxix. vbi hec notat. B. C. q̄n mulier tutele officio fungi p̄t. l. si. circa mediū a in Auten. ut liceat matri et auie. ibi posita.

In sūma nota s̄m Hosti. q̄ renūciari p̄nt om̄ia iura cōpetētia circa s̄uitutes eē si amalia sint. e. de sepl. in p̄fētia. a de dec. ex multiplici. A. Host. dicit q̄ p̄nt renūciari iura etiā nō scripta. puta c̄ seruitutes cōpetētia. Et si hec etiā amalia sint in futurū renūciari p̄nt. ut in dicto. c. in p̄sentia. a. c. ex multiplici. ut in sū. cō. ti. q. xxx. vbi hec nota. B. Itē iura cōpetētia circa b̄nficia sicut a ipsa b̄nficia renūciari p̄nt. ut dictū est s̄. Renūciatio. ij. §. j. a renūciatio. iij. §. j. Itē om̄ia iura cōpetētia p̄ aliq̄ inst̄ia sic etiā ipsa inst̄ia renūciant. C. de si. in stru. l. ij. e. de pac. cū p̄idem.

Represalie. Dicitur repsalie q̄n aliq̄s oriūdo de vna tra spoliatus v̄l dānificatus ab oriūdo de alia tra. v̄l etiā si debitū nō soluit ei tūc dāt p̄tās isti spoliato q̄ satisfiat sibi extra quēlibz de tra illa v̄n est ille spoliator vel debitor.

Queri² ergo. vty sint licite. R. Et si iniq̄ sint a legibz phibite tāq̄ naturali eq̄tati cōtrarie q̄ aliq̄ p̄ alio ḡua² nihilomin² sp̄alē phibet ne cedant v̄l extēdāt. A. s̄. p̄ interpretatōez cū fuerint ḡnālē cōesse nō exp̄tis p̄sōis eccl̄asticis. ut in c. a si de q̄. B. cōtra p̄sonas eccl̄asticas l̄ bona ipsarū p̄textu cuiuscūq̄ cōsuetudinis. Et q̄ cōtra fecerint nisi reuocauerint infra anū. A. s̄. a tpe cōcessōis v̄l extēnsōis. ut ibi. B. Si p̄sone sint singl̄as sūt exōicate. si v̄mūhtas est in d̄cā e. de in iur. a dā. da. a si pignoratōnes. l. vj.

Sed pono q̄ aliq̄s expoliatus portat

lras c̄tatis seu ad c̄tatez vbi manet expoliatus a petit iusticiā nec fit ei: nū q̄d in hoc casu potest cōcedi repsalia. Videt q̄ sic q̄ hoc mō nō ḡuat alius p̄ alio. sed pot² p̄m̄f̄ rector v̄l ciuitas in suis ciuibz p̄pter negligētiā. Vñ. xxij. q. ij. c. dñs de. Dicit q̄ gēs v̄l c̄tas plectenda est q̄ vindicāe neglexit q̄d a suis ciuibz improbe factū est. v̄l reddere q̄d p̄ iniuriā ablatū ē. Satis videt cōcordāe T. h. ij. q. xl. a Jo. an. sup dicto. c. a si pignoratōnes. ita tñ q̄ etiā in hoc casu ad clericos nō extēdat. a q̄ sibi de rebz n̄ autoritate p̄a s̄ iudicis satisfiat. ut idē Jo. dicit. A. Jo. an. in dicto. c. et si pignoratōnes in nouella. dicit s̄m archidiaconū etiā v̄l. q̄ itelligit de aucte iudicis spoliati p̄cedēte p̄ia s̄mā sup negligētia a defectu iusticiāe. Sēdm̄ alios at de aucte iudicis spoliantis seu iusticiā facē negligētis. Et s̄dit s̄m Guido. q̄ p̄m̄ dictū p̄t intel. ligere q̄ nō p̄t h̄i recursus ad iudicē spoliatis seu iusticiāz facē negligētis q̄d dicit raro posse contingē. B.

Residentia. s̄ clericorū in suis ecclesiis. Vbi nota q̄ q̄ habz b̄nficiū cū cura tene² ad residentia eē s̄ elec. licz ea si. li. vj. Sicut q̄ habz q̄cūq̄ alia b̄nficia q̄bz hoc cōpetat ex statuto v̄l p̄uilegio seu cōsuetudine approbata. ut Inno. ponit ex. de de non resi. clericos. Et addit. intellige om̄e b̄nficiū residentia req̄rere nisi cōtrariū cōstat. Et eandē q̄ s̄mā p̄nt Host. diffus² dicit. q̄ q̄libz clericus tene² residere. e. de c. si. siue magnū sit b̄nficiū ut ep̄atus. vñ. q. j. Peruenit. a rebz ebriusna d̄ficere ordines celebrare. a quolibz die d̄m̄o diuinis officijs interesse. de conse. di. iij. Episcopus. nisi iusta causa impediatur ibi s̄. Similiter etiam si modicū sit beneficium. ut ext. co. cōquerente. Et debet beneficiatus interesse matutinis et vesp̄eris: atq̄ si in incorrigibilis sit deponi. xxij. distin. c. si. Et vide supra Cleric². j. §. si. A. idē q̄d hic notatur.

in sum. li. j. ti. vij. q. xxvij. vbi a ad
 dif. fm. Host. q. is cui tanq. bñ meri
 to assignat pensioes aliq. seu stipēdia
 ad residētia nō tenet. Tatis tñ ad an
 nota obligat. a si offendit ecclāz a
 q. tenet bñficiū tāq. ingrat. pua. B.

¶ Vtz q̄s ex consuetudine possit recipere fru
 ctus bñficij in absentia. R. fm. Hosti.
 Pōt. ut e. de. osti. c. oēs. A. Et ibi b
 notat glo. q. etiā dicit q. secus est de
 iure cō. Sed a puto b intelligēdū in
 q̄ntū p hāc consuetudinē nō deoget di
 uino cultui. v. als nō sit irrōnabilis
 Als secus. e. de. consue. c. si. B. Sed talis
 consuetudo contrario statuto tolli pōt. ut
 si ecclā sit ministr. destituta ita tñ q
 p̄bēda absentis assignet. B. rogato
 ex. eo. Cū dilect. Sed si tale statutū
 facerent canonici p̄ter p̄na comoda
 puta ut int. se diuidant i. q̄s absens
 consueuit accipere nō valet. e. de. consue. c. oēs. A. Jdē in dicta. q. xxvij. B.

¶ Quō clericus in bñficio debeat reside
 re. R. fm. Host. Residere v. in p̄ria
 p̄sona seruicō ecclē. ex. eo. q. nō nul
 ti et se. Et debz seruire in suo ordine
 e. de. si. p̄sbi. p̄posuit. Daz em̄ cēt sui
 p̄ntiā exhibere a curā p̄rie ecclē neg
 ligere. A. Jdē in si. eo. ti. q. xxvij. vbi
 et addit fm. cū b. Et b est cōtra p̄ras
 uā consuetudinē quarundā ecclāz q. re
 putāt canonicos r̄sidentes ex q. p̄ntes
 sunt. licet nō intrent ecclā. B.

¶ Vtz nō residens possit excusari ex
 aliq. bus caus. R. Excusa. p̄rio quidē
 si iusta sit cā sue absentie ut p̄t mis
 miātas v. aliqd. h̄mōi. ex. e. int. q̄
 tuor. Et tūc tenet p̄ vicariū deseruire
 ut s. Cleric. j. q. fi. Et idē intellige si
 p̄ns sit sed sine sua culpa impotēs sit
 fact. aut infirm. e. de. Cū dilect. vij.
 q. j. p̄ntium. Sed si de licētia p̄lati cā
 rōnabili sit absens. ex. eo. relatū. ex.
 di. elec. licz canō. li. vj. Als etiā sine
 līa p̄lati p̄grinari nō p̄t. de. se. di.
 v. nō optet. e. de. voto. magne. q. v. x.
 Tercio si habeat ecclā p̄rochialē p̄t
 ex dispensatōe ep̄i esse in studio p̄ se
 p̄tem ānos. ut s. Ecclā. ij. q. ij. Q. et

si haberet sup hoc speciale p̄uilegiū
 habet etiam absens p̄ residēte. ut ha
 bes in. q. se. A. ad illud q̄s t̄t. hic et
 in. q. se. fact. q̄s notat in sū. dicta. q.
 xxvij. B.

¶ Sunt a alie cause in quibz nō resi
 dens habet p̄ residēte. Prima est si
 sit in seruitio pape. ex. eo. c. dilect.
 Secda est si vnus v. duo ex canonicis
 sint in seruitio p̄rii ep̄i. ex. eo. de. cetero
 c. ad audientia. Sed ep̄s suffraga
 ne. si moret cū archiep̄o nō videt resi
 fidere. ar. ex. de. offi. ordi. Pastoral.
 Et nota q. q. est in seruitio pape v. ep̄i
 sui recipit q̄s fructus bñficij p̄ter victu
 alia siue q̄tidianas distributōnes q.
 nō solēt absentibz dari ut in dicto c.
 de. cetero. a. e. de. p̄ben. licet. a. ext. de
 de. nō resi. c. j. li. vj. Et s. h̄. vide s. Bñ
 fidū. ij. q. penl. A. Pōt. v. vide. q. fi. B.
 Tercda est si nō absentat in fraudē. h̄
 ecclē sue iura fidelit. p̄seq̄. ex. eo. ex. p̄
 te. In quibz casibz possit q̄s p̄ vicari
 um deseruire. vide s. Cleric. q. fi. et
 j. Vicarius. q. j.

Res inter alios acta. v. vide
 j. Sentētia. q. ix. c. p.

¶ Restitutio rei aliene. p̄rio cōit.
 Vtz q̄s teneat statū restitutō. R. fm.
 Tho. ij. q. lxxij. Sicut accipere rē alie
 nā est cōtra iusticiā. ita a detinere eā
 q. p̄ hoc q. aliquis detinet rē alienaz
 inuito dño impedit eū ab vsu rei sue
 a fact. ei iniuriā. Manifestū est autē
 q. nec p̄ modicu. t̄ps licet in peccato
 morari sed quilibet tene. statim pec
 catū deserere fm̄ illud Eccl. xxj. quas
 si a facie colubri fuge p̄ctm̄. Et ideo
 tene. quilibet statim restituere. vel
 petere dilatōem ab eo qui pōt vsu
 rei cōcedere. Con. Raym. A. Jsta peti
 tio dilatōis vel remissōis facienda ē
 p̄ se v. p̄ alium qñ debitor est impo
 tens ad soluendū fm̄ eundē Tho. ij.
 q. lxxij. arti. viij. Et hoc nisi ex ipsa
 petitiōe sequeret. reuelatio p̄ci seu
 aliud scandalū. ar. c. officij. ex. de. pe
 a re. Et ad p̄dictorū clariorē intelli
 gentiā distinguendū est. q. q. a. d̄bitor

est potēs restituē: aut nō. p^o casu tenet statū restituē ut dictū est. sedō casu: aut est impotēs omnino aut nō oīo. Si omnino: excusat. qz impossibilitium nulla est obligatio. ff. de re. iuris scz impossibilitiū. a iō sufficit b casu qz pponat restituē cū poterit. xiiij. q. vj. Si res. Si nō omnino tūc tenet statim id qd p̄t. Et fm rap. in ti. de rapto. qz forma: ista potētia videt considerāda vsqz ad mediātate suā a sue familie reseruata sibi solū extrema nēitate. Et idē nota. in sū. li. ij. t. v. q. lxxxvij. Sed certe nō solū extrema sed etiam magna nēitas videt excusa ē a restituēde eē s fur. c. si q̄s ppter. vbi dicit qz si q̄s ppter nēitate famis furat⁹ fuerit aut restituat aut tres ebdomadas peniteat. Et sic nō cogit p̄dise restituē. Et illud. c. intelligi² in nēitate eē nō extrema fm glo. a. Inno. ibi. Vñ ad clarius hoc intelligēdū. itēz s̄b distinguēdū est. qz aut debitor ē in articulo extreme nēitatis aut nō. p^o casu nō tenet ad restitutiōnem qz in extrema nēitate oīa sunt cōia l. j. ff. cū in eadē. ff. ad. l. rodi. de iactu. Vñ a sup. iij. sen. dist. xv. dicit Scot⁹. qz si detinēs rē alienā est in extrema nēitate a ille cui⁹ est res: nō. sed h; aliq̄ circa nēcessitatē extremā: dicit⁹ qz ista res ē detinētis iure poli. q̄ in extreme nēitatis articulo ad puidēdū nēitati nature via omībz extrema necessitate detētis est cōcessa. eē de ver. sig. exijt q̄ seminat. li. vj. Si alio sūt in extrema nēitate si pri⁹ dñs dauem̄ ad eā debz reddi dño duplici iure. Tū qz pri⁹ suū tu; qz iā ex ista sua nēitate factū est suū. Si dō pri⁹ dauem̄ detinēs factū ē suū a tūc dño postea dauem̄ ad istā nēitate nō d; reddi. qz cessauit dñtū e⁹ in re ista a factū est alteri⁹ iure poli. Si ambo siml dauem̄: dicit⁹ qz d; reddi dño qz nūq̄ cedit a dño. Pro b̄ facit. qz duobz concurrētibz p̄ualet qd est poti⁹. ff. de sta. hōim. l. quif. Et subiūgit Scot⁹. Si debitor dauem̄ ad pinguiorē fortunā tenet restituē

qñ occupauit cessante extrema nēitate. Sed si nūq̄ añ extremā nēitate occupass: tūc iuste simplē occupass. s. rē suā nec ad aliquā tenet restituē tōem. hoc ille. Tuti⁹ videt qz si deuēniat ad potētia restituat sicut a q̄ cessit bonis. C. de hijs qui po. ce. bo. l. j. Nō tū tenet n̄ inq̄tū facere p̄t. l. iij. ff. de cess. bo. Et in hoc vltio casu intelligit facē posse si deductōe egeat. ff. de re. iu. in dēnatōe. Sedō casu qñ debitor nō est in articulo nēitatis extreme aut restitutiō est certa: aut incerta. Si incerta. ut qz nō inuenit creditor vlt ei⁹ heres Restitutō faciēda est paupibz. eē de vsu. cū tu. Et tunc debitor impotēs potest se libere ponē in manu ep̄i ad quē p̄tinet p̄uisio paupū a ep̄s si videt fm dē expedire: poterit ei res laxaē debitor ut paupi in totū vlt in pte vlt p̄beret ei dilato; ut paulatī eroget paupibz ut a p̄mitur in dicta. q. lxxxvij. in sū. li. ij. t. v. ad fi. Sed i eo qd loq̄t ibi de p̄mario ut possit hoc facere: p̄t intelligi si ip̄e p̄mari⁹ h̄eat su p̄ b̄ auctem ab ep̄o. als p se nō p̄t. q̄ iure nō cauet. Ideo dñs. an. de bu. in dicto. c. cū tñ in. j. q. dicit p̄mari⁹; b̄ nō posse: s; a qñ apud debitorē aliquid relaxat ab ep̄o l̄ ab alio hūte ab ep̄o auctem d; oraē vlt alia bona facē pro hijs q̄p ille res sūt q̄bz dñt. a inq̄tū veniat ad facultatē p̄ ill facē elemosinas. ut si nō p̄t facere qd d;: saltō faciat qd p̄t. sicut dicit Tho. ij. q. lxxij. ar. ij. in co. q̄ nō p̄t mēbz absēsu vlt s̄blatā famā restituē. qz d; in pecunia vlt alio mō q̄ p̄t recōpensāe. Si restitutio est certa qz scit siue p̄t sciri p̄ticularē persona cui d;: si ei tūc si debitor ē i tāta nēitate a creditor i tāta facultate qz debitori tenet p̄ efinā s̄buēre debitor nō tenet ad restitutiō; Nā b̄ casu ipse creditor tenet retro reddere. Vñ. xlviij. d. sicut h̄ij. sup. verbo iua dere. dicit glo. qz p̄t paupes cogere diuites ad eis p̄stādū nō p̄via actio nis sed denūciatōis ad ecclā; que p̄t diuites cogere ad hoc agendū. Item

gratiter debitor non tenet ad restitu-
torem; eo casu qui creditor rationabiliter de-
beret nolle sibi fieri restitutor; ut dicit
scotus super in sen. di. xv. ubi scribitur
gens exempla dicitur; enim velle quibus
restitutorem sibi non fieri quoniam est in pre-
iudicium civitatis vel recipiens restitutor;
quod dicitur velle bonum suum et bonum comu-
ne debet etiam velle non fieri restitutor; quoniam
est in diffamator; restituens quod debet
magis velle famam proximi quam illud mo-
dicum suum statim. Constat dicitur magis velle
quod vitet magnam incommodum proximi re-
stituens quam modicum incommodum suum vel
nullum in illa modica dilator restitue-
tis. Ex hijs sequitur quod quoniam est restitutor de-
notanda reipub. vel ei cui fit vel diffamati-
ua restituens vel nimis notabiliter da-
notanda non tenet ad restituendum. hoc sufficit
quod statim; ex affectu restituat a quod actu
restituat cessantibus incommodis hinc
inde. Et ex predictis etiam scribitur. Quoniam
ablatio fuit occulta tunc non tenet abla-
tor se perdere; nec pro omnis pro seipsum restitu-
ere. hoc pro alia persona secretam a fidele. et
expedit quod pro defensor quod sibi est crimine de-
rectum pro defensor; a de eius fidelitate quod re-
stituatur fidei sue commissum saltem dicitur; credi dicitur
igitur hic differri restitutor; quibusque volun-
tas talis persona optunitas habet. hoc ille dicitur
Cui restituenda est res furtiva vel ra-
pta seu aliter male accepta. Res dicitur; rap-
ta cui res subtracta fuit et si non sit do-
minus rei sed sua in se fit ex causa honesta tunc
non est surrepta. ut puta quod habet in ea
ius pignoris vel usus a aliquo homini. ff.
de furtis. l. is cuius. Si vero ipse cui nunc
res ablata est furatus fuerat eam non sibi sed
domino erit restituenda vel ille cui prior fur-
us vel raptor surrepserat si sua ut dicitur
est intereat ex causa honesta. Et fiat cau-
te quam potest per religiosam homini ita quod nul-
li persona furem perdat. Itaque regulariter re-
stitutio spoliatis facta est. in q. j.
reintegranda. a fore pro tota quod est. a est
de resti. spo. fere pro totum. fallit tamen quoniam
non tamen iste male accepit sed aliter ei tur-
piter dedit. de quod factum est ut dictum est
in elemosina. ff. si. A. Et ibi latius in ad

ditore. B. a hic. anpe. ff. A. Et ibi de
hoc dicitur. Et ad maiorem habet. ff. declara-
torem potest gratiter dicitur quod restitutor facta
enda est principalibus vel eorum heredibus si in-
venit. aliter pauperibus. et de usufructu. cu-
tu. Sed in hoc clarus distinguendo dicitur
est quod aut quis obligatur tunc turpis rece-
ptoris in qua principaliter etiam dicitur. a aliter
Dicitur casu non tenet restitutor danti. quod in
pari causa turpitudinis potior est condicio
possidentis. ff. de condi. ob turpem causam. l. si
ob turpem. ff. pro. r. c. eo. l. ij. Et ideo in
casu cum restitutor non fiat persone principalis
habet saltem dicitur fieri pauperibus tamen quod si non iue-
nietur principaliter vel eius heres. pro dictum ca-
cum tu. fallit in accepto pro simonia quod
dicitur restitui illi ecclesie in cuius iniuria ac-
ceptum est. et de simo. c. de h. Itaque est non ero-
gaatur pauperibus quando turpiter accepit. lip-
so iure applicaretur fisco vel puato quod dicitur
alieno non potest fieri elemosina. j. q. j. non est
putanda. Et hoc est non est in simo. li. ij. ti. viij.
q. xxxij. Et accepto hoc casu cum res ap-
plicaretur ipso iure fisco vel puato licet
turpiter accipiens non cogatur restituere turpi-
ter danti. tamen si vellet possit restituere eidem
danti. Itaque iure nullo prohibetur hoc. Et pe-
ne sunt restringende. de pe. d. j. c. pena
in c. odia. de re. iuris. li. vj. Et non in
simo. li. ij. ti. viij. q. xxxv. ad finem. Est etiam
casus in quo licet dans non fuerit in tur-
pitudine percipiens non tamen ei hoc pauperibus
fit restitutor. quod dans ex obligatione
debitur; accipiens turpiter recepit;
videlicet quoniam iudeus vel paganus fuerit aliter
quod lucratus a christianis occasione officij
publici. Itaque enim dicitur; converti in usus pau-
perum christianorum secundum providentiam episcopi dicitur
cesari. exte de iudeis. cum sit. Sed casus
si quoniam obligatio est aliter dicitur quod ex dicta
turpi causa distinguendum est. Aut non
invenimus creditores seu eorum here-
des. de hoc dicitur infra. Restitutio.
vj. Aut invenimus et tunc aut obliga-
tio est personalis. et de hoc dicitur infra
Restitutio. ij. Aut obligatio est rea-
lis. ut quod habet quis rem alienam a
tunc si habeat a nullo vel saltem a domino
dicitur est. quod si domino est restituenda. ff.

de rei ven. p totū. et. C. eo. qz cuiq; dā
dū est qd suū est. ff. de iusticia a iure
l. iusticia. ff. iuris pcepta. Sed si ha-
buerit ab alio aliq; titulo trāslatiuo
puta p donatōez; v^l venditōem v^l si-
milē: sūt restitutio fit dño rei gratis
C. de furtis. l. in ciuilē. Si xō habuit
titulo nō trāslatiuo puta in cōmoda-
ti; v^l locatū v^l etiā sine titulo forte
qz sustulit: illi videt restitūda a quo
hūit. C. locati. l. si qd dūctōis. Vbi
dicit qz dūctor debz oīmo locatori rē
reddere. licz dicat se dñm: a postea az-
gere de dño. Sed hoc debz intelligi qñ
nō cōstat de dño nec potēat incōtinē-
ti pbari. Als bñ audiēt mouēs qstio-
nē de dño. ff. de positi. l. bona fides vbi
dicit qz qñ fur deposuit rē apud dñm di-
cte rei dñs nō cogit reddere. Cogit q̄
in hoc casu hñs rem illi restituere a q̄
habuit nisi statū possit de suo dño p-
bare: adeo qz si etiā a fure v^l pcedone
q̄s habuit tñ debz ei restituere qñ ha-
buit cām ab eo. ut p; in dicta. l. bona
fides. Sed si nō habuit cām ab eo pu-
ta qz ei p furtum v^l rapinam abstu-
lit tunc qñ p furtū puto qz non debe-
at furi priori restituere. qz nullus male-
fidei possessor hoc casu habz ius repe-
tendi. Nā ei daf actio furti cui; inf-
est ex honesta cā. ff. de furtis. l. cui;
infest. a. l. is cui; interest. Itē nemo
debz ex improbitate sua cōsequi actio-
nē. ff. de furtis. l. itaq; ff. j. Est tñ ca-
sus in q fur actōez; furti bz. ff. de fur-
l. q vas. ff. Si ego. vbi dicit. Si ego poti-
enda vestimenta tibi locauero: a tu
Tido cōmodaueris tidoq; furtū factū
fit: tibi daf actio furti qz tua interest
cū mihi tenearis reddere. a mihi ad-
uersus te daf actio: qz furtū feceris
Tido cōmodando. Hoc itaq; casu fur
aduersus furō actionē habz. Hoc ibi
Et hoc id est. qz a pncipio habuit rē
de voluntate dñi cā sibi locando p-
qz intereat ei; etiā ex honesta causa.
Als secus. ut p; ex pdictis qñ aut p
rapinā q̄s rē abstulit a fure pdone
tūc videt ei restitūda qz etiā pcedo ē

restituend; eē de resti. spo. c. in lūs.
Immo nec dño licz rape rem suā nisi
in casu de q s. Bellū. ff. j. et. ij. Als p-
dit ius suū. Et nō dñs tenet ad exti-
matō; rapte rei regulariter. C. vñ vi-
l. si q̄s in tantā. Qui ergo furat; est
furi v^l pcedoni nō tenet furi sed dño
v^l alij hñti ius in re restitūda. Sec; est
in raptore. Sed in q̄cunq; casu dictū
est deberi furi v^l pcedoni fieri restitu-
tōem si curret dñs in repetitōe debz
dño poti; restitui. dicta. l. bona fides.
Immo etiā si dñs nō repoteret qz ig-
norat q̄s hñt; debz q̄ habz dño tenu-
āre ut ipsā recipiat. ext. de furtis. q̄
cū fure. dūmodo fiat sine periculo fu-
ris. p. ij. q. v. hoc videt; vbi dicit qz p cā
p. p. i. eis reuelanda sūt q̄ pnt pdesse
a nō obesse. Et qd dictū est de dño cō-
currente ad repetitō; cum fure: idē de
oī alio pcedenti aliq; ius bone stū
qz ip̄ illi facienda est restitutio q̄ fo-
uet maius ius. dicta. l. bona fides. a
est. ar. in. l. queritur. ff. de sta. ho. Et
ideo q̄ vicerit filio v^l fuo pecuniā de-
net restituē pzi v^l dño cui; est. ff. de
alea. l. si. Immo filij etiā tenent re-
stitūda patri res q̄ spectant ad eos iue-
pprietatis sed v^l usufruct; ad ptes qd
est regulāe. ff. fallit in castrensi v^l q̄ si
castrensi pecunia. Itē in bñficiatibz. ut
in c. si amū. xiiij. eē de iudi. li. v. qz
eas nō pnt administrare v^l obligare
et min; alienare. C. de ho. q̄ li. l. si. ff. fi-
lij aut famul. Et assignat vō ibi. Me-
hi; est eni; coartatō inueniles calores
ne cupiditati debiti tristē exitū senti-
ant q̄ eos post dispersu; expectat pa-
trimoniū. Propter qd in oīmbz hñs
casibz videt; patri restitūda; fieri debē
Et idē videt; eadē rōne in oīmbz simili-
bus. ut si quis acceperit rez a pupil-
lo restituat tutori. Sed cui restituen-
res ecclesie. Dicendum qz plato si nō
est in culpa. Si xō est in culpa ut qz
res ecclesie ipse dissipauit. vel ex car-
nali affectu a non iusta causa dona-
uit qd facere nō potest cum ep̄s a q̄ti-
bet platus rerum ecclesie sit parator.

a nō dñs a cōditōem ecclēe meliorare
 p̄t. deteriorē rō facere nō debz. ext. de
 dona. c. fratmitatē. tūc p̄tōr p̄cipū
 culpe nō videt q̄ debeat se intromittē
 ex. de de. iur. diuersis. Et ideo fiet res
 titutio successorī ei⁹ dicto. c. fratmita
 tē. v̄l si adhuc nō est successor exp̄s
 dat in vtilitatē ecclēe. ex. de simo. de h.
 Hoc ec̄ notat in sū. li. ij. t. v. q. xvij
 vbi a de talibz dicit. Sed cui fiet restitu
 tio. Et s̄ dicit. dicit ray. Credo q̄ au
 tōritate iudic̄ p̄nalis deat fieri ecclēe
 cui sic iniuriōse ablatuz est. ita q̄ illi
 eidē q̄ debet n̄ cū turpis debet. tūc em̄
 nō sibi s̄ successorī suo poterit fieri l
 sup̄iori. ut dicit Hos. v̄l in vtilitatē
 ecclēe auertat. v̄l etiā eiusdē loca pau
 pibz si h̄ expedire videbit: ergo ge. ar.
 xvij. q. iij. Si q̄s in atrio. Hoc v̄l ti.
 s. q̄ de paupibz dicit glo. ray. q̄ me
 li⁹ est cū indiget paupes v̄l fat̄ abū
 det ecclā. Alioqn meli⁹ q̄ in vtilitatē
 ecclēe paupis cūtat. Idem VI. Satis
 cō. Tho. ij. q. xli. ar. v. et. ar. vlti.
 Qd̄ at̄ hic dicit Ray. de auctē iudic̄
 p̄nalis glo. dicit. Si tñ sup̄ talibz di
 sp̄sandis h̄eat ptatē. Hoc ibi. Et ad
 p̄dicta attendat accipiētes a clericis
 de rebz ecclēie cū nō indigēat v̄l non
 alia iusta rōe: sed poti⁹ occasiōe san
 guinitatis v̄l amicitie q̄ tenēt ad re
 titutōez. ut a Tho. ponit dicto. ar. v
 Et multo forti⁹ si accipiāt ex cā turpi
 ut ex meretricio. ludo. v̄l aha q̄anqz
 turpi cā. a ut nota in sū. li. ij. t. v. di
 cta. q. xvij. Qñqz tñ licz dñs cūrrat
 in repetitōe nō p̄ferat q̄s forte hūit
 rē ab eo q̄ etiā cōtra dñm h̄et actōez
 puta q̄ est v̄sufucluarī⁹. Nā magl
 e⁹ intesse h̄et rem q̄ dñi: q̄ dñs habz
 p̄prietatē q̄ cōsistit in nudo iure dum
 est p̄ se sepata a v̄sufucluarī⁹ hz ius
 v̄tōria fructū. ff. de v̄sufu. p̄ totū a. c.
 et Insti. eo. ti. Immo etiā si ipse dñs
 sustulit̄ teneat furti. ff. de furtis. l.
 Cū res. ff. si bona fide. Itē si esset qui
 poss̄ rem retinē rōe impensaz factaz
 in ea. ff. de furtis. l. si is q̄ cōmodasset
 Ibi dicit q̄ si dñs furat⁹ est rem cōmo

datario. id est ei cui cōmodauit: nō tē
 net furti nisi cōmodatari⁹ potuisset rō
 retinē rōe impensaz in re factaz. Itē
 est si rem h̄et obligatā p̄pter cantoz
 rōem. Itē qd̄ dictū est de re aliena re
 titutōe a dño: idē p̄ omnia intelligēdū
 est de re affectata. puta q̄ p̄ vim cōpul
 siuā. alci data est. Nā illi est restitū
 enda q̄ vim passus est. ff. me. cau. l.
 metū. Cum autē. B.

¶ Vtz q̄s absoluat a restitutōe si is
 cui debebat remisit siue donauit. Rō
 Absoluti si est p̄sona q̄ donare poss̄
 de q̄ vide s̄. Douatio. j. ff. h̄. Que dona
 tio postq̄ facta est postea ex p̄na nō
 reuocat. ut Ray. ponit. De hac etiā
 q. vide s̄. Restitutio. ij. ff. penl. A. Et
 intellige s̄ si remissio fiat liberavolu
 tate creditoris alē nō valeret. ut s̄. pe
 nul. et dictū est s̄. Bellū. j. ff. in ad
 ditōne. B.

¶ Quid si p̄sona cui debebat restitui
 defuncta est. Rō s̄m ray. Restitutio
 faciēda est hereditibz. S; hic distingue
 qz si heres est aliq̄s in toto v̄l in p̄te
 tūc fiet ei restitutio sicut cōgit i toto
 v̄l in p̄te. Si at̄ heres cōstitut⁹ ē in ali
 q̄ dēminata p̄tate: puta in centū
 v̄l etiā in domo a nō plus. tunc resti
 tutio nō debz fieri heredi. A. qz scpt⁹
 heres in cōta q̄ntitate v̄l rebz p̄ncipalibz
 nō est heres sed poti⁹ legatari⁹
 c. de heres. insti. l. Quod dēns. B. sed
 illi v̄l illis q̄bz testator reliq̄t disposi
 tōez residuoz honoz. A. v̄l heredi
 bz v̄l executoribz a testatore deputa
 tis s̄m dispositōez testatis: cui⁹ volū
 tas om̄ino seruāda ē. xij. q. ij. v̄l. B.

¶ Vtz quis teneatur restituere rem
 cum fructibus. Rō s̄m ray. Quilibet
 male fidei possessor tenetur restituere
 rem cum omnibus fructibus p̄ceptis
 a quos ip̄e dñs p̄cepisset si possedisset
 e⁹ de resti. spo. grau. ff. de cōdi. fur.
 in re. ff. de rei. vendi. si nauis. ff. gene
 raliter. Et intellige fruct⁹ qui super
 sunt deductis expensis illis que sūt
 grā fructū querendoz congregando
 rum a cōseruandoz que deducuntur

tam a male fidei q̄ a bone fidei possessore ff. de peti. here. l. si a p̄e. q̄. ultio. Possessor: at bone fidei nō tenet de fructibus q̄s p̄cepit. q̄diu fuit bone fidei possessor: si iā cōsumpti sūt. sed de extātibz tenet c. de rei. ven. l. certū. A. hic lat̄ est distinguēdū. Aut q̄s obligatur ad restitutōez rei aliene. Aut alteri debite. Si ei rei aliene. tūc si ē male fidei possessor: q̄ statim d̄ male fidei cū sciverit rē ad aliū ptinere. ex. 8. p̄ scrip. c. si. tenet oēs fructus restitue c. 8. rei. ven. l. certū. S; hic itē distinguatur. Nam si talis possessor nō habuit titulū darū q̄ tenet oēs restituere nō solū p̄ceptos sed etiā q̄ p̄cipi potuerūt p̄ dñm rei si rem habuiss̄. ff. de re. iur. l. ḡriat̄. Si vō habuit titulū puta donatōis v̄ venditōis v̄ aliū solū tenet de p̄ceptis. l. si fundū. c. de rei. ven. ff. fallit q̄n titulus est habitus p̄ metū q̄ tūc etiā tenet de p̄cipiēdis. l. sed et p̄t̄. ff. q̄ me. cā. vbi glo. addit etiā tres alios casus videlz q̄n titulus h̄tetur a tra interdicta legū. l. quēadmodū c. de agri. a censu. li. xj. Itē q̄n h̄tetur in fraudē creditorū. Itē q̄ndo emit res si sci sine solemnitate q̄ si est bone fidei possessor: nō facit suos fructus naturales: videlz q̄ nascūt sine industria hominū: ut poma a filia. a illos tenet restituē n̄ tñ vltra q̄ ex illis sit stat̄ locupletior. l. vtr̄. ff. de peti. hē. fructus vō industriales. v̄ pueniētes ex industria hominis nō tenet restituē n̄ extātes sed p̄ litē cōces. oēs q̄ si p̄ testatō nē sit cōstitutus male fidei. dicta. l. certū. Putarē tñ q̄ si habuit iustā cām litigādi q̄ nō teneat nisi in q̄tū factus sit locupletior a videt p̄bati in. l. illis. ff. de pe. here. vbi exp̄sse d̄ q̄ cūct̄ de hereditate nō tenet de rebz p̄ditis p̄ acceptū iudiciū si habuit iustam cām litigādi. Et de istis fructibus est plena a magna glo. in. l. ex diuerso in p̄ncipio. ff. de rei. ven. Si alteri debite. dicendū est q̄ si debet m̄ res q̄ nō fuit mea. puta q̄ fuit rēdita v̄ p̄missa p̄ceptū iudiciū. v̄ cōtestatō; litis

debēt cū re oēs accessiōes. v̄ fructus. ac si illo tpe fuis̄ res m̄ tradita. ff. si ter. pe. l. cū. Sed si m̄ debeat res q̄ fuit mea et ad aliū sine cā puenit puta solui rem quā extimabaz me debere cum n̄ deberē: tūc simul cū re dñs oēs accessiōes. v̄ fructus a alia q̄ ipsi rei a p̄ncipio q̄ fuit data euenerūt. ff. de cōdi. in. de. l. indebiti. in p̄ncipio. In om̄ibz at sciēdū ē q̄ bone fidei possessor: nūq̄ tenet vltra q̄ sit factus locupletior dicta. l. vtr̄ de peti. hē. B. Et nō q̄ q̄ solū v̄ rei furat̄ fuit: n̄ sufficit si restituat rē s; tenet eē ad extimatō; vsus Cō. hōs. et v̄l. Et eodē mō tenet q̄s restituē dāna si q̄ dñs rei p̄t̄ e absentia passus fuit. xij. q. ij. si q̄s de ecclesiis. De q̄ vi de f. v̄ fura. ij. q. xvj. q̄ incipit vtr̄ vsure possint a. ff. xvj. q̄ incipit. Sed nūq̄d est vsura a. ff. v̄ fura. vj. q. penl. A. Ad p̄dictorū intelligētā sciēdū q̄ interesse q̄d alicui debet cōsiderat aliq̄n respectu lucri cessantis: aliq̄n respectu damni emergētis p̄ncipio casu extimatio nō debet deduci i infinitū: s; vbi rei p̄ncipal̄ est extimatio interesse n̄ d; excedē duplū rei p̄ncipalis s; vbi est incerta sit extimatio ad arbitriū boni iudicis: ad vō q̄ in immensū nō p̄cedit. l. vna. c. de sen. q̄ p̄ eo q̄d interest p̄ se. sc̄to casu videlz respectu damni emergētis si venit interesse vōe om̄issōis cōsiderat solum interesse intrinsecū. ff. de acti. emp. l. si steritis. q̄cum p̄vnditorē. vbi d̄ q̄ si frumentū vel simile nō sit datum emptori suo tpe nō veniet extimatio. q̄ animalia sūt mortua ex eo q̄ nō habuit bladum suo tpe. Nam si iud̄ interesse extrinsecū est a re. sed bene veniet ut de f. manus p̄ciū; quo res valuit a tempore quo debuit dari. q̄ hoc est interesse intrinsecū q̄d cōcernit rem. a venit ex ip̄a re. Extrinsecū vero q̄d nō ex re venit sed propter rem ut in exemplo p̄posito. P̄dicta aut̄ puto vera si damnum occurr̄it creditori ex simplicia om̄issione debitoris ut si creditor erat incursurus damnum etiam si debitor nihil sibi pro

mississet. qz nō hēbat quō aliūde sibi
puideret. Sec⁹ si cū omisiōe aduenit
etiā cōmissio ut qz creditor aliter sibi
puidisset ut nō moreret aniatia ei⁹ si
nō fuisset decept⁹ pmissioe debitoris
hoc em̄ casu infesse venit rōe cōmissio
mis. v. false pmissiois: a iō debet intēe
etiā extrinsecū: ut statū patebit pser
tim in foro cōsciētie vbi q̄s tenet p̄p̄
mo satisfaccere om̄e dānū q̄s ei⁹ dolo
v̄ culpa p̄p̄m̄ incurrit. ut in c. si cul
pa. c. de iniurijs. p̄p̄terea h̄ casu sal
uo meliori iudicio tenet etiā de mor
te aialū. si dō rōe cōmissiois debet in
fesse cōputat̄ infesse etiā intrinsecū. ff.
de acti. emp. l. Julianus In p̄ncipio
vbi Sz. q. dās signū vidatū: tenebit
etiā de ruina dom⁹. Et sic illa extima
tio cōsiderat̄ hoc casu etiā multo vltra
duplū rei p̄ncipalis: nō tñ in infimis
tū. hic em̄ veniat ruina dom⁹: nō ve
niet si forte oportuit ip̄m p̄pter h̄ per
multos ānos v̄ vsq̄ in t̄ps vite cōdu
cere domū s̄faat. ff. de ser. corrup. l. in
hoc iudiciū. l. l. Nera⁹. vbi corrup⁹
hoc seru tenet nō solū de seruo h̄ etiā
de om̄ibz h̄bz q̄s seru⁹ tūc fugiēs tuht
nō de alijs quas postea successiue fu
rat⁹ fuerit. B.

Quid si in ipsa re furtiua fecit q̄s
expensas. R. fm̄ l. l. In foro p̄ncie si
expensas fecit ad cōseruatōem rei: ut
pascēdo equū siue ad oportuna meli
oratōem. ut puta curādo aial morbo
sū: v̄ nutritiōe porcū a h̄mōi deducere
eas p̄t. ex q̄ satisfacciat alē integratē
dānū passo. J. de v. l. A. In foro at̄ iu
diciali dicte impēse nō cōputat̄. ut in
sum. li. ij. ti. v. q. lxxv. vbi h̄c notāz
Ad plēniore at̄ materie intelligētā
Vtz q̄s possit petere sūpt⁹ factos i re
aliena. Dicēdum est qz aut fecit noie
dñi rei aut noie p̄prio. v. tāq̄ in re sua
p̄rio casu claz est qz p̄t cōputare nā
vtitē gessit negociū dñi. l. j. et. ij. ff. de
neg. ge. a. p. totū. Intantū qz si dñs
tollat rōe p̄prio q̄ soluat sūpt⁹ cōmittit
furtū. ff. de furtis. l. si is q̄ cōmodasset
scōo casu qñ fecit in re p̄p̄na claz est qz

p̄viā petitiōis nullo mō p̄t cōputat̄. l.
si in area. ff. de cōdi. inde. h̄ p̄viā retē
tōis qñqz sic ut ibi. vñ distinguēduz
est. quia si male fidei possessor a p̄rio
nullo mō p̄t cōputare. l. ex argēto. ff.
de cōse. di. fur. a. in Insti. de re. diui. ff.
ex diuerso: nisi resp̄ectu fructū. Nā
ut dicit glo. in. c. grauis. c. de resti.
spo. fruct⁹ dicit̄ q̄ sup̄sunt deducti ex
pensis q̄ sūt grā fructū querēdorū
colligēdorū a cōseruandorū tā in bone fi
dei possessore q̄ in male fidei: etiā p̄do
ribz. ff. de petit. h̄re. si a dño. ff. fruct⁹
a. l. plane. in fi. a. c. de fruc. a. litis ex
pensis. l. j. Nā null⁹ casus intuenire
p̄t q̄ hoc gen⁹ deductōis impediāt. ff.
famil. h̄re. fund⁹ q̄ p̄o responso in
fi. a. ff. so. ma. fruct⁹ fruct⁹ em̄ intel
ligūt deductis nēcarijs expens. ff. de
op. seruo. l. fruct⁹ Si dō a p̄rio fuit
ne fidei p̄t solū tollere q̄s fecit sine le
sione rei. ff. de rei. v̄. l. Julian⁹ scribit
l. si in area. ita tñ qz si dñs vellet dare
p̄dū illaz rerū v̄ si vellet tollē i d̄m q̄
tātū nocēt a sibi nō p̄desi nō ē p̄mit
tēd⁹. qz nō est cedēduz maticijs. ff. de
rei. v̄. l. in fundo. glo. tñ in insti. de re
rū diui. ff. l. dicit qz q̄ scripsit in pa
ginis alienis h̄ fidei cō reddito libro
d̄ actō: i factū s̄ dñm paginarū. ff. de
rei. v̄. in re. Sz. glo. Jo. eo. ff. ex diuiso
dic̄ qz n̄ dāci actio p. l. si in area. ff. de
cō. di. inde. J. de scō. p̄t intelligi s̄ s̄
titute iuris p̄m̄at s̄ eq̄tate a in foro
p̄ncie qz n̄ est eq̄m̄ aliquē lo cupletari
cū alē d̄ dāno. ut in c. lo cupletari. de
re. iu. li. vj. Et si culpa a cā rōabili n̄
d̄ q̄s p̄uari labō s̄ suo. ut i c. si culpa
eo. t. Et si dñs rei n̄ sit potēs v̄ si h̄ p̄
eliga⁹ satisfacciat sibi s̄ re sua. ar. in In
sti. de re. diui. ff. si quis in aliena. J. de
male fidei possessor n̄ tenet de fructibz
q̄ p̄cipi potuēt ex melioramento q̄s
ip̄e fecit in re. ff. de rei. v̄. l. ceter⁹ Sz. si sp̄
fuit bone fidei. v. qñ habuit rōa qñ edi
ficauit si dñs rei est potēs p̄t rōe retis
nō donec sibi satisfacciat de sūptibus. Si
dñs est impotēs p̄t solum tollē q̄s
fecit scō: modū p̄dictū de cā. l. i. fūdo. B.

¶ Quid si res rapta reddidit deteriora
ta. Re. fm ray. No liberabit raptor
ut de deposito dictu e s. depositu. v. vij
A. B. dari. d. in. l. i. re. ff. s. d. di. fur. B.

¶ Quid si res rapta perijt Re. fm ray.
Quocumq; casu perijt raptor tene² ad
restitutioez. qz fuit in mora restituendi
a tene² prestare extimatōem ei⁹ fm id
tps in q plus valuit Qz si n fuit i mo
ra ut q obtulit rē dño loco a tpe de
bitō. a dñs neglexit accipe nō tene²
bis de casu. ff. s. d. di. fur. l. in re. A. Jbi
B. dare. d. a nota² etiā in deā. q. lxxv
in sū. li. ij. ti. v. B. Et que de raptoze
dicta sūt intellige eē de fure quocūq;
A. s. q ad restitutōem. ut in dicta. q.
lxxv. B. Et vterq; etiā p⁹ restitutōz
dāni tene² petere remissōz de iniuria
salte p aliquā interpositā psonā sup
presso vl exp̄sso nōie furis fm q qti
tas negocij pati² A. s. cauēdo sp reue
latōem peccati a scādalu. eē de pe. et
re. officij. B.

¶ Quid si plures fuerit raptōres Re.
fm ray. Si vadāt siml qsi sit vn⁹ ex
erat⁹ qlibz tene² in solidū. Nā a qti
bet iuuat alios. a facit eos fortiores
ad hoc. eē de hōmi. sicut dignū. Hoc
dico fm dñl. qñ vn⁹ sine alio nō fecit
set. Als qhbet tene² p dāno qd intu
lit. Si xō nō iuerūt siml sed qlibet p
se fecit dānū qlibz tene² p eo qd intu
lit. Silem casu vide. Restitutio. ij.
q. j. A. Et in eodē c. de h. dice. B.

¶ Quid si qs furat⁹ fuit rē qñ plus
valuita mō restituit qñ min⁹ valet.
Re. fm Al. in. iij. No satisfecit nisi lu
cū tps in q plus valuit apponat. A.
de hoc dictū est s. q. vj. B.

¶ Quale restituet q impediuit aliz
quē a dsecutōe alicui⁹ bñficij. Re. fm
Tho. ij. q. lxxij. Aut impediuit eum
iuste: ut si intendēs honore dei p vtili
tatē ecclēie paret q detur alicui dig
niori. a tūc in nullo tene² Aut impe
diuit iniuste: ut puta si intēdebat ei⁹
nocumtū ppter dānū odium vl vim
dictā a hōi a tūc si impediuit ne de
tur digno dico anteq; firmatur; sit q

detur ei tene² quibē ad aliquā recom
pētatōem pēfatis cōditōibz psonaz
et negocij. A. fm arbitrium sapiētis
ut in sum. co. ti. q. lxxvij. vbi hec no
tant. B. No tene² ad equale. qz ille
nō dum fuerat adeptus a poterat mē
tiphater impediti. Si xō impedit ne
detur postq; iam determinatu; est q
detur; parās indebite reuocari tene²
ad restitutōem eq̄lis fm Con. De. A.
Con. etiā Vl. ut in suam facultatē Et
idē iudiciū de eo q impedit aliquez
a cōsecutōe cuiuscūq; muneris qd bo
neste reapet dicta. q. lxxvij. B.

¶ Quale satisficit p hijs q restitui n
pnt ut mutilatio mēbz stupz a filia
Re. fm Vl. In hijs i qbz dānū neq; i
se neq; in equalēti restitui pnt satisficit
p recōpētatōez faciēdā arbitrio hōi
vici Jde tho. ij. q. lxxij. a. i. iij. d. xv
A. Co. eē De. ut in sū. co. ti. q. lxxx. B.

¶ Quale restituet q semia alic⁹ agri
effodit: vl dānicauit alū eo q suo
tpe n soluit Re. fm Vl. Pcedā n tene²
tur ad restituēd tōle dānū: qz dubiū
est qle fruct⁹ agri p fecisset l an mer
cator dānū vl lucū in mercatōe ha
buis⁹ h restituet tātu qtu fruct⁹ agri
in illo dubio vdi potuisset: vl qtu
mercator: in illo dubio lucū suū vdi
dis⁹ Cō. Tho. ij. q. lxxij. A. Jde in sū.
co. ti. q. lxxxj. B.

¶ Vtz qs tene² restitue qēqd illiāte
acq̄siuit. Re. h. Tho. ij. q. lxxij. Circa
illiātā acq̄sitōez a datōez distinguēs
dū est Aliqñ em ipa dario est illiāta
a l legē sicut p; in eo q simoniace ali
qd dedit a tal merē amittē qd dedit
vn nō dz ei restitutō fieri Et qz cō ille
otra legē accepit n dz sibi retinē: h dz
in pios vsus cūtere. A. Immo dz dari
illi ecclē in cui⁹ iniuriā accepta ē. eē s
fimo. de h. B. Alio aliqs illiāte dat
qz ppter rē illiātā dat lic; ipa datō n fit
illiāta. sic cū qs dat mētriā ppter for
nicatōez; Vñ a mulier pnt sibi retinere
qd a datū ēa si supflue aliqd p frau
dem vl dolū extorsisset tenetur eidem
restituere. De hac materia habet s.

Elemofina .j. ff. A Et ibi melius in
additōe. Sed de hac materia lati⁹ di-
cendū est: videlicet q̄ aut illiata acq̄
fito fit cū iniuria p̄mia 3̄ ei⁹ volū-
tate. aut cū ei⁹ volūtatē p̄io casu q̄s
indistincte tenet restituere dānificas-
to. ut e⁹ d̄ iniur. c. si. Ad h̄ em̄ ptinet
q̄cqd̄ fuerit acq̄fitū p̄ furtū v̄ rapinā
v̄ p̄ violentiā seu p̄ fraudē a h̄mōi.
Et s̄m̄ Inno. in. c. q̄ pleriq̄. ex. de i-
mu. ecclē. hoc casu tenet q̄s ad resti-
tōe; siue sit debitū iure natūali a cūi-
li siue iure naturali t̄m̄ q̄le est q̄s de
bet seruo: a iō inde nō faciat elemofi-
nā sed restituat Si at̄ sit debitū iure ci-
uili t̄m̄ ut si legatū; de q̄ potui detras-
tere falcidiā. v̄ potui diminūē s̄m̄ le-
gē illā: inteḡ; solui cedēs hereditatē
sufficere ad om̄ia: nō tenet legatari-
us n̄ restituere. Et subdit. Quidam
t̄m̄ dicūt stratiū. Ita sed a exera saltē
in foro iudiciali e⁹ p̄m̄ati cū lata su-
erit s̄m̄a. q̄ h̄ casu error facti causat
repetitōe; hic; nō error iuris. C. ad. l.
fala. error. Sed notādū est vidētū In-
no. p̄ foro p̄m̄ati si s̄m̄a non fuerit in
stratiū lata iudiciali. Itē dicit q̄ cō-
dēnatus ad aliqd̄ iniuste n̄ tene⁹ sp̄o-
te dāe hic; s̄m̄e parere dēat. Sed casu
distingūdū est q̄ aut illiata acq̄fitō
est respectu cāe aut respectu p̄sone.
Si respectu cāe: puta q̄ ex cā turpi:
dicēdū q̄ aut turpitudō e⁹ ex p̄te acq̄-
piētis t̄m̄ aut ex p̄te v̄triusq̄. Si ex
p̄te acq̄piētis t̄m̄: puta si recipit ali-
qd̄ ut delictū nō faciat. v̄ ut id faciat
ad q̄s tene⁹: puta ut rē inuentā resti-
tuat. Et clay est q̄ h̄ casu tenet red-
piēs restitūē danti. l. j. a. ij. ff. de edi-
ob tur. cām. Si turpitudō est ex parte
v̄triusq̄: puta si daf ad corūpendū;
iudicō non tenet restituē danti. q̄ in
pari cā turpitudis potior est cōditio
possidētis. ff. de cōdi. ob tur. cām. l. si
ob turpē. ff. pro ro. a. C. e. l. ij. Sed h̄ ca-
su ana q̄n̄ a cui restitūē teneat e⁹ ma-
gis dubiū. Et p̄io videt q̄ sp̄ teneat
restituē. ff. de offi. p̄hi. l. illiatus. i. p̄i-
cipio. vbi dicit Itē ne q̄s iniquū danti

aut lucū sentiat: p̄ses puincie p̄uide
at. Ad idē. ff. de calū. l. in herede. vbi
dicit q̄ uenit illiata lucra ab oibz ex-
to: iqu. Et in foro iudiciali cūi dicit
van fisco. C. d̄ mō multax. l. multa
rū. Sed in foro canonico v̄ p̄m̄ati dicit
erogari paupibz. p̄m̄. q. v. nō sane
ad finē. a e⁹ de v̄su. cū tu e⁹ si ex mere-
tricio acq̄piat: Nec obstat q̄s dicit Deu-
xvj. ut nō offerat merces p̄stibuli in
domo dā. q̄ illud intelligit q̄ ad obla-
tōe; altaris v̄ sacrificij publicā: non
q̄ ad puatā elemofinā. ut dicit Tho. ij.
ij. q. xxxij. ar. vñ. Acq̄fitū t̄m̄ p̄ simo-
niā dicit restituī illi ecclē in cui⁹ iniuria;
acceptū ē. e⁹ de simo. c. de h̄. Cōsi p̄di-
cta facit q̄s dicit in. l. iij. ff. de cōdi-
ob tur. cām. vbi dicit q̄ mētrix h̄ turpit
faciat q̄ sit mētrix: n̄ t̄m̄ turpit acq̄p-
q̄s ei daf e⁹ ex mētricio Tho. in dco. c.
vij. distinguit q̄ q̄n̄ lex p̄hibz datōe;
a acceptōe; tūc dicit oīo acceptū ex tur-
pi cā restituī. ut; in simonia. a in eo
q̄s daf iudicā ad corūpēdū: a in ludo
p̄hibito: a i multē s̄m̄ibz. Si v̄o lex n̄
p̄hibz datōe; hic; p̄hibeat cām dādic-
tūc nō cogit q̄s ad restitūōe; ut; i lu-
cro mētrici. de q̄ dicitū est. Dicit em̄ q̄
p̄t retineri: a d̄ eo elemofina fieri. S;
ēte q̄tiens aliqd̄ p̄hibet: a om̄e id̄m̄
telligit p̄hibiti q̄s seq̄t ex eo v̄ ob
id. C. de legi. l. nō dubiū. Et iō cū lex
p̄hibz aliqd̄ ergo a solutōe; v̄ receptōe;
ex illa v̄ ob illā: a tantomagis
q̄nto ista solutio v̄ receptio nō solū
est q̄d seq̄ns p̄mo a cā p̄cipalis rē
p̄hibitiā inducēs. q̄ sine ea turpitu-
do verifit nō fieret. Itē p̄cipalis cā
p̄hibitiōis stat in illa datōne v̄ rece-
ptōe; ex quibus causat res turpis.
Et iō cum lex aliquid simpliciter p̄-
hibet videtur p̄hibere et datōnem et
receptōem ex illa v̄ ob illam. Secus
si nō simpliciter p̄hibet licet illud nō
tet infamia: sicut meretricium a filia
Et hoc sentit glo. ray. in ti. de raptō
ff. Sed quid de fornicis. super verbo
tenent restituere vbi dicit. Quid de
omnibus illis qui turpiter acquirūt
J. ij.

aliqd: nūquid pnt sibi illud in aliq
casu retinere. Et sedit. R^o Vbi tras
latū est dñum in accipiēte nō cōpe
tit repetitō illi cui fuit res illa: distin
gui p̄t. qz in illis q̄ sūt p̄hibita quia
mala. quedā sūt que nō p̄mūf a tu
re ciuili: in forma iudicij nisi pena in
fammē ut histrionat⁹ a exercitū eoz
q̄ pugnāt in arena v̄l duello v̄l ope
meretricū solutaz. Et in talibz turpi
ter acq̄sita res retineri p̄t ad vsū ac
quirētis. Quedā sunt que p̄mūf a
iure p̄ corpalem penā v̄l p̄ extorsioez
turpiū lucroz. a talē acq̄sita retine
ri nō dnt ad vsūm acquirētis nisi ei
cōcedat a penitentiario suo tanq̄ alij
pauperi sed dnt in pios vsus erogari
nisi forte restituta sint ia; illis a qb⁹
sūt habita. v̄l nisi q̄ habz: restituere
sit eis a quibz habuit: ad qd non tū
tenet. Et restitutio hmōi in foro pe
nitentiāli iudicāda est p̄ pte satisfac
tōnis. Et iō ibi late patz officū p̄ma
rii. a ibi forte p̄t dispensare sicut a in
limitādo tpe p̄mēca mēsurā ieiunioz
In illis at̄ q̄ sunt mala qz p̄hibita si
cut sūt torneamta: negociatio deuid
lucū aduocatōis v̄l medicine in casu
b⁹ nō cōcessis. emere bladū f̄ vinū ut
postea cari⁹ vendat. facere sarta flori
bus ad vendendū q̄p vsus est frequēti⁹
ad lasciuia a sika. a hys causis acq̄
sita retineri nō p̄nt. Et sedit. Licz at̄
hec distinctio videt̄ p̄babilis. qz tū
pene restringēde sunt a q̄mimis emū
git eliat sanguinē: veri⁹ credo qz hoc
in p̄dictis casibz bonū sit a salubre qz
penitēs iudicat in foro p̄mali ad ero
gandū in pios vsus talē acq̄sita non
est tū cōpellē⁹ nisi velit nec iudicā⁹
nō esse in statu saluandū si nō velit
hmōi p̄mā acapē. nisi in casibus a
iure exp̄ssis. ut in simonia. de q̄ exp̄s
sum est qz pecunia simoniaca est res
stītūda ecclē in cui⁹ ignominia est ac
cepta licet a hoc possit intelligi qn̄ res
cepta est de bonis eiusdē ecclē v̄l qn̄
de hoc agi⁹ in foro cāz. Silt qn̄ q̄s ali
qd recipit ut faciat dānū v̄l iniuriā

v̄l calūniā alij. qz tūc nō ille q̄ debet
repetit h̄ ille cōtra quē datū est. ff. de
calū. l. gñalē. q̄ illud. Qd tū intelli
git qn̄ agi⁹ in forma iudicij. quā seue
ritatē nō oportet obfuarī in foro pe
nitentiāli. Glo. tū eadē in ti. de rapto. f.
xij. circa pedagia sup̄ v̄bo. tenet em̄
in si. ait. qz tuti⁹ est dicere qz pecunia
ex pacto simoniaco accepta retineri n̄
possit etiā in foro p̄mali. licz sec⁹ fit si
absqz pacto fuerit accepta. ar. a d̄rio
sensu. ex de simo. mādato. V̄t ille.
Ex hac glo. a ex sup̄dictis p̄t colligi
qz acq̄sita ex turpi cā q̄s iudicialē te
net restitue n̄ illa cā nō fuit simplē p̄
hibita: h̄ soluz a lege infamia nōta.
In foro at̄ p̄mali qn̄ restitutō nō est
faciēda ēte p̄sonē: d̄ officio ē qz oīa illi
ate acq̄sita erogētur in pios vsus. de
nēitate at̄ nō est n̄ iudicialē cōdenatō
facta fuit v̄l n̄ in q̄tū cōfessori videt̄.
Itā in foro p̄mali q̄s restitue p̄rio n̄
tenet n̄ in q̄tū ip̄m dānificauerit seu
cōdenat⁹ fuerit ut sepe p̄conūfū est Et
nōt glo. xij. q. ij. statim talē. Deo at̄ sa
tisface d̄z p̄ turpi cā f̄m arbitriū cōf
fous. xxvi. q. vij. turpia. Et qz Sapi
xij. d̄z. p̄ q̄ peccat q̄s: p̄ hec a torq̄ in
nuēs qz q̄s d̄z p̄mūf in illo in q̄ deli
q̄t iō cū in receptōe ob turpē cām fue
rit d̄z offensus cui⁹ occasiōe deuētū ē
ad p̄ctm̄: oueniēs est qz factōs in q̄
tum f̄m dū p̄t facere inuigat penitē
ti qz oīne acceptuz ex turpi cā erogat
in pios vsus ut sic satisfaciat deo in q̄
offendit nisi penitēs cōstitutus fuerit
in magna nēitate. Et penitēs debet
se preparare ad restituēdū a faciēdū qz
qd cōfessori f̄m dū vsūm fuit. qz ad
hoc obligat. extra de pe. a. re. oīnis.
Item etiā in foro penitentiāli q̄s te
net restituere qn̄ ius h̄ specialiter ex
p̄mit. ut in vsura vel simonia a sika
bus ut in ludis aleaz tapilloz. a sika
um p̄hibitoz. ut supra. Ludus alec.
f. iij. v̄sqz ad finē. Itē f̄z. Imo. in c.
qz pleriqz. ex. de immu. ecclē. in glo.
sua versu. p̄p̄chita at̄. P̄p̄chita q̄
s̄ forma boni xp̄iani cū nō sit acapē

elemofinas: tenet ad restitutōem. Et
 subiungit q̄ forte nō tenet restituere
 illi q̄ dedit. q̄ sequitur est mercedē suā
 Puto q̄ hoc sit notabile dictū. a q̄ ti
 cet non fiat restitūto illi q̄ dedit: tñ si
 datū est l' acceptū aliq̄ sp̄ali cāa ex
 p̄ssa puta in calicē v'l altare v'l in sb
 uentionē alicui⁹ hospitalis: v'l q̄dā
 q̄ aliud: in illā cām debz fieri restitu
 tio. q̄ nil tā equū est q̄ q̄ res trāffe
 ra: scdm volūtātē dñi ipsarū. in Iusti
 de acq̄. re. do. ff. p̄ traditōem. Et sic ca
 ueāt sibi oēs clerici lapid. religio. here
 mite a q̄cūq̄ aliq̄: q̄ oñdūt bonā vitā
 ut recipiāt elemofinas. Sed q̄d si p̄ cā
 honesta in honesta dat res indiuisi
 bilis puta seruit⁹ v'l alia: v'l bos
 equ⁹ a filia. an in toto res debeat ad
 iudicari cāe honeste an inhoneste cū
 indiuisibilitibz natura potētōis solet
 ad se attrahere min⁹ potēs. ff. de sta
 bone. l. q̄uis. l. dāc. q̄. tangit glo. i. l.
 iij. ff. de adi. ob. turpē cām. nec tēmi
 nat. Et licet multa possent allegari
 hināde: tñ p̄pter breuitatē saluo me
 liori iudi⁹ dico q̄ res data p̄tē ad
 iudicabi⁹ cāe honeste a p̄tē cāe in
 honeste. q̄ licet in se sit indiuisibilis
 tñ est diuisibilis p̄ reductōem ad exte
 matōem: p̄cauie. ar. ff. simi. regū. l. j. ff.
 j. et. l. se. vbi ponit casus in ponēdis
 simibz. ut si nō possit bñ poni tollā de
 terra vni⁹ a dē alteri data extimatōe
 illi a q̄ terra tollit. Et sic in casu p̄po
 sito poterit res data retineri si adim
 pleta est cā honesta p̄tē quā data ē a
 ps p̄cij cōcernētis inhonestā cām ero
 gabit s̄m ea q̄ sup̄i tacta sūt. Quidō
 at illi data acq̄sitiō est respectu p̄sone
 s̄ dūgit v'l q̄ aliq̄d accipi⁹ ab eo q̄ nō
 p̄t dare v'l q̄ aliq̄d dat ei q̄ nō p̄t re
 cipe. p̄m dūgit n̄ solū cū aliq̄d accipi⁹
 a n̄ vero dño: s̄ et a rei dño cui dnega
 ta ē administratio seu alienatō bonorū
 suorū. de q̄bz dictū ē s̄. Donatio. j. ff. j.
 et ibidē. ff. ix. ponit an clerici possint
 dōre. Itē regularit null⁹ p̄t donare
 v'l p̄ donatōem: v'cape v'ltra q̄nigētos
 solidos n̄ p̄cedat cēta inuatiō. ff. fallit

in aliq̄bz casibz de q̄bz dictū ē s̄. Ecce
 j. ff. iij. cū additōe Et solid⁹ in legibz
 capit p̄ aureo ut in Iusti. de pena re
 me. liti. ff. si. et ibi glo. Itē regularit n̄
 valet donatio int̄ cōiuges: a int̄ p̄iez
 a filii q̄ est in ei⁹ ptate. ut s̄. Dona
 j. ff. v. cū seq̄ntibz. Itē regularit filius
 familie nō p̄t donare v'l admistrare n̄
 sint res castreſis peculij: v'l q̄si. de q̄ s̄
 Elemofina. ij. ff. iij. a s̄. Peculij. Itē
 null⁹ p̄t aliq̄d dare in fraude credito
 rū suorū. alis recipiens ab eo tenetur
 ad restitutōem: cū distinctōe. q̄ aut rec
 pit titulo lucratiuo ā oneroso. Si luc
 ratiuo a creditoēs fraudat tene⁹ oio ad
 restitutōem. ff. q̄ in frau. cre. l. q̄ at. ff. si
 miliq̄ mō. Et videt intelligēdū s̄ q̄n
 fraus int̄uebat tpe donatōis. Sec⁹
 si postea q̄ factū legitie retractari non
 dz. licz casus postea eueniat a q̄ n̄ po
 tuit inchoari. et de re. iu. factū legitie.
 li. vj. Nisi forte q̄s accepit acq̄situs
 ex delicto. puta ex vsura. Tūc em̄ q̄n
 aliq̄ vsurari⁹ efficiat nō solūdo talis
 obligat ad restitutōem. licz a p̄i⁹ non
 recepit i fraude creditorū. q̄ n̄ est eq̄m
 ut ex dolo alic⁹ alit̄ omodū sentiat cū
 dāno tēij. l. si. in p̄i. ff. d. eo. p̄ quē fa
 ctū erit. a q̄ lo cupletari q̄s non debz
 cū iactura aliena. ex. d. re. tu. lo cuple
 tari. h. vj. Et ita videt eē de mēte dñi
 An. de bu. in. c. Cū tu. ad. fi. ex. de vsu
 ris. Et p̄deā faciunt q̄ cū iudei cōiter
 viuāt ex vsuris nec sint potētes resti
 tuō accipiētes p̄ douatōem: v'l alio titu
 lo lucratiuo aliq̄d ab eis: teneant ad
 accepti restitutōem: faciēdā ill' a q̄bz tu
 de⁹ accepit vsuras. et si aliq̄d acceptū
 ab eis sit p̄ pena. ut s̄. iude⁹. j. ff. vj. a
 vij. Si dō titulo oneroso q̄sp̄iā aliq̄d
 accepit ab eo q̄ nō ē solūdo. puta qz
 emit v'l hūit p̄tē opas suas v'l p̄ mu
 tatōem: v'l aliā onerosā cām: nō tene⁹
 ad restitutōem: n̄ sciuerit illud fieri in
 fraude creditorū. ff. q̄ in frau. cre. l. ait
 p̄tor. ff. q̄ ait p̄tor. Et s̄ scire si credi
 tor res sūt sibi p̄testati q̄ sit in fraude
 eorū. dicta. l. ait p̄tor. ff. si q̄s p̄iceps
 Item q̄n alienauit simul omnia bona
 J. iij.

sua. Ex illa enim vniuersali alienatione
 fraudis presumitur. ff. eo. l. oēs. §. latius.
 Item etiam quoniam euidenter apparet. ut quod
 scit aliquem impotentem restituere. a aliquo
 vendere vel emere ad ludum. luxuriam. gu-
 lositatem. vel aliter inutiliter consumendum
 a sic in fraude creditorum. cui efficiat mi-
 nus potest ad soluendum. Item illi credito-
 res tamen prout predicta reuocant in quorum
 fraude facta sunt. sed autem alij credito-
 res qui postea facti sunt nisi ex pecunia
 ipsorum esset portibus satisfactum dicta. l.
 ait pretor. §. ita demum. Ex hijs colligi-
 tur quod cum iudei coiter propter furas non sunt
 soluendo accipientes aliquid ab eis et titulus
 lo oneroso. puta locutione. venditione.
 vel sibi ex quo manifeste sunt impotentio
 res ad satisfaciendum tenent restituere illi
 a quibus accepte sunt versus. sicut contingit
 in vendente eis gallinas vel alia ad gu-
 lositatem pertineta vel pulcras vestimenta
 a alia similia ad propositum. vel quod ad ta-
 lia locant sibi opas vel ad radendum vel
 ad potandum. Et generaliter quocumque modo
 ab eis aliquid accipiat ex quo manife-
 ste fiat impotentiores ad restituendum
 licet etiam titulo oneroso si sit in frau-
 dem creditorum. a prosequens accipientes te-
 nent ad restituendum. ut prout ex predictis
 colligi. Item aduertendum quod ex predictis
 accipientibus a non valentibus alienare ali-
 quod tenent ad restitutionem; statim. Aliqui
 pro restitutionem; in integrum. Statim tenent
 quod rem acceperunt cuius alienatio ipso iure
 non valuit. ut si maritus alienet fundum
 dotalem. vel in quibuscumque casibus in pro-
 hibitis alienationem; de quibus aliquid prime
 tactum est maxime si quis accipit a mi-
 nore. xxv. annis dono rem immobilem
 vel etiam pro venditionem; sine iuris solenni-
 tate puta sine tutoris vel curatoris au-
 toritate vel sine iudicis decreto. a autori-
 tate. Item tenent statim ad restitutionem; s;
 Immo. in c. quod plerique. de imu. ec. v. si
 autem ex donatione. Item prout dictum in emptio-
 rei ecclesiasticæ quoniam non interuenit debita
 sollemnitas. tunc enim tractatus non valet. de
 quod §. Alienatio. Et oēs isti tenent ad
 restitutionem; rei cum fructibus omnibus. De quod

§. §. iij. cum additio. quod quod ostendit iura mer-
 catorum non fide non presumitur hinc. et §. re-
 iur. quod contra. li. vij. si sit forte persona que
 excusetur iuris ignorantia. ut minor.
 mulier. rusticus. miles. ff. de pba. l.
 cum in debito. §. si autem is quod. Per restituti-
 onem in integrum tenentur aliquid quoniam tractatus
 est solenniter celebratus. s; ex privilegio
 ecclesie vel minoris res prout ab eis tolli pro
 in integrum restitutionem; quod allegat se in
 aliquid lesos. Et hoc casu quod rem taliter
 habuerunt non tenent restituere nisi ob-
 tenta restitutione in integrum ab ecclesia vel
 minore s; Immo. in dicto c. quod plerique
 quod. §. sed quod dices in eo. vbi dicit non
 tenent eos ad restitutionem; nisi in ostense
 do vbi fuerunt malicia. vel facta restituti-
 onem ut dictum est Adde vel nisi int-
 uenerit non pura deceptio etiam sine ma-
 lida. ut §. Emptio. §. ij. Secundo vero pro
 ne succedit obligatio ad restitutionem
 quoniam ei aliquid datur cui dari prohibetur Et de
 hoc aliquid casus supra notati sunt. sicut
 de donatione inter coniuges a inter prolem a fi-
 lium sub eius potestate constitutum. Item alij
 ponendi sunt videlicet ratione etatis a officij.
 Ratio etatis puta si soluat debitum pu-
 pillo sine tutoris autoritate a iudicis
 decreto. Tunc enim res non efficiat pupilli
 nec liberat debitor. a tenent rem illam
 item solvere si pupillus rem solutam
 male consumpserit vel furto amiserit Tunc
 si pupillus rem illam habet vel ex illa fit fa-
 ctus locupletior a petit adhuc debitum
 pro exceptio; de li mali. s; moueri pote-
 rit. i. Insti. pro quod pro. no. acq. §. penult.
 Item propter eandem rationem putare in furi-
 oso. Ratio officij iura prohibent aliquid dari
 rei ut rectoribus a iudicibus de quod §. Iudex
 j. §. iij. cum additionibus Insup quod aliquid
 datur iudici vel aduocato. puta pro curato-
 ri vel aduocato aduise partis admittit
 eam. c. de pena. iudi. quod ma. iudi. l. j.
 S; si est intelligendum non euidenter ostite-
 rit quepiam aliquid dedisse ne iniusticia
 patiat vel ut iniusticia desinat. Tunc ei esse
 datum prout repetere a nulla pena incurrit
 xiiij. q. v. c. cum sane. a ibi glo. Minor-
 ribus tamen officialibus quod sunt in auxilium reorum

a iudiciū pnt dō dari . a ipsi cē pnt p iusto bñficio prestito aliqd extorq̄re dicto c . nō sane . ad fi . Qd glo . die ve nū nisi sit eis certū salariū cōstitutū . qz tūc si aliqd vltra petierint crimine cō cussiomis tenēt a ad penā q̄ drupli . Itē ep̄o v̄l alteri p̄lato visitati seu co rū familiaribz nil p̄t dari p̄ter pauā tionē . ut . Visitatio . j . et . ij . Sicut nec faracem̄ seu infidelibz v̄l heretic̄i di sp̄ediū xp̄ianorū . ut . Faracem . q̄ . j . et in p̄cessu annali curie . B

¶ Quid de ill̄ q̄ ponūt se in manū cre ditorū h̄ nō intēdūt restituē p̄mo spe rant qz p̄ nibilo v̄l de modico q̄etabū tur al̄s non p̄nerēt se . Rñ̄ fm̄ stēm egidiū in q̄libz . Tales q̄dē a p̄tō raz pine n̄ sūt absoluti . qz p̄t̄m p̄ p̄māz a cōfessioem dimittit̄ . Sed v̄t̄ sūt ab soluti a debito restituēdi distingue . qz si creditor p̄p̄ia volūtate dimisit n̄ tenet ampl̄ restituē . Sec̄o si decept̄ v̄l coact̄ q̄ putauit se nūq̄ aliqd posse h̄re . De hac cē q̄stioe h̄s s̄ . q̄ . iij . A . Ad p̄dicta faciūt q̄ h̄ñ in sū . l . ij . fi . v . q . xxv . a . q . lxxvij . Et q̄d notat dñs Pe . de anchorano . in c . q̄ . q̄ . de vsu . l . vj . B . An q̄ male recipiūt a p̄ somis eccl̄astic̄ teneāt ad restituēdū . a cui vide s̄ . Cleric̄ . iij . q̄ . fi . A . Et ibi in additiōe . B . V̄t̄ restituō sit ps̄ satis factōnis . vide . Satisfactio . q̄ . ix . Ad materiā etiā restituēdis facit . V̄su ra . vj . p̄ totū .

Restitutio . ij . s̄ . qñ debitor n̄ est solutū . Vbi sciēdū fm̄ Ray . qz si simpl̄ nō p̄t solue d̄leat et p̄ponat restituē q̄t̄o poterit . xiiij . q̄ . vj . si res . C . de cessio . to . l . j .

¶ Quid si is q̄ tenē restituē p̄libus nō p̄t absqz magno detrīto siue fa milie . Rñ̄ fm̄ Ray . Cōsulēdū ē qz p̄tat dilatiō . a assignet eis certā p̄tem de redditibz suis . qz si denegēt dilatio nē a velint qz cedat bonis . tenē absqz dilatiōe cē si oporteret ip̄z mēdicare . Vñ nō dico habito r̄sp̄ctu ne egeat . Rñ̄ a tra h̄ nota . cē de vsu . cū tu . Tñ ut v̄l . addit sine culpa p̄t accipe vite

nēcia . s̄ . extrema . In hac . q . Cō . tho . ij . q . lxxij . dicēs sic . Si nō p̄t statī sol uere ab m̄stati restitutione liberat̄ ē p̄t impotētā sic a tōliter a restituti one absoluit si om̄ino ē impotēs . D̄z tñ remissioe . v̄l dilatiōz petere ab eo cui d̄z p̄ se v̄l p̄ interpositā p̄sonā . Idē esset si quis obligaret etiā v̄m . Et de hoc satis dictū est s̄ . Restitutio . j . in principio . B

¶ Quid cū debitori petētī dilatiōe . aliq̄ creditor vult dare . aliq̄ nō . h̄ vult qz cedat bonis Rñ̄ fm̄ Ray . Stādū est maiori p̄ti . Et intellige maiorē p̄tez vbi ē maī a fortī s̄bitū . vñ si v̄m cre ditori plusqz reliq̄s oibz debeat . stan dū est volūtati illi . de dāda dilatiōe v̄l petēda cessioe . Si v̄o par sit debiti stādū est maiori num̄o creditorū . Si oia sint paria . eligēda est clemētior s̄na . s̄ . qz dilatio dē . C . de cessio . to . l . fi . A . Et ibi addit̄ . Nulla differētia int̄ p̄p̄thecarios a alios creditores q̄t̄uz ad h̄c electōe . ob̄suādā . Et ibi d̄z de dilatiōe q̄siquēntiali . a hoc obtinet in foro iudiciali . Quo v̄o ad p̄male dictū est s̄ . Restitutio . j . in principio in additione . B

¶ Quid si q̄s tenē p̄libz a non p̄t sa tiffacē om̄ibz . fm̄ quē ordinē institu et . Rñ̄ P̄uo quidē si tenē ex furto v̄l rapina . a res furtua extat . istā resti tuet . qz nūq̄ fuit sua . A . Idē ē q̄l̄cūqz habeat rē alienaz . qz semp̄ dñō ipsi restituēda est . ff . a . C . de rei . ven . p̄ to tū . Idē etiā si habeat rē que fuit alte ri . et ab eo sine iusta cā abdicata ē . puta p̄ metū v̄l al̄ . qz sicut illi restituen da ē . ff . qz me . cau . l . metū . q̄ . cū at̄ B . Secundo restituet omnibus credi toribus habentibus pignera . l̄ p̄p̄ thecas priusq̄ habentibz actiones p̄ sonales . C . qui p̄ . i . pig . ha . l . eos . Ter cio restituet alijs quibz debz quocūqz modo . A . Et hoc fm̄ ordinē . De quo in duobus . q̄ . se . B

¶ Sed quo ordine restituetur h̄ñibz pignera v̄l p̄p̄thecas Rñ̄ Siue habe ant pignus speciale . siue om̄ia bona

obligata: ut in instrumentis solet bis
 a: debz eis restitui s ordine q q prior
 est tēpē: potior est in iure C. q po. in
 pig. l. si de reo. a. l. si fundū a. l. diu
 fis. Exapūūē qdam psonē puilegias
 te. Nā mulier in dote prior est oibus
 hūitibz taatā ppothecā etiā si habeāt
 prius pterq filijs poris māonij agē
 tibz de dote cōtra nouercas. C. q po. in
 pig. l. assiduis. Itē pferē creditoribz
 de qz pecunia ipse res empte v'l refe
 cte sūt Nō at pferē mutuātibz ad mi
 licia: a fisco. C. q po. in pig. in Auten
 q iure. A. Et ibi pz q mutuare ad mi
 licia est qn ex pecunia mutuata mili
 tia empta est: a hoc in scriptis pbato
 q ad hāc materiā. Itē ibi de fisco mil
 si. sed de eo si in. l. qzuis. C. de puile
 fis. B. Nam tales creditores oibus
 alijs pferunt. A. Nō at pferunt hū
 tibz priorē ppothecā etiā taatā dicta
 l. qzuis. B. Itē q expēdit in funerando
 testatorē pferē auilibz hūti taatā ppo
 thecā. ff. de reli. l. penl. a. l. ac si quis
 q. j. forte at nō est idē in hūtibz ex
 p'ssā ut Azo dicit. A. Hoc dicit cū ver
 bo forte. ut pz i glo. l. penl. ff. de reli.
 Et bñ dicit forte. qz videt ap'te rari
 ari. dicta. l. penl. q indistincte loqns
 do dicit. Impensa funeris sp ex here
 ditate deducet. q etiā omne creditū so
 let pcedere cū bona soluēdo nō sint B
 Et de materia pigneris vi. s. Pign?
 Quo ordine restituet qd debet ex
 alijs causis. A. ex actōibz psonaliz
 bz. qz de realibz dictū est s. Proximo
 q. B. R. s. fm Wil. Si debet ex cā puile
 giata ut in deposito. illud pō restitue
 dū est. ff. de pofid. l. si ho iem. Si vō ex
 alijs causis tūc siue ex actōi siue ex
 malefido v'l qsi equale debet. ita tñ
 q si aliqs ampli9 vigilauit in petēdo
 illi priō restitue dū est. Alē vō soluet
 p rata. ut. ff. q in frau. ce. l. Pupill?
 A. Et ibi pz qz si debitor p se nō exac
 tus in iudicō v'l ex gratificauerit ali
 cui creditor illud qd datū est reuoca
 a diuidat int' creditores p rata a nō ē
 in sū. cō. co. tit. q. p. B. a in hoc vltio

casu tuō qdē poli. a si nō iure sōi ex
 cusare: ut credit debitor si pietate mo
 tus gratificaret p' sūmū indigenti. A
 Itē in dicta. q. p. Et ad hui9 materie
 declaratōz distinguedū est. vtrū debi
 tor sit obligat9 p'ncipalē actōe reali
 a de hoc dictū est s. Restitutio. i. q. j. i
 additōe. An vō sit obligat9 p'ncipa
 liter actōe psonali. a tūc aut est sol
 uendo. aut nō. Primo casu debz put
 tenet omibz creditoribz solue. a pōt
 solue nō solū creditorū suoz: s; etiā cre
 ditori creditoris sui. qz intelligit facē
 meliorē dicitōez q a vtiliter gestisse
 nego dū. nisi forte sū9 creditor phibu
 isset sibi. ff. mandati. l. si p te. vbi dē
 qz si qz gerit nego dū alteri9 dño pz
 hibet nullā habz actōez o'tra dñm.
 Fallit in casu in q etiā si phibeat pōt
 solui creditorū creditoris. videlicz qn
 scōs debitor est debitor ex eadē cā: ex
 q a creditor. puta vn9 duxit domum
 quā a ipse locauit. Nā scōs condu
 ctōz pō test soluere primo locatori.
 ut. l. solutum. q. solutam. ff. de pigne
 ac. Scōs casu qn nō est soluendo a bz
 plures creditores qbz omibz nō p't sa
 tisfacere tūc debz satisfacere fm ordi
 nē dictū hica in. q. pcedēti. Scōdū tñ
 qz hēc materia. s. qbz creditoribz debet
 at prius satisfieri licet aliq'ten9 pas
 at p predicta tñ in legibz longa est. a
 magis ptinet ad forū iudiciale quo
 creditores inter se disceptēt an debz
 ant preferri q a d penitētiāle vbi de
 conscientia agit debitoris cui debeat
 restituere. Nā ipse ad conscientia tu
 endā nō debz aliam creditorum ppter
 affectōem v'l amicitiam tēpalem seu
 carnalem in puidicium aliorū soluē
 ff. que in frau. ce. l. pupillus. S; in
 quantū ipse agnoscat: primo debz da
 re quibus magis tenet. a sic excusa
 nisi crasse a supine ignorauerit. ext.
 de de. excō. mi. ap' hō. qd cōphendit
 fm qualitatē psonē a locā. ff. de iur.
 a fac. igno. l. Regula. q. h iure videli
 cet vtrum potuerit esse pitus p se v'l
 hie copiam peritorū. B

¶ Heres debitoris tene^r eo ordine q̄ ipse debitor. s̄ q̄ ordine teneat ad legata. h̄s s̄. Hereditas. ¶ vj. A. Et ibi pt; q̄ iste ordo est: ut prius satisfiat creditoribz defuncti. B.

Restitutio .iiij. q̄tū ad fautores raptorū. Quid ergo de hijs q̄ sequūt raptores ad p̄dā s̄z; rai. Si illi q̄ sequūt v̄l associāt raptores sciūt v̄l existimāt eos rapinā facere p̄pter eorū seq̄lam siue cōsiliū siue exploratōez; ita q̄ alis nō essēt facturi. q̄libz eorū tene^r in solidū. Si dō p̄t suā seq̄lam v̄l cōsiliū nō plus fecerūt q̄ alis essent facturi: tūc tene^r tū de hijs q̄ inde habuerūt v̄l expēderūt. a de damno q̄d ipsi v̄l aliq̄ de familia ipsorū fecerūt directe v̄l occasionale. at ad hāc distincōez; eē de sen. a. re. iu. di. cū. ¶ a. a. a. ex. de eta. a. q̄li. tuam a de sen. exco. inf. alia. xj. q. iij. Qm̄ multos ¶ de T. h̄. ij. q. lxij. A. Cō. cē. Vl. et Hosti. q̄ et addit q̄ si credit q̄ etiā sine suo adiutorio v̄l instigatōe damnū fecisset sed n̄ tātū: tene^r ad id q̄d pbabilē credit eos plus fecisse p̄ter suā instigatōez; v̄l adiutoriu; ut in sū. li. ij. t. v. q. lxiiij. B. Et sile s̄. Restitutō. j. ¶ ix. ¶ Itē multo fortius tene^r in solidū: defensores a receptatores ipsorū. Sile a mādatoēs. v̄l si eorum nomie facta est rapina a ipsi ratā habuerūt. xj. q. iij. q̄ cōsentit. a. c. se. eē de resti. spo. cū ad sedē. in si. A. Cō. cum rap. in p̄dās T. h̄. a. Vl. ut i p̄dā. q. lxiiij. Et de hac mā lati⁹ h̄s in. ¶ se.

¶ Quot modis aliq̄ sūt fautores raptorū ita q̄ teneat ad restitutōez; s̄z; fm̄ T. h̄. ij. q. lxij. Illi sūt q̄ h̄s v̄l b̄z; t̄nē^r (Iussio cōsiliū. cōsiliū. palpo recurfus Participās. mut⁹ n̄ obstās nō manifestās) Eosdē eē versus p̄t mit. v̄l q̄z; expositio s̄z; cū dē T. h̄. Al. et v̄l. a. alios talē est. Iussio. v̄l ille q̄ iussit: q̄ p̄ncipale tene^r ad restitutōez; toti⁹. Et intellige q̄n ex sua iussione secuta est ablatio rei: v̄l nōie suo factā ratā habuit. alis nō tene^r etiā q̄n v̄l v̄l pbabilē credit ex sua iussio

one secuta eē ablatōez; ut i dicta. q. lxiiij. B. Cōsiliū. Hoc itē intelligēdū q̄n ex hoc est v̄l credit pbabilē damnū secutū. Tūc em̄ tene^r in solidū alis nō. Cōsensus. s̄. coopatōis. Si em̄ tā tū coopet q̄ sine eo nō poterat dānu; fieri: tene^r i solidū. Si at sine eo fuisset factū. restituat q̄tum nocuit p̄ se v̄l suos. a q̄tū de rebz illis habuit v̄l expēdit. A. ¶ Itē in dicta. q. lxiiij. Et ad di. 2. Collige etiā ex hoc q̄ si plures faciunt damnū simul. a tū vn⁹ s̄i alio v̄l plures sine isto fecisset. q̄ tenetur solue^r p̄ rata. v̄l p̄ portōe sua. s̄. q̄ntū cōgit eū d̄ dāno v̄miso. si n̄ p̄t distingui damnū q̄d ipse intulit ab eo q̄d alij intulit fm̄ Ray. a. glo. c. 9. a. Vl. a. Jusno. a. Host. Et addūt q̄ in hoc tū extimatio h̄nda est. ut q̄ strenuor est. et q̄ timorē maiorem incussit hostibz in plus tene^r. Itē dicunt q̄ si q̄s vadit cū raptoribz a furiibz a nō coopatōis ad aliq̄s dānu; faciendū nō vide^r tene^r in aliq̄ si nihil receperit de rebz ablatiis. Caveat tū cōsiliū siue in s̄ si patris erat defendere si forsitan illi spoliandi res suas a predomibz defendere voluisset et p̄pter suā p̄ntiā a sociorū ei⁹ nō ausdebāt resistē spoliantibz v̄l domos suas incendentes. q̄ sic non p̄t liber esse a restitutōe. Itē dicūt Immo. a. Host. q̄ si aliqui etiam nō animo lelendi v̄l defendendi lebentes vadant cum alijs: immo etiam si animo pacificandi vadunt. excusan^r nisi significent aduersarijs. q̄ aliter aduersarij timore eorum non auderēt res suas defendere. Vnde itē est acsi iuuarēt B. Palpo. id est adulator laudans raptorem quasi strenuū. Et qui tē si ex s̄ secutū est damnū i solidū tenetur. A. Alis non tenetur nisi in q̄tum damificauit. Et itē p̄ oppositum intelligas in detractore v̄l vituperatore. ut in dicta. q. lxiiij. B. Recurfus. v̄l receptator. ¶ Itē qui recipit latrones a tuetur eos v̄l rem raptarū dolose celat ita q̄ impeditur restitutio in solidum tene^r. Participās. s̄.

in crimine furti vel rapine sociando eos sicut in .j. dictū est. Sed pncipās in re accepta illud solū tenet restituere qđ scienter emit vel recepit. Si at ignorat dic ut Restitū .iiij. p totū Mut. qđ videt furtū scia dolose tacet cū possit impedire. Dic at nō tenet restituere n̄ ex officio ad h̄ teneat. Nō obstant. qđ possit obistere. a nō fact. Et de h̄ eod̄ mō dicēdū sicut de muto A. s. qđ ad restitutōez tenet qñ habz ex officio sic sūt pncipēs a rectores qđ ex officio tenent iusticiā cōseruare. qz reddidit qđs hnt sūt stipēdia ad h̄ instituta ut iusticiā cōseruet in terra. vñ tenet restituere s̄m Thō. Vl. a glo. ray. ut in dicta. q. lxiiij. B. Non manifestās. i. qđ scit vbi res raptā vel furata est a non indicat etiā cū de h̄ interrogat A. s. seruato ordine euangelico. seu als s̄m formā iuris. Aliter nō tenet rēdere. ut s̄. Correctio. ij. q. iij. B. Dic sicut nō tenet restituere nisi ex officio ad h̄ teneat. Sed tñ videt teneri. ex de furtis qđ cū fure. A. Hoc. c. loqđ qđ ad p̄tū. ut p̄ in dicta. q. lxiiij. vbi hec oīa notant. Possent etiā qđs in hoc casu teneri ad restitutōez qñ legitime pducti in testē occultat veritatē. qz tūc tenet ex officio manifestare. a iō nō manifestando restituere tenet. ut Testis. iij. q. vtz homo. et. q. fina. B.

¶ Sed qđ si vnus dictoz satisfecerit nūqd alij liberabunt. R. s̄m Ray. Si vnus satisfecerit integrale de omni dāno a expēsis a in cōmodo siue intesse. oēs alij liberat. qz nō tenent dānificatio. Nāz bona fides nō patit ut idē debitū bis exigat. ff. de iur. bona fides. Jbē Hosti. et Thō. Addit vltē r̄. Ray. dicēs sic. Ille cui sic satisfic credo qđ pōt a rebz q̄tū ad iudiciū aīe cedere actōem illi qđ totū soluit nō qđ dem ut ab vno toto exigat n̄ forte a pncipali. s̄ p p̄tibz petat a singulis. Sed q̄ntum ad forz cōtentiosum nō tenet cedere. Nā qua fronte pōt petere cessionē qđ ex culpa sua damnat. ff. d. admitt. si plures. ij. et. ff. de iute. et

ra. distra. l. j. q. nūc tractem. Tamē a sicut Host. dicit. siue sit facta cōfessio siue nō. alij qui nihil soluerūt tenent ex cōscia ad reuelandū illū qđ in solis satisfecit qđlibz p suis p̄tibz. Nā soluens vtiliter gessit eoz negociū vñ tenet habere ratū a ei satisficere. ar. ff. de neg. gest. l. cū pecuniā. a. l. p̄m. in fi. et. l. Soluēdo Thō. q. ij. q. lxij. qđ declarans dicit qđ si ille fuit pncipal. utputa p̄cipiens soluit. oēs illi liberati sunt qđ fuerūt ab eo ad dānū faciendū. inducti. A. nisi illi qui aliqd habuisset de rapina ut dice in se. B. Si vō alij restituit tunc illi qđ sūt pncipales. a illi ad qđs res dicit tenent restituere illi qđ restituit. A. Jbē etiā in sū. h. ij. ti. v. q. lxv. B. Et videt intelligēdū qđ si isti tales nō restituant a ceteri tenent p p̄tibz suis vt prius dictū est restituere.

¶ Quid si spoliat liberat remittit restitutōez. R. s̄m Immo. Si dimittit pncipal. ut raptor vel p̄cipiens libera t̄ est cōsiliator a h̄mōi. qđ liberatus est is qui pncipal. tenebat. a qđ res habuerat. s̄ si dimittat cōsiliator nō credo liberatos alios eēz. ad qđs res p uenerūt. nisi exp̄sse intellexit eos liberare. Req. etiā illi qđ rapina. fecit etiā de rapina nihil habuerit. qz de iure naturali et dīno cōueniēs est qđ spoliato pncipali tollat accessoriū a n̄ cōtrario. ex. d. consti. trāsla. Immo qđ pl̄e si liberat absolueret pncipalis. nō ppter h̄ absolut̄ cēt cōsiliari. si aliqd ad eū puenit de rapina si alius p eo satisfecit a tūc iste cōsiliari. in casu aīe. A. in foro cōscia non in foro iudiciali. ut in dicta. q. lxv. vbi hec notantur B. tenetur ei qui satisfic ait pro eo. A. etiā si satisficaciens fuisset pncipalis in rapina. nō at offēso qz ei iam satisficaciū est. s̄m eundē. Immo. et in dicta. q. lxv. B.

¶ Nunquid in restitutōe pōt a p̄ctis cōmibz exigi penas ut de rapina a de omni furto manifesto pena qđ duplex a de alio furto p̄a duplex R. s̄.

Et h. ij. q. lxij. Hmōi pene n̄ dñtur postq̄ fuerint adiudicate. in q̄ casu pena vni⁹: ut rapm̄. ponit nō liberat aliū. r. ij. q. ij. Cū deuotissimā. De h̄ ca su h̄s s̄. Pena. j. p̄. penl. A. q̄ incipit Vtz q̄ amittit. De h̄ ec̄ s̄. Pedagogus. r. ij. a. ibi lati⁹ in additōe. B

Restitutio. iiii. s̄. q̄tum ad emē tes Quid de h̄is q̄ scient emē rūt de rapina v̄ furto. R.º fm Ray. Si hoc sciebat q̄s aut pbabilit̄ credēbata emit cupiditate acq̄rēdi si bi. s̄. ut h̄et v̄l venderet alteri sic vel let: indistincte tenet ad restitutōem neq̄ liberat alienādo alteri: v̄l si res pereat morte v̄l q̄cuq̄ casu v̄l si ei auferat. Et rō est. qz ipse furtū amittit rō alienā inuito dño cōtractādo. ff. de fur. l. j. ffur aut semp est in mora. ut ff. de cō. fur. l. si p̄ fure. q̄. dicitio. a. l. penl. Vñ neq̄ p̄cū q̄ dederit p̄t res petere ab illo cui⁹ res est. A. ff. de fur. l. in ciuile. C. de fur. B. a. tenet restitutōe oēm vtilitatē. ut s̄. Restitutio. j. q. v. Et si restituit rem deteriorē q̄ ad ipz puenit: nō liberat. Et si in aliq̄ tpe medio res fuit melior etiā forte post q̄ reddidit alteri tenet ad extimatōz plurimi. ff. de cō. fur. l. i. re furtiua. ff. de fur. l. q̄ inuēta. ff. modati. l. si. ut certo. q̄. h̄. in dū. C. de rei. ven. l. certū. Et idē intelligo de scōda tercio a vltio emptore malefidei. ff. de mino. h̄. vbi. A. Prebictis Cō. Hos. a. Vl. a. addit Vl. qz si res restituit suffiat qz sit adeo bona sicut erat qñ ablata fuit. Si at rō nō habz: factēda est estimatio fm tps in q̄ plus valuit. ut in sū. c. ti. q. lxij. Qd̄ p̄t intelligi v̄rū: nisi medio tpe res plus valuerit. a illo tpe in f̄ fuerit dñi rō sibi redditā fuisse. qz for ter vendidisset v̄l vsus fuisset. ex cui⁹ carētia oportuit eū aliā emē. s̄. Rā tūc tenet ad omē interesse dñi. fm eundem Vl. a. i dicta. q. lxij. a. id nō liberat d̄ dāto rem eiusdē bonitatis qual erat tpe quo abstulit. B

¶ Quid qñ q̄s emit bona fide. s̄. auz volūtate restituēdi. R.º fm Raym̄. si

emit q̄si vtiliter gerens negociū illi us cui fuerat ablata res quā ipse v̄l debat perire p̄t a spoliato petere id qd̄ dedit p̄ ipsa re. a. q̄cqd̄ expedit ad cōseruatōem eius: nisi cū re illa aliq̄d lucratus fuisset qz tūc discōmputare tur vsq̄ ad q̄ntitatē expēsarum. Et breuē dīcēdo q̄cqd̄ sibi abest ex illare tenet restituere. ut pensioem. et mercedē a fruct⁹: a familia. a. quicqd̄ sibi abest p̄t repetē. a. rō est. qz vtilit̄ gestit negotiū expoliati. A. Hoc v̄rū qñ negotiū vtiliter gestū est. puta qz v̄rū simit̄ expoliat⁹ rō nō eāt rehabiturus a nō redēpta est puo p̄cio. alit̄ cessat eā hmōi repetitōis: a. dñr effect⁹. ē de appella. cū cessāte. B. Et h̄ p̄t eē si res sū culpa sua pereat v̄l amittat. S; licz in iudicio aīe credat tali emptori. in iudicio tñ cōtioso n̄ credet ei n̄ publice h̄ p̄testaret. ar. ff. de neg. gest. l. Mēsem⁹. C. de fur. l. ij. ē ut ecclēsiastica bñ c. Vnico. Et si tal̄ emptor postq̄ fecit diligent̄ inq̄ri n̄ potuit inuenire cui⁹ eēt res illa: q̄cqd̄ res illa valet vltē id qd̄ isti emptori debet dandum est p̄ aīa illi⁹ cui⁹ res fuit. a. sic liberatus erit. A. Et dicit Ray. Cōsulo qz hoc publice fiat ut evitē oīs suspicio. ut in sū. c. t. q. lxij. Vbi h̄ notat. B. qz in hoc etiam vtilit̄ gestit negotiū illius. ar. r. ij. q. ij. Quatuor circa si. Satis Con. Hos. Vl. a. Wil. A. Tñ si talis emptor paup̄ eēt h̄ ca su qñ nō inueni⁹ dñs rei: sibi res relin q̄ posset a p̄lato sic ali⁹ pauperi. fm Vl. et Hos. ut in dicta. q. lxij. B

¶ Quid qñ q̄s h̄bat cōsciam qz res quā emit videret iuste: a. nūc opit rō fuisse viciōsam. s̄. ex furto. v̄l rapina. R.º fm Ray. Si temē credebat l̄igno rabat ignorātia crassa a supina l̄ ex negligētia nihil sup̄ h̄ cogitabat: tenet ad restitutōz. A. s̄. sicut malefidei possessor qz lata culpa equipat dolo ē de cōsti. ut aīaz. l. vj. B. Si v̄o emit bona fide. tūc etiā postq̄ opit rem viciōsam fuisse poterit expensas retinere quas ex̄ns in bona fide fecit circa

rem conseruandā v̄l meliorandā et
nō tenet de fructibz tpe bone fidei p̄ce
ptis. ex. de in inte. resti. w̄q̄ fuit. ex. de
re. ec. nō alie. ad nr̄az. ff. 8. acq. re. do.
bone fidei. Tenet tñ de fructibz illis q̄
nō essēt adhuc cōsūpti s̄ extaret ex q̄
ināpit h̄re malā fidē Con. Host. Vl.
et W̄il. A. De h̄is sumptibz a fructibz
dictū est s̄. Restitutō. j. ff. iij. et. v. B.
Itē s̄m ray. a. Hosti. si durāte bona
fidei res petijt. nō tenet. qz nō erat in
mora. Silt si alienauit. qz nō dolo de
fuit possidē. a. p̄cū ex re furtiua reda
ctū nō est furtum. ff. de fur. q̄ vas. ff.
si. ex. de alie. iudi. mu. cā facta. c. j. A.
Itē in sū. eo. ti. q. lxxiij. ad fi. Tñ re
stituet p̄cū q̄ possessor fact⁹ est locu
pletior si dñs v̄ cōseq̄ nō p̄t. qz p̄cū
succed̄ loco rei. ff. de peti. h̄e. si a. v̄. B.
Sed nunq̄d ille q̄ emit bona fidei. s̄
credēs v̄ nō esse furtiua: si postea iue
niat v̄ eē alienā p̄t petere a dño p̄cū
um. ff. Certe nō. C. de fur. l. in ciuilē
Sed agat oīra venditorē de v̄ditōne
A. Et si per plures emptores successi
ue res trāferit vn̄a get oīra aliū. ff.
de mino. l. sed vbi. B.

Restitutio q̄nto. q̄ ad ebētes a
recipiētes de rapina. Vbi sciēs
s̄m ray. q̄ q̄ recipiūt dona: p̄
cise tenet ad restitutōnez. Intellige
s̄m Host. nisi cōsumpserēt anquā in
telligerēt fuisse de rapina. C. de re. v̄.
l. certū. A. Hoc em̄ casu nō tenet nisi
in q̄tū facti fuissent locupletiores. ff.
de peti. h̄ere. l. Vtrū. B.

Quid de vxore a familia q̄ scienter
comedit a bibit a induit s̄ talibz. ff. q̄
s̄m ray. Tenent de om̄ibz q̄ sic consu
mūt nisi in casu. s̄ cū agūt cām spoli
atorū monēdo a inducēdo ipz raptorē
ad restitutōz faciendā. Tūc em̄ nō te
nent. Itā q̄ alteri⁹ nego cū gerit vti
liter etiā ignorātis a absentis licite
recipit expēsas siue secuta fuerit vtili
tas siue n̄. ff. de neg. ges. l. ij. et. l. Dō
p̄m̄. a. l. sed an vltro. Et s̄ intelli
go p̄ eo tpe q̄ circa taliū correctōz la
torauēt. nō q̄ vxor a familia possit

vīuē toto āno de raptis rebz p̄ vna ā
monitōe v̄l duabz. sed q̄dū cōtinue
instar oportunitis toris Satis Cō. Ho
sti. Vl. a. W̄il. A. Satis p̄t cōp̄hēdi p̄
iuāa doctores q̄ talibz rebz nec fami
lie nec cuiquā alteri licz vti: n̄ in ca
su extreme n̄citatatis. ut in sū. ti. ij. ti.
v. q. lxxviii. Vel n̄ in quātū verisilt q̄s
gereret vtiliter nego cū eoz q̄z sunt
res a nō atit. ff. de neg. ges. l. Sed an
vltro. iō sup̄dicta p̄dicatio n̄ excusa
ret qñ verisilt n̄ p̄desit ipf dñs rez. B.
Vñ viuet vxora familia raptoris.
ff. s̄m ray. Si ibi sūt aliq̄ de iusto p̄
do p̄t de illis cōsumēa expēdere. si nō
sunt alia: attūde sibi victū q̄rat: l. ab
amicis aut cōsanguineis: v̄l opando
v̄l etiā elemosinā q̄rendo Et idē dico
si etiā aliq̄ sunt ibi de iusto. s̄ v̄l ita
sunt mixta q̄ non possunt discerni.
vel si possunt: maritus non permit
tit. A. De istis rebz p̄mixtis Vl. dicit
q̄ nō solū vxor h̄is licite p̄t vti s̄ et
q̄cūq̄ ali⁹ cui vir aliq̄d de suo daret
nisi p̄ hoc fieret nō solūdo. Et idē di
at glo. ray. duz tñ in mēte h̄eat vīuē
de licite acq̄sitis. ut in dicta. q. lxxviii
Sed nisi n̄citas cogat. dictū rai. tuti
us videz. qz in dubio tutor ps est eli
gēda. ex. de homi. petiō. B. q̄ si nul
lo de p̄dictis modis victū inuāre p̄t:
restat triplex auxiliū. Pri⁹ p̄t h̄re
de dote v̄l sponsalicio. s̄ donatōe ei fa
cta p̄pter nuptias: inde viuat. Scdm̄
ut denūciat talibz q̄ p̄nt p̄desse: v̄l et
si p̄bari p̄t denūciat ep̄s a cōpellat cū
pascere vxorem de iusto. ij. q. j. si pec
cauerit. xxij. q. v. hoc videt. ext. de iu
re iuran. quemadmodū. a. ex. s̄ pig
ex literis. a. ext. de dona. p̄pter nup
p vestras. Tercium auxiliū est: ut
si esset in arto posita tūc in necessitas
te possit etiam de rapina viuere. qz
necessitas non habet legem. de cōse.
dis. j. sicut. a. dist. v. Discipulos. A.
Et ibi patet q̄ intelligitur de necessi
tate extrema. s̄ qñ aliunde nō potest
bonēte habere vñ viuat. Et p̄t etiā
ex notatis i dicta. q. lxxviii. vbi eē h̄c

omnia ponunt. **B.** Quicquid autem sic expedit
vitae valeat animo apponat quod autem pos-
torit restituere a utat pater. **A.** ad solam
necessitatem. Possit etiam videri ipsa a quibus
aliqui raptor daret de pater raptus
tunc quod vendidisset. quod pater rei fur-
tue non est furtiliter. **Restitutio. iij.**
A. penit. Hoc dico si maritus alius est
soluendo. Secus si non est soluendo. a pater hoc
fieret non soluendo. **A.** vel postmodum effi-
ciat non soluendo ut potest colligi ex dicitur s
Restitutio. j. **A.** iij. in additio. **verfi.**
Itē nullus. B.

V. tunc fratres predicatores qui vadunt ad
raptos ut eos inducant ad penitentiam
restituendo; possunt comedere de rapina
re. **A.** si rap. Siue inducant eos in pre-
dicatioe gratia siue in persuasioe speali
excusant. maxime si apud alios non
possint comedere inuenire. **ex. de sen. ex.**
cō. Cū voluntate. Et s̄ intellige cum
moderamine. a si sit spes de illoz cor-
rectioe. Itē si ppter eoz expensas rapto-
ribz non strahat facultas restituendi
nec in toto nec in pte. ar. ij. q. vj. an-
terior. A. **Itē Cō. Host. A.** **Itē vide**
etiā si raptos efficiat aliquantulum; im-
potentes quando verifit p ipas admom-
itōes vtilit gerit nego aut dnoz rōz di-
cto c. a voluntate Et facit s̄. **A. j. B.**

R. **Restitutio. vj. s̄ inētoz a hōi**
Si expoliati ignorat vlt non in-
ueniunt tūc fm rap. distribu-
tur in pias cās in loco vlt saltē in dpo-
cesi vbi rapina facta est. de ostio illi-
us ep̄i vlt saltē capellani. ar. d. lxxxj.
vij. Diuine est. d. lxxxvij. Ep̄s. a. xij.
q. ij. Cōcessio. et c. quatuor. vj. q. iij. c.
fi. ex. de rap. c. j. Et scias hic fm dū-
q non optet q restitutio fiat in dco lo-
co si comode fieri possit; alis sufficiat ali-
bi fieri Cō. Host. Th. v. ij. q. lxxij.
dicat sic. Si ille cui debz fieri restitutō sit
om̄ino ignotus debz homo restituere s̄; q
p̄t. s̄ dāto elemosinas p salute ipsi si
ue sit mortuus siue viuus p̄missa tñ diti-
gēti inq̄sitōe de p̄sona ei. Et si mor-
tus sit debz restitui h̄redi q̄ computat q̄ si
vna p̄sona cū ipso. Si dco sit multum

distas debz sibi transmitti quod ei debet.
a p̄pue si sit res magni valoris: et
possit comode transmitti. Alio qui debz
in alio loco tute deponi ut p̄ eo s̄fue
et sic dno significat. **Hec Th.** **Addit**
Wil. q. hic p̄fande sūt circūstātie a q̄
tam modica possit eē q̄ntitas: a tam
largus a tam diues ille cui debet resti-
tui q̄ non oporteret ei mitti. **A.** **Pro p̄**
dictorū meliori intelligētia duo vidē
da sūt. Pri^m au faciēda est restitutio
quā non inueniunt p̄cipalis cui debet.
Secūm vbi debz fieri siue inueniunt; sū
nō. Ad pri^m dicēd q̄ debz p̄mitti diti-
gēs inq̄sitio. ut di. Th. et si non p̄t in-
ueniri dicitur eius hereditarij p̄nt inueniri
q̄ si nec heredes diligēt inq̄sitū inueni-
tur exoge^m in paupes. c̄j. de vsu. cū tu.
Et int̄ paupes p̄eligēdi sūt paupio-
res. Int̄ egl̄e paupes iustiores s̄ra. a
si om̄ibz debet; m̄iat iusto ap̄li. ut dic̄
Amb. in li. 8. offi. a. lxxxvj. d. nō salē
Et. xvj. q. j. c. fi. dic̄ Thero. q̄ in pau-
pibz nō tā paupitas q̄ religio attēdē
da est. Qui aut dicat magis paupes
hē. c. de ep̄i. a. de. si q̄s ad redinādā
A. fi. vbi loquēdo q̄bz dicit hēditas quā
paupes indistincte sūt scripti hēdes
s̄. Quis paupior est illis hom̄ibus
qui inopia tenti a in penone; repoziz-
ti. hospitale a penos quod est p̄egūm
q̄ ibi recipiunt paupes a p̄egūm. Seq̄
tur. a suis corpibz laborātes n̄cariū
victū sibi nō possūt afferre. Et infra.
Si autē ampliores in ciuitate peno-
nes vlt p̄thochia sūt. Prothochiū idē
est penos a p̄thos q̄ est primū quasi
primus id est venerabilis locus. seq̄
Re incerta videatur pecuniaz datio
tūc ei p̄thochio vlt penom qui paupi-
or esse dinoscitur easdem res vlt pe-
cnias assignari: hoc videlicet discu-
tiendo reuerēdissimo loco; antistite
vel sub eo constitutis clericis. Si autem
nullus sit penos: tunc fm de captiuis
sanctōem p̄ tempore p̄onomus sa-
crofācte ecclesie vel ep̄us hereditate;
acapiat et sine falacie rōe paupibz
qui in ciuitate sunt vel penitus men-

dicantes v'l alia sustentatōe egētes
 eodem pecunie distribuant. Et infra
 In omibz at hmoi casibz celestes ira
 cundias sacrosanctarū reꝝ administꝛe
 tores expectent si qualecūq; lucū ex
 hmoi gubernatōibz sibi acq̄sierint
 v'l si hoc committi ab alio cōsenserint et
 nō grauissima pena a interminatōe
 qd̄ p̄perā factū est studeat corrigere.
 Quo ad scdm sciendū q̄ glo. in c. cū
 tu. ex. de vsu. sup. ver. sup. stitibz. dicit q̄
 vsurarij debz remittē rem ei a q̄ acce
 pit sumptibz illiꝝ cui mittit a si sūptꝝ
 excedit valorē rei debz dari paupibz.
 a si ignorat vbi sit ille cui debz restit
 tuere nō tenet inq̄rendo vagari. ff. de
 op. liber. l. qd̄ n̄. in fi. Host. ut a ibi
 refert dñs Anto. de bu. dicit. q̄ p̄mo
 debz rem mittē suis sumptibz cum sit
 male fidei possessor. Aliq̄ tñ theologi
 dicūt dēre cōsiderari circūstantias rei a
 q̄litatis p̄sone cui debz fieri restitutō
 et itineris p̄pter sumptꝝ. p̄ā dicūt q̄
 res poss̄ esse taz modica a p̄sone cui
 debz fieri restitutio ita diues q̄ nō eēt
 necesse ipsam mittē ad eū sed possēt
 tribuī paupibz. Sed si res est magni
 valoris a nō possit omode mitti depo
 nat in loco tuto a venūdeē dño si pōt
 ut a p̄tactū est. Sed ad hoc intelligē
 tiā puto latiꝝ a daiꝝ dicendū. Aut sci
 tur p̄sone creditoris: aut nō. Si scit
 clay est q̄ debz restitui in loco in q̄ in
 ter p̄tes fuerit ouentū. qz nil est tam
 cōgruū humane fidei q̄ cōuenta sua
 re. ff. de pac. l. j. Si xō sup hoc nihil
 est ouentū: tūc si res est remota a lo
 co ex defectu debitoris puta ipsā tñs
 ferendo clay est q̄ tenet eā suis sum
 ptibz mittē ad creditorē. ff. ad exhibi
 ben. l. sed si hereditas. q̄ q̄ aut loco. q̄
 est claus hꝝ materie. Ibi em̄ dicit
 q̄ si q̄s petit rem quā habz aliꝝ exhibi
 beri. p̄ntari in iudicō ut videatur au
 fit sua v'l p̄pter aliā cām q̄ debz ipaz
 exhibere in loco in q̄ petit sumptibz
 petētis: nisi data opa reꝝ trāstulerit
 a loco: tūc em̄ debz eā reꝝ suis sumpti
 bz i loco exhibē vbi petit. ex q̄ bene

colligif qd̄ dictū est videlicet q̄ debet
 debitor remittē suis sumptibz qñ res
 fuerit suo facto remota a loco. Et ita
 intelligat dictū Host. s. recitatū. Ve
 rūtñ si hoc non possit tute facere p̄pter
 piclñ iteneris a temporibz: n̄ interim
 excusat inq̄tū durat piclñ a nō vltra
 ex. de do. a. et u. cum dilecti. vbi dicit q̄
 iustus venire ad papā excusat dū im
 pedif: a nō alit. Et ita p̄t intelligi q̄
 dicūt supra theologi. Qd̄ autē dicūt
 de deposito est cōsiliū n̄ nēitas. qz nul
 lo iure hoc cauet. Si xō nō est piclñ
 in mittēdo: sed debitori est difficile p̄
 ter paupertatē v'l p̄pter magnos sūp
 tus: p̄ hoc nō videt excusari: qz difficil
 tas dissolutōis obligatōis nō libe
 rat debitorē. l. Cōtinuꝝ. q̄ illud. ff. de
 verbo. ob. Et damnū qd̄ q̄s sua cul
 pa sentit debz sibi nō alijs imputari
 ex. de re. iu. c. Damnū. lib. vj. a. ff. de
 re. iu. l. qd̄ q̄s. Et iustij patif culpo
 sus q̄ innocēs. nisi forte debitor esset
 ita paup a creditor ita diues q̄ meri
 to eā elemosine debēt ei remittere ut
 p̄t colligi ex dictis s. Restitutio. j. in
 p̄ncipio in additōe. Et fm̄ h̄ pōt etiā
 intelligi qd̄ sup̄ dicit theologi. vide
 licet q̄ debz haberi respectꝝ ad quali
 tatē p̄sonaz. Alō nō videt curandꝝ
 q̄ res mittēda esset modica valoris.
 p̄ā damnū passō etiā minimū dam
 nū restaurandū est. ff. de dā. in fec. l.
 si p̄rietariꝝ. Nec obstat qd̄ dicit in l.
 Sāo. ff. de mi. videlicet q̄ lex non au
 rat de minimis: qz ibi loq̄t qñ venif
 p̄ ius sp̄ale restitutōis in integꝝ cōtē
 ius omunes v'l qñ p̄ illa minima p̄
 iudicāēf maioribz eūsdē p̄sone. p̄ā
 tñ putarē q̄ res ita scrupulose sit ac
 cipiēda ut debeat expēdi valde exae
 dens p̄ciū p̄ remittēda re valde par
 ua. ff. de excu. tu. l. sed hec vbi dicitur
 Sed hec minimū scrupulosa sūt nec ad
 mittēda. p̄ā q̄ em̄ scrupulositates
 magne sūt admittēde. ut ibi dicit adō
 q̄ nec larga nec scrupulosa in p̄teta
 tio habea. qz nō dicitur debitor velle m̄
 nū debitoris dispēdū p̄ pua suavitis

litate ut dictū est s̄. Restitū. j. in p̄i
apio in additōne. Et s̄m h̄ p̄t intelli
gi q̄d s̄. dicūt theologi dēre d̄iderari
q̄ntitatē rei a distantia itineris. Sēp
tū puto q̄ licz q̄s distribuerit alicui
paupibz: si appareat d̄ns cōgruo loz
coa tpe debeat ipsi restitui. a h̄ q̄n de
bitor nō adhibuit debitā diligētiam
ad inueniēdū d̄m rei seu creditorem
Als nō. qz bona fides nō patit̄ ut sel
exactū itoz exigat. ex. de re. iu. bona
fides. li. vj. Et sine culpa regulariter
nō est q̄s puniēdus in. c. sine culpa
de re. iu. li. vj. Ido extra q̄sdā q̄ rapta
erogauit ex culpa paupibz s̄. c. de
homi. sic dignū. q̄ eos. ¶ Rō ā athena
cū ipsa potuisset eis q̄m fuerit restitue
debuisset paupibz erogare. Sed si ī fil
latōe rei restituēte n̄ intueniat culpa
debitoris: tūc aut non intuenit factū
creditoris aut sic. p̄mo casu si res d̄e
nit cōmoditatē creditoris puta depo
suit q̄s apud aliquē res suas: h̄ cas
su nō tenet debitor illas remittē n̄ sū
ptibz creditoris. ff. de pos. l. si in asia
Sed si res d̄ermit cōmoditatē debitorē
puta qz res est sibi cōmodata d̄z suis
sumptibz remittē ut q̄ sentit cōmodū
sentiat a onus ut notat glo. in dicta. l.
si in asia. Sed si res d̄ermit cōmodita
tē vtriusqz ut in locatōe. puto qz sūp
tibz vtriusqz debz remitti. qz q̄d obti
net de toto q̄ ad totū ide de pte q̄ ad
ptē. ff. de rei. ven. l. q̄ de tota. Et si int
truenit factū creditoris: qz forte se
trastulit ad aliū locū videt qz res de
beat mitti sūptibz ipsiū creditore. ar.
l. q̄ nisi. ff. de op. liber. vbi s̄. qz
libertus q̄ est in puinda tenet iure Ro
mam ad p̄stādas opas p̄ono si ibi
morat. ut bonus p̄familiat. ¶ Rō aut
si cepit vagari p̄ mūdū. Et interū dū
vadit Romā dies opax perēūt p̄zo
no. Et sic videt qz sumptu suo portet
sibi ope. Et in istis sūptibz nō cōputā
tur sūptus aborū apportātis sed alij
misi forte apportās si nō impedire: in
portādo lucraret sibi sūptus. ut pbat i
dicto. ff. Quo at. a. i. l. Sed si hēditas

ff. ad exhibē. Et si locū h̄nt q̄n deb
tor fuit bone fidi possessor: q̄ q̄n tene
remittē rē videt qz d̄eat facē sūptus sal
tē vsqz ad locū vbi p̄habita bat cre
ditor. qz in eo nō grauaf: sed exinde
non p̄ter cāmp̄ime dictā. Si rō sit
male fidi possessor tūc a ip̄e tenet rē
vsqz ad locū v̄n h̄uit rep̄ōre. Exinde
rō si infest creditor potius apportasse
illas filcū alijs rebz suis vsqz ad locū
ad quē trastulit domiciliū: tenet de
bitor ad illud interēe ex q̄ eū damni
cauit in illo. Et iō forte tātū erit int̄
esse qz optebit ip̄z rē remittē sūptibz
suis v̄l reportatē. Sed si creditoris nō
infest: nō tenet v̄lteri⁹ portare q̄ ad
locū vbi rē acceptus: n̄ sūptibz creditore
ut p̄tactū est. Si rō creditor nō soluz
rēcessit a loco: s̄ cē diuisimode cepit va
garitūc n̄ tenet sibi rē mittē. d̄cā. l.
qz n̄. ff. de re. iu. l. si in asia. Et s̄m p̄ d̄cā p̄t intelligi glo.
Ber. d̄icēns qz vsurari⁹ d̄z mittē rē sū
ptibz creditoris. a qz nō tenet credito
rē vagādo inq̄rere. Sed si nescit p̄sōa
cui d̄z fieri restitutio aliq̄ theologi di
cūt rē d̄ere distribui paupibz in loco
vbi d̄anū datū est saltē in dyocesi s̄
auctē ep̄i illi⁹ v̄l saltē capellani ut a
p̄tactū ē. Sed ēte aucts capellani nō
sufficiat. ut nōt d̄ns An. de bu. in c. cū
tu. c. de vsu. Et aucts ep̄i n̄ ē n̄cāria
ut s̄. se. ff. Qd̄ vero restitutō fieri d̄eat
in tali loco vbi d̄anū datū ē nullo iu
re videt p̄baris: s̄ simplē dicūt iura qz
fiat erogatio in paupes d̄cō c. cū tu.
a c. de homi. sic dignū. cū filibz. ¶ Rō
obstat. c. j. ex. de rap. qz ibi p̄sōa cui
d̄ebat fieri restitutō sciebat a istabat
ap̄d ep̄m Als ep̄s n̄ fuit mot⁹ ad ex
cōicāb̄ ex officio suo n̄ ad petitiōz p̄ll.
c. s̄ elec innotuit. ad fi. a. ff. de d̄a. in
fac. l. iij. ff. de at. V̄n n̄ mix si restitū
fit i loco vbi ē d̄anū datū cū ibi sit p̄i
cipal̄ cui restitutō fieri d̄z ut s̄ dictū ē.
D̄n at̄ cēt de cōsilio qz i loco eodē fieret
tū qz videt equū qz resp̄blica h̄eat cō
moditatē ex bonis p̄sonarū suarū tū
qz nō nūq̄ in t̄libz locis for̄sitā fiet d̄iff
bu⁹ ill p̄sōis a q̄bz res accepte s̄. Et

ita tenet dñs An. de bu. in dicto c. au.
tu. B.

Sed nunquid est de necessitate salutis q
talis restitutio fiat aucte superioris.
R^o. Nec qstio disputata fuit p dñm
Guidonē de abasia. arch. bonon. doc
torē decretor. a nōf p eundē. xiiij. q. i
c. j. et dicit sic. Rai. dicit q si nō inue
niū sic spohativl ed ignorat tūc de
ofilio a autoritate ecclē siue superioris
penitentiarij distribuā i pijs cās tūc
ut in pcedēti. f. hēs. Sed hōst. dicit q
restitutio male ablatoy ē vn⁹ de casu
bz ptnētibz ad ep̄m. ut; fm cūbē ex
de iudic. cū sit. C. de ep̄i. a de nulli. C.
cōia de suc. in au. oēs. Ad idē eē de te
sta. tua. f. j. in au. de ecclē. t. si at. col.
ix. Et satis late ista pseqf. eē d v fure
cū tu. a in p̄dicta de ere. de iudic. cū sit
a in sūma sua de p̄na. f. vlti. arca fi.
Et facit ad h. xij. q. ij. p̄cipimus Tu
dic hāc sūam cēverā in hoc casu a in
alijs qñ null⁹ deputat⁹ est q hoc exeq
tur. xij. q. ij. de laycis. in fi. a notatur
eē de ver. fig. cū tibi. in glo. q inapit.
R^o intelligas. Rā vbi certa psona
a testatore deputata est illa debz ere
q ut in p̄dicto c. de layc. et. C. de ep̄is
a de nulli. a eē de testa. tua. a c. io.
hānes. a in Autē. de ec. ti. f. si q̄s Im
mo credo q ipse raptor bona incerta
q dnt paupibz dari p̄t dare sine licē
tia ep̄i v̄l alteri⁹ iudicis ecclēsticū. ut
satis colligif. eē de v furi. cū tu. f. j.
ver. v̄l de hñs. Et hoc etiā innuē da
re eē de hōmi. sicut dignum. f. eos in
glo. q non. Nec obstat eē de iudic.
cū sit. Rā ille de ere. loq² nō de xp̄iano
sed de iudeo. cui⁹ auctoritas a dispēsa
tio merito suspecta habet ab ecclā. q
ad paupes xp̄ianos. a iō iuste dicit
fm puidētā diocesani. tūc. q suspicio
cessat in fidei xp̄iano. a sic nō dubitō
q ep̄s nō habz se intromittē d talibz
nisi in defectū. Idē rñdet dñs Symō de
favilla capellan⁹ dñi pape a auditor
dñi. ptuē. Tho. ec. nihil diē de aucte
ep̄i utz in pcedēti. f. A. Q. S. hic dicit sa
tis v̄p̄vi² cū iura q dicant hāc distri

butō; debē fieri paupibz. sicut ē dicit
c. cū tu. a eē d hōmi. sic dignū a ficia
nullā faciāt mētō; de ista aucte ep̄i.
Et ad c. cū sit. satis bñ rñsū vido. R^o
obstāt eē alia in sūm allegata. q in
ipsis nō dicit q requat auctoritas ep̄i. h
q ep̄i dnt parare q hāt hōmōi distri
butōes in pijs cās nō tñ q n̄ possint
fii eoz aucte fieri. Immo in aliqbus
iuribz exp̄sse dicit q ep̄s tūc se int̄ponz
cū null⁹ ē executor. v̄l si eē qd d; n̄ ad
implet. ut i p̄all. l. nulli. a in. f. fin.
autē p redēptōe captiuoz. in c. tua eē
de testa. Pos̄ tamē ēca p̄dicta dia q
si distributio est bñ facta paupibz tē
nō viciet qz defuerit auctoritas ep̄i. S;
si sit facta altē et int̄uenit dol⁹ v̄l lata
culpa puta dedit suis d sanguinis v̄l
amicis q nihil v̄l par indigebāt v̄l
eelscient a dolose elegit n̄ eligēdos q
tūc ep̄s p̄t se intromittē ut iterū fiat
legitīe. Rā ad ei⁹ officū spectat put
dictū est. Nec dicit factū qd altē factū ē
q̄ debuit. eē de re. iu. q ex fiore. Et di
ctū est de lata culpa v̄l dolo. qz h; Im
no. i. c. sic dig² eē de hōmi. alia culpa
in foro p̄nali n̄ artat ad restitutō; S;
de h̄ lati⁹ dicit in se. ca. Itō puto q si
q̄s male distribuēt n̄ excusāet qz int̄
uenient auctoritas ep̄i. Rā ep̄s n̄ h;
se intromittē negotō huic n̄ q bñ fiat
distributō ut dictū est. Itō abo cele
stes icurrēt iracūdias. C. de ep̄i. a de
fi q̄s ad dedinādā. ad fi. A

Ill qd nē seq² v̄l q̄ capitlm̄ Resusc
tat⁹ nō ē de sūma h̄ ē additāntū

Restitutio . vij . ut mā hoc meli⁹
intelligēt; memoneq; imp
maf aliq ordinarie: sūmarie qz
vidēda sūt. videlz. Qui teneat ad re
stitutō; . Sedō q̄tū teneat restituē. Ter
cio cui. Quarto qñ. Quinto vbi. Sexto q
b⁹ modo dis tollit restituēdi obligatio.
Ad p^o dōm. q ad restitutō; aliq
obligat̄ v̄l etiā acq̄sitōis. Et ista
illata acq̄si^o aliqñ ē r̄sp̄cū cāe aliqñ
r̄sp̄cū p̄sōe q n̄ p̄t dāe seu n̄ p̄t r̄ap̄ez
p̄f̄i cū h̄ aūg² i f̄aus creditoy a d hñf
v̄l; ē ē. restitū^o. j. f. xij. i. addi^o. Aliq

obligant ad restitutioem rōe dānificatiōis. Ista aut dānificatio aliquā cōtingit p̄ omissionē aliquā p̄ omisiōz. Per omissionē vero tollēdo: deuastrādo seu impediēdo Tollendo aut p̄lexqz oīa oīa voluntatē dñi rōz. Plerūqz oīa liberā voluntatē Si oīa oīa voluntatē interdū dā. a hoc est furtū. de q̄ dictū est s̄. furtū Interdū palā: a h̄ est rapina. de q̄ s̄. Raptor. j. Et ista rapina aliquā est manifesta. sicut p̄t̄ in aggressoribz itinēz. Aliquā coopta sub velamine belli iusti cū sit iniustū De q̄ s̄. Bellū. j. ij. a. iij. v̄l p̄t̄p̄tu iuste s̄mē cū sit iniusta De q̄ sup̄. Iudex j. q̄. iij. p̄serū sub colore rēp̄saliarū. De q̄bus sup̄. Rēp̄saliē. v̄l collectay seu talliaz. De q̄bz sup̄. Dñs a. Talia. Aut sub colore pedagiorū siue extigatiū. De q̄ sup̄. Pedagiū In dōū rōo aliq̄s accipit rōo alteri nō contra oīa voluntatē ei: sed oīa liberā voluntatē. a hoc p̄ vim opulsiua v̄l quasi Vis opulsiua est cū q̄s p̄ metū cogit aliqd dare. Tūc em accipiēs cogit restituere. ut ff. q̄s me. cau. p̄ totū. S. nunqd̄ oīis met⁹ causat hāc restitutōz: videt̄ q̄ n̄ qz vāni timoris nulla est excusatio. ff. de re. iu. vāni ff. ac etiā ff. q̄s me. cau. l. metū vbi s̄z nō dēre attendi metū vāni hōis: sed qui merito in hōie cōstātissimo cadat. In oīariū facit. qz etiā si null⁹ intuent⁹ at met⁹: sed solū ob timorē reuerētie aliqd datur oīa voluntatē dātis daf repetitō. li. j. q̄ onerandē. ad si. ff. q̄ rū rōz actō nō daf Ergo multo magis qñ intuent⁹ met⁹ q̄t̄ scūqz. qz metus magis cōtrariat̄ voluntati dātis. a de mōstrat maiorē turpitudinēa delictū in accipiēte. Vñ qñcūqz nō adest oīo liberā voluntas dñi rōz seu creditor rō accipiēs seu dbitū nō solūēs: sp̄ remanet obligat⁹ ad restitutōz: ut a p̄. s̄. Restitutio. j. q̄. penul. cū additōe. Ad oīariū p̄t̄ dīa qz aut oīa metūcū nō fit deterior Et si nō adest iust⁹ metus ei nō subuenit. ex. de h̄is q̄ vi. c. penul. vbi s̄z de religiosis q̄busdā q̄

turauerūt trāfire ad artiorē religioz nō p̄ iustū metū: lic; aliq̄ntulū arcū uenti fuerint: q̄bz nō subuenit. qz eorū oīa nō fit deterior. Et hāc rōez sentit ibi glo. si aut metuent⁹ oīa metūcū eret deterior: tūc si h̄etur resp̄ct⁹ ad p̄ sup̄tōz: etiā rōez est qz ei nō subuenit. Nā cū nemo p̄sumat facile iactatē suam. ff. de p̄ba. l. cū de in debito: p̄scu rmit qz qñ nō intuent⁹ iust⁹ met⁹: potior sp̄tē q̄ coacte dederit. Et isto casu loquūt̄ iura q̄ rōq̄rūt̄ metū q̄ cade ret in cōstātē. Si rōo loq̄m̄ de voluntatē veritate. puta qz oīa voluntatē rōria dātis tunc oīa quoqz metu duct⁹ fuerit recipiēs ad restitutōz: tenet ut satis colligit̄ ex p̄dictis. Et si affuerit met⁹ q̄ caderet i cōstātē nō solū tenet recipiēs restituē: sed etiā q̄cū qz ali⁹ ad quē dicta res puenerit q̄cūqz titulo etiā oneroso. qz hec actio. in rō scripta est a t̄st̄ res affecta. ff. q̄s me. cau. l. metū. q̄ cū at. Ite; hoc casu met⁹ d̄z iudicari s̄m oīa dīcōz: p̄sone vñ alē iudicari in muliē q̄ in viro ut notat glo. in c. cū lo. c. e. de sp̄o. a p̄ oīeqz alē in hōie duro a forti. a alē in fragilia molli. ut in sum. li. iij. ti. j. q. iij.

¶ Quasi opulsiua vis ē qñ null⁹ intuent⁹ met⁹: s̄ tñ oīa voluntatē dātis aliqd extorq̄t. puta ob reuerentiā: ut si p̄zon⁹ petit aliqd a libto q̄s libert⁹ oīa oīa voluntate meā: s̄ ob reuerentiā ex q̄ n̄ audet negare. Nā p̄zon⁹ tūc tenet ad restitutōz: dicta. l. j. q̄ onerā de. ad si. ff. q̄ rōz actio n̄ daf vbi eē dīat glo. idē eē in vxore a marito a qz vxor p̄t̄ reuocare venditōz: factā ob reuerentiā mariti v̄l eē renūciatōz: iure p̄p̄o thece. Et idē dīc̄ i clerico q̄ renūciavit p̄bende ob reuerentiā epi ut ip̄sā renūciatōz: possit reuocare. Ite; putarē in dño seu rectore l̄ officialibz a s̄dit̄ a idē in s̄clibz Et sic q̄cūqz mō possit̄ cōp̄hendē n̄ eē de mera voluntate oīa dēbēt ad nos deuēire q̄s a l̄s nobis nō dēbēt iniuste tenem⁹ a ad restitutōz: obligam⁹. ut satis ex p̄dictis colligi p̄t̄.

Sed qd si quis cōcedit de suo alicui ob solā importunitatē petentis a nō ob reuerentiā vñ aliā cām. R^o Vide qd a isto casu teneat recipiēs ad restitu- tōē; cū nō habeat ex mera voluntate cōcedētis. In contrariū facit. qz aliis est in cōcedēdo nō hēre merā voluntatē a ali- ud qd ex post facto efficiat volens qd in pñcipio fuit nolens. sic Lu. xj. legis de amico qd ab alio amico habuit pa- nes ppter importunitatē petēdi. qd nō potuit hēre in pñcipio petītōe. Pōt tñ dis- tinguī qd si donās ex post facto efficiat a merē voluntatis donatō sit iusta. qz vult cū donat qd satis est S; si nec tē- pe datōis est merē voluntatis. h iō dat ut tollat a te inq̄tudinē importune petētis recipiēs tenet ad restitutōem a h psumit in dubio p qd facit. C. de pe- ti. lo. s. bla. l. j. li. x. vbi prohibet ne pe- tant a pñcipio bona dānatorū qd sunt fisco acq̄sita. Et si aliq̄s obtinuerit si- bi cōcedi nō valet cōcessio. qz psumit p importunitatē obtēta. Ad idē eñ de rescrip. c. si. li. vj. fallit in paupē im- portune petēte ab eo qd pōt ei s̄bueniē qz tūc non dat repetitō pmo d; dans puniti d tardatōe. a ita loq̄t qd pom- tur Lu. xj. et Math. xxv. Sed qd si cō- cedit aliq̄s alteri de suo qz sperat sibi seruire i aliq̄ ab eo cui cōcedit. R^o hāc cōcessioē; eē licitā. Sed si accipiēs intel- ligit sibi cōcessū ex illa cām possit sibi honeste seruire a nolit; puto qd tenea- tur ad restitutōē; qz defecit cā cōcessi- onis et incipit hēre cōtra voluntatē cō- cēditis. R^o ob. l. si repetēti. C. de cō. da- to ob cām vbi cōditio in corde retēta nō inducit repetitōē; qz aliud est de iure poli. vbi iudicat secretū cōsciētie a aliud de iure fori vbi regularit non iudicat de intrinsecis. eñ de simō c. si. Als q̄libz possit dicere. Cogitavi talez cām. et lites fierēt infinite. Proptēa aliis iudicat d iure poli. x. vij. q. iij. c. si. Vel etiā qd ad ius fori pōt dici qd lo- q̄t q̄nto cōditio nō apparebat. Sec^o si apparet verbis vñ alio mō. ff. si cer- pe. l. certū vbi d; nō intesse an pñijs

nōibz res demōstrat an ex circūstātijs Et iō si recipiēs nō defuisset vñ nō posset defuere in eo qd dās spabat. si a pñ^o sciebat cōditōē; inēe; teneat ad integrā restitutōē; sicut si cā eēt exp̄ssa. ut p; ex p̄pictis. Sed si nō intellexit cōditōē; inēe nisi p̄ cōsūptā rem datā; nō teneat nisi in q̄tū ex ipso fact^o sit locupletis. or. ff. de peti. hēre. l. vtr. Itē aduertē dū qd in omni casu in qd dicitū est dari repetitōē; qn̄ q̄s dedit rem suā; pter qd in casu iusti met^o impedit repetitōē si solutio sit facta in cām piā ut puta dotis. ff. de adi. indebi. l. cū is. ff. si mu- lier. vbi d; qd si mulier soluit qd cre- debat se debēa nō debeat si soluit i cā- dotis impedit repetitōē; ppter pietatē. Hoc puto intelligēdū qn̄ dōl^o nō fuit ex pte recipientis. qz nō pōt q̄s licite retinē qd dolose lucrā. ff. de re. iu. l. nō fraudat. ff. nemo. a. ff. de dolo p to- tū. Itē nisi eēt eadē vñ maior cā pieta- tis ap̄ dātē. tūc ei ex pte dātis essēt due vōes. scilicet cā pietatis. a qz suo errore spoliat^o est. a ex pte accipientis vna tūc Et due cāe pualent vni. in Insti- de adop. ff. hodie. vbi d; qd datus in adoptōē; nō trāsit in ei^o p̄tātē. h si de- auo matno sic qz in eo currūt iuā cō- sanguinitatis a adoptōis. Itē nōndū qd aliq̄n nō dat repetitōē; s̄tracti vel ablati ut in. l. j. in pñ. ff. de alea. vide licz qn̄ d domo vbi retinet illicitus lu- d^o tpe qd ludif q̄s aliq̄d s̄traxerit vñ rapuerit. R^o dñm dom^o p̄t etiā tunc impune vberat. ut ibi. Hoc tñ nemi- ni cōsulerē qd facēt. qz a si apud leges sit immunis n̄ tñ apud illū qd Math. v. dix^o. Si q̄s dixit fratri suo fatue cēt. Itē hoc casu licet non teneat restitue illi cui s̄traxerit nō tñ p̄t ipse retinē cū ex turpi cā habuerit. a cōtra oēm voluntatē dñi rei. Vñ si nō restituat ei tenet saltē erogare paupibz. eñ de vfuris. cū tu. nisi forte dicatur qd pōt sibi retinere auctoritate legis in penā hufous.

Error eē dātis cū excludat ei^o libe- rā voluntatē regularit obligat accipiētē

ad restitutōem: cū et ipse dans possit
 repetere. Circa qđ distinguēdū est: a
 datū erat omnino indēbitū tūc omnis
 error inducit repetitō; . Et ita indistin
 ctē intelliga: l. cui⁹ p errorē . ff. de re
 iu. Aut est omnino debitū: a tūc null⁹
 error causat repetitō; . ff. de iudi. inde
 l. repetitō nulla. Aut qđ da² est debi
 tū nō omni iure: sed ciuili tñ: puta. qz
 debet af p stipulatōem elisā p pactū
 de non petēdo. qđ pactū qñ est nudū
 solū tollit vinculu; naturale qđ erat
 in stipulatōe: a nō ciuile . ff. de pac. l.
 si vn⁹ . ff. pact⁹ . a h casu eodē mō ois
 error inducit repetitō; dicta. l. cui⁹ a
 sic accipiēs tenet ad restitutōe; . Aut
 qđ dat est debitū iure naturali: h nō
 ciuili puta qñ in testamto rehnq̄tur
 legatū qđ diminiuit per. l. falciā . ff.
 qñ facta sūt tot legata l. fidei ommissa
 qđ q̄ta ps hereditatis apđ herede nō
 remanet a h casu si solues errat i fas
 cto puta. qz credit bona hereditatē eē
 ampliora repetit Immo. tñ h casu di
 cit recipiētē nō tenet ad restitutō; in
 foro sciētici: h de h dictū est s. Resti
 tutio . j. . ff. xij in additōne in pri. Aut
 dās errat in iure. ut qz credit se obli
 gatū ad solutōē omnia legata lic; q̄
 ta ps hereditatis apđ eū nō remanet
 at a tūc solutū nō p̄t repetere nec re
 cipiēs tenet ad restitutō; . C. ad. l. fal
 l. error. Predeā tñ fallūt qñ aliqd so
 lutū fuerit in cām pietatis. ut; s. ff. p
 ximo circa si. Cōtigit etiā dāmficatō
 nō solū tollēdo de qđ dictū est: sed etiā
 deuastādo. Et q̄literaūq; qđ sic dāmf
 ficauerūt primū vl occasione dāni
 deberit: ad restitutōe; tenet. ut eē. de
 iniur. c. si culpa. vbi dicit. Si culpa tua
 datū est dānū vl iniuria irrogata vl
 alijs irrogātib; opē forte tulisti: aut
 hoc impetitia tua seu negligētia eue
 nerint iure sup hīs satisfaccere te o; .
 nec ignorātia te excusat si scire debu
 isti ex facto tuo iniuriā visib; posse cō
 tingē vl iacturā. qđ si aīatia tua nos
 auisse pponas: nihilomin⁹ ad satisfā
 ctōe; teneris: si ea dādo passis dānū

velis liberare teipm qđ tñ ad libera
 tōe; nō p̄ficiat si fera aīatia vl qđ ofue
 ueit nocē fuisset: a quā debueras nō
 curasti diligētia adhibē. Sane lic; qđ
 occasione dāni dat dānū videt debis
 se. sec⁹ tñ est de illo dicēdū qđ ut nō ac
 cidet s contigētib; nihil omisit. Et
 adūtōdū qđ lic; in foro iudiciali qđ te
 neat ad restitutō; ppter dānū illatū
 eē ex ei⁹ leuissā culpa. ut . ff. ad acq̄
 l. in lege acq̄tia. c. leuissā: tñ in foro
 p̄māti. fm Immo. in c. si aut dig^m. qz
 eos. ex. de homi. ad si. magne glo. qđ
 nō tenet ad restitutō; nisi ex dolo vl
 lata culpa. ponēs exēplū. ut si qđ p̄ij
 ceret ignē in domū plena; stupa. Et
 idē videt ibi tenē dñs An. de bu. n. for
 te p̄cesserit dōna. ut s. restitutio. iij
 . ff. finali.

Predeā at dāmficatio pōt ofigere
 aut circa res a circa corp⁹ a famā aut
 mores. Si circa res tūc dāmficās tenet
 nec satisfaccē p reb; a in reb; omne dā
 nū illatū dicto. c. si culpa. c. de iniur.
 Si circa corp⁹ a p verbeā seu p vulne
 ra l. p morte. p casu dāmficās tenet
 ad oēs expēsas factas in medicinis a
 medicā ad extiatō; opay qbz dāmf
 ficat⁹ caruit est caritur⁹. Nō at fiet
 extiatio de cātticū a deformitatis cor
 pis. qz libez corp⁹ nō recipit extiatō;
 ff. si qđ pau. fe. dis. l. ex h. a. de hīs qđ
 dice. vl effu. l. j. et. l. si. et in c. j. c. de
 iniur. qđ ad lrā; extēctū ē ab Exo. xxj
 ibi. Si irati fuerūt viri cēl. Sed casu
 qñ hō est mortu⁹ si ē seru⁹ idē dice² qđ
 de reb; alijs qđ fiat extimatio fm vas
 lore hui. ff. ad. l. aq. l. ij. i. prim. Si est
 liber hō qz libez corp⁹ nō recipit extia
 tōe; ut dictū est taxat pena qñq̄gita
 aureoz. ff. de hīs qđ dice. vl effu. l. j.
 a h nō dēmit interde; sed solū penaz
 ut nōt glo. in dicto. c. j. de iniur. Et lo
 qđ eo casu qñ sine dolo homicidū fa
 ctū est. Nā alē corpale homicida pu
 nitur. l. comelia. de sicca. ut; ff. ad. l.
 cor. de sicca. p totū Et qm illa taxatō
 qñq̄ginta aureoz ē penaz nō dēt i fo
 ro sciētici si p̄cesserit dōnatio ut s.

Restitutio . iij . § . fi . Verūm si aliq̄ruꝝ
 in fect: tenebit eis hominada ad in fect
 multo maḡ q̄ vulnerans ne als pe
 ius p̄petras videat melioris conditōis
 cōtra . l . nō fraudat . § . nemo . ff . de re
 iu . a ut etiāz satisfiat dānificatis sic
 docet . eꝝ de iniuri . c . fi . Et qm̄ dānuꝝ
 illatū est ex om̄missōe fiet extimatō eꝝ
 interde extrinseci . ff . de ac . emp . l . iuli
 anꝝ in p̄ri . Et sic homicida tenebitur
 alere filios occisi a alijs s̄bueniē q̄bz
 occasus venisit poterat teneba^r sub
 uenire a s̄bueniebat a h̄ fm̄ arbitriū
 boni viri ut s̄ . Restitutio . i . § . xi . et . xij .
 Si dānificatio est circa famā multo
 magis eiꝝd; fieri restitutio q̄ rerū s̄b
 latay qz fama p̄pōderat rebz . ff . de re
 iu . l . Si in duabz . de quo s̄ . Detractio
 § . iij . cū additōe . Si circa mores: di
 cōdū qz corūpēs atioꝝ vitā facto dō
 v̄l exemplo : ad restitutōez maḡ te
 nef q̄ diffamator . cū sine fama possi
 mꝝ saluari . h̄ nō sine bonavita v̄l cō
 sciētia . xij . q . i . nolo . a plus q̄ aliꝝ q̄cū
 qz dānificator . in q̄tū aīa incōpabilē
 p̄ponderat oibz t̄palibz etiā corp̄alibz
 xij . q . iij . si h̄s . v̄nda . vj . q . vj . ex
 meito . Si deteriores s̄t q̄ vitā moresqz
 bonoꝝ corūpūt hijs q̄ s̄btānas ali
 oꝝ p̄diacqz diripiūt . Jō talis corūpēs
 iur̄ posse ad bonos mores reducere te
 nef q̄s corūpita si alijs nō p̄t saltem
 orat a orari faciat a alia bona que p̄t
 agat tā p̄ p̄na q̄ ut sup̄ h̄ impeteret
 sinā grā; Qm̄z eꝝ tenet ad pecuniaz
 in fesse . puta si seductorie v̄l violēter
 aliquā stuprauit . eꝝ d̄ adul . c . j . ut si
 ex h̄ incurrit aliq̄s pecuniaz dānū v̄l
 etiā p̄ rēp̄sātōe iniurie . ut in fili de
 fama dicit Tho . ij . q . lxxij . ar . ij . h̄ h̄
 rēp̄sātio cū sit pena n̄ debet in foro
 d̄scie n̄ p̄cesserit d̄denatio . ut sepe oñ
 sū est . Tercio dānificatio irrogat ipe
 diēdo ut cū q̄s iniuste ipedit aliq̄e a
 d̄scutōe alicꝝ iusti emolūm̄ti . nā tene
 tur ad om̄e in fect dānificati ut p̄t; s̄ .
 Restitutio . j . § . x . Et ad p̄dicta dñt at
 tēdere q̄ q̄ndie p̄curāt ne officia v̄l be
 neficia alijs denē v̄l p̄p̄ odii l̄ ut ipi

ipediētes seu corū amia ea obtineat
 lic; qm̄q; sint minꝝ p̄donei q̄ ipi ipe
 diū . Jtē ip̄ eꝝ eꝝtes iusta muncā l̄ ele
 mosinas fieri: forte vitupādo p̄sonas
 v̄l alio mō v̄l ipediētes cōtinuamina
 artificibz v̄l alijs v̄n possint viuē a si
 milia faciētes de q̄bz nullā faciūt cō
 sciā; Et si impediēs ne q̄s d̄scq̄t omo
 dū tene^r ad restitutō; potit tene^r ipe
 diēs ne q̄s d̄scq̄t suū v̄n . xij . q . vj . fi
 res Aug . dicit Ills eū d̄scitissie dixerim
 eū q̄ p̄ h̄oie ad h̄ infuērit ne male ab
 lata restituata q̄ ad se d̄ fugiētē q̄tuz
 honeste p̄t ad reddēdū n̄ p̄ellit focū
 eꝝ fraudis a criminis . Nā mior diuis
 opā nrā; talibz s̄btrahimꝝ q̄ impedi
 mꝝ Et ad h̄ attēdāt oēs aduocati a p̄
 curatoēs a officiales curiales a d̄ues
 ipediētes aliq̄s a d̄scutōe iusticie . qz
 tenēt ad restitutō; dānū passo . Nō
 obstat p̄dictis qz n̄ videt dā^m pati q̄
 ipedit a iuro . ff . de dā . in fce . l . paulꝝ .
 qz ibi loq̄t q̄ ad eū ad quē p̄tinebat
 tale iurū . qz de suo p̄t facē q̄cqd̄ vult
 Secꝝ q̄ ad tāū ad quē n̄ p̄tinet ut sa
 tis ex p̄dās p̄t pateat Et si p̄dca ob
 tinēt in t̄palibz foris i sp̄ualibz in q̄
 tū sūt p̄aofiora Vñ n̄ solū ipediēs cō
 modū sp̄uale obhgat; eꝝ q̄ nō adiu
 uat ad illis d̄scq̄ndū eꝝ inimicū . vñ i
 omel . ferie . iij . d̄m̄ce . iij . in q̄dragefiā
 loq̄ndo de diuidate Aug . ait Tu vides
 frēm tuū p̄ire a negligis : p̄ior es ta
 cōdo q̄ ille diuidando . qm̄ ḡ in nos ali
 q̄s peccat magnā curā habeamꝝ n̄ p̄
 nobis Gloriosū est em̄ iniurias obli
 uisci . S; obliuiscē iuriā tuā nō vulnꝝ
 sis tur . Et ex hijs p; qz impediēs ali
 quē a fuitio dei v̄l ingressu religiōis
 tene^r dō cui s̄btaxit aia; illā: eecō cui
 s̄btaxit militē p̄liātē Potuiss̄ eī for
 te multū p̄fuisse eecō v̄l a exēplo Te
 ne^r eꝝ ipedito cui abstulit reg^m celoꝝ
 Nā iur̄ d̄erū . in meditatōibz . ad reli
 giōez v̄ori est ab inferni pot̄ reuōri et
 ad pōz; padisi adduci Tene^r a religi
 omi cui s̄btaxit cōmilitonē ad in fect
 sp̄uale a t̄pale Et iō obligat̄ reducere
 s̄btactū ad eū statū vñ cum retraxit

et si nō p̄t: tenet cū cōtritiōe satisfacc
re deo a ecclē a impedito a religiōm-
etiā ad intesse pecuniar: q̄ntū fm ex
timatō: v̄dū h̄m dubij euent⁹ p̄t di
scete estimari q̄ p̄fuis̄ religiōi fm
aditiōem p̄sone. ut in simili p; sup̄
Restitutio . i . § . xij .

Est etiā sciēdū q̄ ad restitutō: te-
net nō solū dānificās primū p̄dās
modis . s . tollēdo: deuastādo . v̄l impe-
diēdo p̄ seipm: sed etiā q̄ dānificauit
p̄ aliū . ut si q̄s mādaret magnificai
q̄ casu tenet et mādās a mādatur⁹
ff . de inui . l . nō solū . § . si mādato p̄-
mo etiā si adimplens excedat fines
mādatur: tenet ad om̄ia v̄oe cōsequētie
ut in . c . si . ex . de homi . li . vi . vbi d̄r . q̄
mādans aliquē verberari lic; p̄hibu-
erit mutilari v̄l occidi: tñ tenet si mu-
tilet v̄l occidat a efficiat irregularis .
q̄ poterat cogitare illud seq̄ . Et facit
ad multa . Et nō solū mādās: sed a
ratificās maleficiū factū noīe suo te-
net nō tñ ad p̄ctm: s̄ etiā ad oīa
alia . ex . de sen . exco . cū q̄s . li . vi . vbi
ratificās verberatō: deici factā noīe
suo excoīcatō: incurrit ac si mandass̄
Sec⁹ si nō fuis̄ facta noīe ratificātis .
q̄ tūc lic; peccet ratificādo: nō tñ est
excoīcat⁹ . ut ibi Jtē tenet q̄s de om̄i
damno dato ab alio seu alijs q̄s sine
ipso factū nō fuisset . ut s̄ . Restitutio
iij . in prin . et . § . j .

Et nō solū ad restitutōem q̄s obli-
gat cōmittēdo vt dictū est: sed et om̄i-
tēdo cū distinctōe . q̄ aut q̄s obligat
solo intuitu pietatis ad aliq̄d faciē-
dū: aut aliq̄ sp̄e obligatōis . P̄mo ca-
su lic; q̄s cōmittēdo peccet nō tñ tene-
t ad aliquā restitutō: ut si n̄ q̄s tribu-
at esnam indigētī Matb . xxv . § . Rā
h̄ casu obligat q̄s aliq̄ obligatōe q̄
ad h̄ies . q̄ ille cui deb; fieri possit ali-
qd directe potere . Vñ licet q̄s ex pie-
tate teneat inq̄tū p̄t defendere p̄xi-
m . xxij . q . iij . nō inferēda tñ p̄ ista defen-
siōe p̄t p̄ciū accipere . ff . q̄s me . cau . l .
metū . § . h̄ licet . Q̄s n̄ eēt si ad h̄ ap̄s
h̄ies efficiat obligaret . § . Rā accipi

ens p̄ciū ut faciat id ad q̄s obligat .
puta ut restituat rē sibi cōmodatā v̄l
aliq̄d aliō: ad restitutōem dicti p̄ci-
tenet . q̄ turpit accepit . ff . de adi . ob-
tur . cau . l . si . Quo ad scdm casū scien-
dū q̄ triplex est sp̄es obligatōis . vi-
delicet natural̄ tm̄: ciuil̄ tm̄: a nāis
a ciuil̄ h̄l . Natural̄ est q̄ ex ipsa nā-
cōis est om̄ib; h̄ib; . puta q̄ q̄s obli-
gat ex p̄missiōe . § . Rā nil tā cōgruit hu-
mane fidei q̄ cōuēta seruare . ff . de pac-
l . j . in prin . Ciuil̄ est q̄ nō a natura sed
ab h̄ib; ad mōlem vitā inuēta est .
puta ut q̄s obliget p̄ b̄ienmū ex cō-
rogatio a se facto . licet nihil acce-
pit . Natural̄ a ciuil̄ q̄n in vno actu
vtrūq; cōcurrūt ut in stipulatōe . § . Rā
ibi est natural̄ q̄ cōsistit i cōsensu p̄ciū
a cōuentōe . Jtē a ciuil̄ respectu so-
lēm̄itat̄ a ciuili iure introducte . Et s̄
h̄is obligatōib; a virib; eaz h̄etur in
Insti . s̄ obli . a ibi in prin . p̄ glo . Aut
ergo q̄s est obligat⁹ natūali tm̄ aut
ciuili tm̄ . aut vtraq; .

Sed naturali tm̄ q̄s obligatōe te-
net ex om̄iōe tenet . a d; i d̄ d̄aē seu
facē ad q̄s obligat⁹: h̄ ē q̄s d̄ē suo h̄;
Jmo . i . c . q̄ p̄teriq; . eē de imu . eccle-
vbi multa de hac mā p̄mit . Hoc em̄
casu n̄ p̄t h̄ie seruā q̄ ad se n̄ nālē . q̄
q̄ attinet ad ius ciuile suū p̄ m̄bilo
reputat . ff . de re . iu . l . q̄s attinet Jtem
deb; h̄ d̄is suo . puta q̄ p̄misit sibi .
§ . Rā si d̄is n̄ p̄misit v̄l alō debuit:
nō d̄erēt suo: s̄ ipsi d̄no . cū oīa acq̄si-
ta p̄ suū acq̄rāt ipsi d̄no in Insti . per
q̄s p̄so . nobis acq̄ . § . j . Et ex h̄ dicto
Jmo . p̄t colligi q̄ q̄ ad forū p̄male
pot⁹ attēdim⁹ nālē eq̄tatē q̄ iur̄ hu-
mani seu ciuil̄ s̄bitatē . Et iō q̄n q̄s
nudis h̄bis p̄mittit aliq̄d dare v̄l fa-
cē: licet de iure ciuili nō obliget . ff . de
pac . l . iur̄ gētū . § . h̄ nulla . a . C . co . l .
legē: tñ q̄ ad forū p̄male tenet implē
p̄missū . q̄ q̄ ad obfūatā inf̄ simpli-
cē loq̄lā iuramētū de⁹ n̄ facit d̄iam .
xxij . q . v . iuramēti . Et fac . eē de pac-
e . j . s̄: ut meli⁹ intelligat⁹ q̄n natural̄
eq̄tal in foro p̄rie p̄ualeat ciuili iuri
R . iij .

distinguendum est. qz aut ius civile
 nō obstat naturali ut in casu pposito
 Licet em̄ nō adhibeat ius civile vnz
 culū suū int̄ obligatō; serua dñi ut
 seru? possit a dño petere tñ nō obstat
 naturali. Vñ si dñs soluat seruo iaz
 libero facto. nō p̄t repetē. ff. de adi. in
 de. l. si qđ dñs. Et tunc p̄ualet eq̄tas
 natural̄ ut p̄tactū est. Aut ius civile
 obstat nāli. Et si qđ ex cā. p̄ualet ius
 civile. Et p̄ncipes p̄nt ex cā. tra ius
 nāle statuē ut nōt. Immo. in dco. e. qz
 pleriqz. circa mediū magne glo. ver.
 Sec? at̄ in alijs. a p̄mit̄ exēplū in pre
 septionibz. Et h̄ v̄z n̄ ius civile tra
 rief ēē iuri dño. qz tūc licet cā iur̄ dñs
 uil̄ ēēt sufficiēs qad gubernatōe; tō
 patiū. tñ ex eo qz obstaret et ne salu
 ti p̄ualet ius nāle qđ concordat cū dño
 qz gr̄atē om̄i cōstitutōi a cōsuetudini
 derogādū est q̄ absqz p̄ctō mōtū nō
 p̄t obfuarī. c̄ de p̄scrip. f. si. Propt̄
 rea lic; ius civile nō req̄rat bonā fidē
 i p̄septōibz nisi in p̄ncipio. tñ ius ca
 noniā a dñm̄ req̄rit p̄ totū tps. dco.
 e. si. Sine cā at̄ nō p̄t ius civile cōtra
 nāle. in Insti. de iure natura gen. et
 ei. f. h̄ nālia. Et it̄o nec h̄ nec hūana
 cōstitutio poss̄ statuē qz q̄s poss̄ tollē
 alienā. aut nō reddere aut nō fuaē li
 atas cōuentōes. nisi ex iusta cā a vz
 gēti. q̄ nō veniet tra ius dñm̄ a de
 t̄m̄tū salutis. puta si fieret ad p̄m̄
 endū delictū alic? v̄l p̄pter v̄t̄tatez
 publicā v̄l ne impediret̄ meliora. qz
 cōmunis v̄t̄t̄tas debz p̄uate p̄ferri et
 maior v̄t̄t̄tas m̄iori c̄ d̄ pos. bone. j.
 Si xō q̄s civili tñ iure obligē? pu
 ta p̄ avographū. v̄l aliā autēticam
 scripturā in q̄ cōfitef se recepisse qđ n̄
 recepit a sic nulla eq̄tate nāli tenet.
 tūc in foro cōscie n̄ obligat. f. Immo.
 in e. qz pleiqz. c̄ de imu. ecclē. It̄e di
 at̄ ibi Immo. qñ q̄s obligaret ex s̄m̄
 iniusta qz tūc ēē nulla rōne naturali
 tenet. Nec hijs casibz ius civile obs
 stat nāli. sed tñ p̄pter ignoratiā fac
 ti h̄ statuit Si em̄ appareret pecuniā
 nō ēē numeratā v̄l s̄m̄am iniustā pu

ta p̄ cōfessōem aduersarij etiā in foro
 civili nō cogeret ut ibi notat Immo.
 Verūtū dubietate facti istate si cogē
 tur p̄ iudicē soluere debz parere. ut a
 ibidē dicit.

Si at̄ aliq̄s obligē? iure nālia civi
 li. tenet facere om̄ino illud ad qđ ob
 liga? Et si omittit facere: tenet ad int̄
 eē p̄ti siue obligē? ex cōuentōe solen
 ni. ff. de reg. iudi. l. si q̄s ab alio. f. si.
 vbi colligit̄ regula qz p̄mittēs aliqđ
 facere si n̄ faciat succedit obligatō ad
 int̄eē: siue ex tra ctu reali. ut emptōe
 venditōe. locatōe. ductōe. mādato
 societate. comodato. ff. de ac. emp. l. j.
 in p̄n. vbi p̄z qz v̄ditor nō tradēs rez
 v̄ditā tenet ad int̄eē. Vtz at̄ p̄ d̄cō
 gat tradē rē v̄ditā lic; sit maḡ q̄stio
 int̄ doctores ut nō. in dicta. l. j. vbi ēē
 disputat̄ p̄ glo. puto tñ qz sic si v̄cht
 emptor a maxime in foro p̄nciali in q̄
 ps obligat̄ et ex sola nāli obligatōe
 ut s̄. f. ix. Que nālis obligatio onif
 eē ex nuda p̄missōe. ff. de pac. l. j. et
 nihilominus obligat̄ et ad int̄eē qđ
 ēēt v̄ltra rē. C. de sen. q. p. eo qđ int̄est
 p̄fe. l. vna. It̄e si q̄s detinet rē alienā
 obligat̄ ex om̄issōe ut om̄ino cogat̄
 reddē. ff. de rei. ven. l. q̄ restitue. It̄e ex
 om̄issōe obligat̄ q̄s rē assūpte seu
 om̄isse sibi cure administratōnis ali
 cui. C. de neg. ges. l. tutori. vbi d̄z qz
 tutor a curator tenet om̄ia negocia si
 bi om̄issōz gerere. et. C. mādati. l. in
 re mādata. vbi d̄z qz oē om̄issōa neg
 lectū in re quā q̄s accepit in curā suā
 nō ē culpā vacuū. Et iō oēs dñi tenet
 de oibz dānis cōmissis p̄ eoz s̄ditos
 nō tñ eoz cōfessō. f. et negligētia. It̄e
 de officialibz a rectoribz p̄uinday. c̄ta
 tū. a loqz. It̄e i om̄i gubnatōe fami
 lie. ut marit? p̄ vxore. a p̄z p̄ filijs. a
 dñs p̄ suis. si eoz influemat negligē
 tia qz tenet ex officio curā h̄cēssā et
 cōsentire videt̄ errātū q̄ ad resēcāda q̄
 corrigi dñt nō occurrit. lxxxiij. d. cōse
 tire a fact. xxxij. q. iij. duo ista. f. fact
 et. C. de iudi. l. sanxim? vbi d̄z qz iu
 dex tenet ad resēcādas expensas p̄ti

si omisit qd erat sui officij. videlz cō-
 dēnare alterā ptē in expēsis. Dñ ergo
 attēdāt dñi a alijs rectores locor q n̄
 solū tenēt de homicidijs a furtis a ra-
 pinis a alijs mal' q s̄b eorū iurisdicō
 ne sūt si fiāt ex eorū malicia. de qbus
 Jsa. j. dī. Prīncipes tui infideles locū
 suū: s̄ eccl' siant ex eorū negligētia li-
 cet ignorāter. Pro p̄dictis eccl' fac' qd
 tētur. in Insti. d. obli. ex q̄si delicto. q̄
 j. vbi dī q dñs dom' seu habitator te-
 net de hijs q habitātes in illa domo
 cū ipō deiecerit eē domū si ex h̄ aliquē
 dāni caueit. Jte dī ff. de hijs q deie-
 cerit. l. j. q̄. j. Jte ad h̄ q dī iniusti-
 ciaz p̄ncips q̄ secū socios iniustos de-
 tinet seu officiales. in auten. ut iudi-
 sine q̄ quo suffra. q̄ eos. v. a nō solū
 ep̄i Coll. ij. Ex hijs omibz p̄ q̄ p̄hibē-
 tes a hōy regimini seu gubernatōi nō
 solū tenēt de commissis p̄ s̄ditos q̄bz
 consensit s̄ eccl' fuerit negligētes. Im-
 mo qd p̄ est tenēt eccl' de dāno dato
 p̄ eorū aīalia bruta si p̄cessit eorū cul-
 pa. als̄ suffiat illa dare. ff. si q̄ pau-
 fca. dica. l. j. q̄. j. a eē de iureiu. a dā-
 da. c. si. Jte p̄ seruis dñi si nō fuerint
 in culpa tenent aut dare seruos p̄ no-
 ra. aut reficere dānū. Pro filijs at̄ p̄
 in nihilo tenēt. s̄ fili' castigat' in Ju-
 sti. de nora. ac. q̄. si. Sed hec erit dīa in-
 ter filiū a seruu' a bruta aīalia. q̄ in
 brutis p̄sumi' dñs culposus si aīalia
 sic cōsueuerit facere. a n̄ p̄bat q̄ dñs
 adhibuerit debita' diligētia dicto c.
 si. de iniu. s̄ i filio a seruo nō p̄sumi'
 culpa p̄ris a dñi nisi p̄be'. puta. q̄ si
 erūt sciētes a nō phibuerit cū potuerit
 ff. ad. l. acq̄l. in lege acq̄lia. etiā le-
 uissima. a. l. se. Et est rō. q̄ aīalia cō-
 suueit magis s̄ freno teneri. Serui
 at̄ nō tm̄ a min' filij. Verūtū p̄sumit
 culpa p̄ris a dñi. si filij' seru' dat dā-
 nū in eodē loco in q̄ habitat fil' cū eis
 ut p̄ctū est videlz q̄n p̄iāt eē domū
 in q̄ siml' habitat. Silt' a dñs admī-
 strator seu rector locor videlz i dubio
 culposus ex delictis commissis a secū ha-
 bitantibz officialibz a fuitoribz. d. c. q̄.

eos in Autē. Et p̄dicta faciūt q̄ faue-
 tes vsurarijs v' etiā nō phibētes vsu-
 ras exerceri v' nō cōpellētes ipsas re-
 stitui cū possint hēant ex officio tene-
 an' ad restitutōz q̄ s̄ eccl' dī. ff. v' sua. vj.
 q̄ d. de regibz. Jte faciūt q̄ abscondē-
 tes v' nō exhibētes instrumta l' pub-
 licas scriptūas alioy v' cōes libros rō-
 nū teneant ad intēe ptis marie si ex
 offi' ad h̄ tenebāt ut nōij a iudices
 c. de edē. l. is ap̄ quē. Jte argētarij
 a cāpsores a faciētes cōes rōes Et h̄
 oīa p̄bā. ff. de edē. l. argētarij i p̄ri-
 a. q̄. cū at. ¶ Huic q̄ dānū ē q̄ ob-
 ligat' ad restitutōz. Rūc dīcēdū est
 q̄tū teneat restitutō. Et dico q̄ q̄libz te-
 net restitutō q̄cqd h̄z de alieno sū qd
 ad aliū spectat a q̄cqd alteri d̄; sū ex
 dīctū v' q̄si. siue ex delicto v' q̄si. siue
 ex testamto v' ex q̄cūq̄ alia cā bone-
 sta. xij. q. vj. si vel. ff. de iusti. a iu. l.
 iusticia. q̄ iurē p̄cepta. siue oblige' iu-
 re nātia diuili. siue nāti tm̄. a q̄n; eccl'
 obligat' diuili tm̄. puta p̄t' s̄māz. ut s̄
 q̄. x. a se. Jte n̄ solū obligat' ad p̄-
 apale debitū. s̄ eccl' ad totū dñs videlz
 ad restitutōz; rei cū fructibz. de q̄ s̄. re-
 stitutio. j. q̄. iij. in additōe. Et vtz p̄s-
 fit cōputat' expēsas factas i re. ff. s̄-
 Restitū. j. q̄. v. cū additōe. Jte tenet
 ad oē intēe creditor' de q̄ s̄. Restitū.
 j. q̄. iij. i additōe. v. ad p̄dcoz. Jte tene'
 ad oē dānū n̄ solū qd ipō debet p̄ se v'
 p̄ aliū; s̄ eccl' qd datū ē ab occasiōe sui
 ita q̄ sine ipō venisset n̄ fuisset datū. de
 q̄ s̄. Restitū. ij. i p̄ri' a. q̄. j. cū addi-
 Tenet eccl' ad oē dānū datū a s̄ditis
 ob eius negligētia; de q̄ s̄. q̄. x. ver.
 Jtem ex omisiōe.

¶ Cui at̄ faciēda sit restitū' Distingue-
 dū ē q̄ a iuemiū' credito' l' eorū hēdes
 a nō. p̄ casu a obligatio ē real' Et de
 h̄ dē; ē s̄. Restitū. j. q̄. j. in addi. vbi
 s̄lt' dī q̄n aliqd receptū ē ex turpi cā
 Aut obligatio ē p̄sonal' a de h̄ s̄. Re-
 stitutio. ij. q̄. penl' in addi. Scdō casu
 q̄n nō inueniūt creditores v' eorū hē-
 retes qd sit agēdū dīctū est s̄. Restitū-
 tutio. vj. in prim. et. q̄. j. cū additōe.

¶ Cui vero restitutio facienda sit. De hoc dictū est s̄. Restitutio . j . in pri . in additōe . Itē ubi deat fieri vide s̄ . restitutio . vj . in prin . in additōe . ver . q̄ ad secundū .

Restitutio . viij . s̄ . q̄bz modis restituenti obligatō tollat̄ . Et vidēdū q̄ q̄tuor modis p̄cipaliter videlicet absolutōe solutōe v̄l quasi . rei interitu . a cessiōe .

¶ Quo ad solutōz sciendū est q̄ sufficit debitori q̄ sit absolut⁹ a creditore cui bonoz suoz nō est interdicta admīstratio sic minoribz furioz a p̄digis . R̄a in re p̄pria q̄libz est moderator a arbit̄ . C . mā . l . i . re mādata . a sufficit debitori satisfaccē fm volūtate creditōris . l . int̄ causas . ff . abesse . ff . mā . R̄ō tū intelligit̄ satisfaccē si vn⁹ p̄mittit̄ creditori solūē p̄ debitore eē de volūtate creditōris : s̄ vterq̄ est obligat⁹ n̄ exp̄sse agat̄ ut nouē obligatio de p̄ore debitorē in p̄missōe . C . s̄ noua . l . fi . Et ista absolutio debz p̄cedē de meravolūtate creditōris . abs̄ n̄ valet ut s̄ . Restitutio . j . ff . p̄ . cū additōe . a . iō . in . c . q̄ q̄ de fur . l . vj . dñs . De . de ancha . dic̄ fm Dy . q̄ ad h̄ q̄ p̄sit absolutio seu r̄missio req̄rit̄ q̄ pecunia sit p̄pata restitutōm . i . q̄ debitor sit p̄p̄ satisfaccē fm q̄ obligat̄ a creditor ex meravolūtate remittat̄ . Et si vera c̄t̄ . creditor ex liberavolūtate remittit̄ valet absolutio . licz etiā debitor nō habuit debita dispositōz ad restituendū qz in t̄nslatiōe dñi rez seu circa ip̄as res attēdit̄ pl⁹ volūtate dñi : eaz q̄ aliteri⁹ in Insti . de fur . ff . placuit . vbi d̄z q̄ accipiēs rē alienā l̄ putauerit dñz n̄ p̄missuz : si tū p̄mittat̄ furtū nō committit nec ad restitutōz tenet̄ . nec dōmin⁹ p̄t̄ petē obstāte sibi sua volūtate . ff . de fur . l . int̄ oēs . ff . penl̄ . s̄ tū debitor tenet̄ de p̄cō p̄t̄ malā intētiōez ut eē p̄t̄ colligi s̄ . Restitutio . j . ff . p̄ .

¶ Sed nūq̄d cōsiliū eē vniūsalē p̄t̄ remittē qd̄ debet̄ singulari p̄sone s̄ eius volūtate . R̄ō fm̄ Immo . in . c . nr̄a . eē s̄ iniuriā / q̄ sic . si debet̄ iure ciuili tū ut

eē statuto v̄l alio h̄mōi . Sec⁹ si dēf̄ iure nali . qd̄ p̄t̄ intelligi n̄ ex cā . Ex cā eī ius ciuile p̄t̄ s̄ ius nali . ut nōt̄ idem Immo . i . c . q̄ in ecc̄ap̄ . eē de cōsti . a . gl . in . l . fi . C . si s̄ ius p̄v̄ . pub . vbi eē tenet̄ q̄ publicavtilitas sit licita cāvt̄ tollat̄ qd̄ alteri debet̄ eē iure nali . de q̄ eē s̄ . Restitū . vj . ff . ix . s̄ . h̄ ut meli⁹ . Et faciūt ad multa a maxie in restitutōibz dānoz datorz in bell̄ ciuilibz l̄ int̄ trāa trā iniuriē Vtq̄ cōitates sup̄ h̄ijs valeāt disponēa r̄mittē Et vidē q̄ sic si publica suaret vtilitas putane carēt̄ cōmodo pacē . verūtū q̄ cāvtal r̄missio fieret ex malicia v̄l p̄tis nacia adūsaioz qz nolūt dāna resarcire : nec iuri stare s̄ poti⁹ bellare n̄ p̄t̄ . de h̄ in cōsilia illā exto . q̄ntibz ut a p̄p̄ime tactū ē . Vñ tuti⁹ videt̄ a ordiat⁹ a magne vtilitatē q̄ vniūsalitas vtri⁹ usq̄ sec⁹ p̄ p̄fidētes solēnt̄ auocē ad p̄dicatōz v̄l alio cōgruo loco a tpe et op̄etēti t̄mō : a vn⁹ p̄ponat̄ si p̄sone dicte vniūsalit̄ iniuriē seu p̄soms aliteri⁹ vniūsalit̄ cū q̄bz bellū habuēt̄ seu discordiā sp̄ōrea libē r̄mittūt̄ oēz iniuriā dānū a interde a oīe i d̄m q̄ in p̄teritū vsq̄ ad p̄ns sibi obligatōē p̄terq̄ occasiōe s̄ c̄t̄ l̄ q̄i seu relictoz in v̄lta volūtate cū q̄dā tū rōbili et pia modificatōe videt̄ q̄ in c̄ta plene remittat̄ ita tū q̄ debitores q̄bz sit r̄missio iurē cōmodā eoz facultatē fm cōsilia eoz de dictis mētis erogēt̄ in pias cās . Certaxo vsq̄ ad aliquā p̄uā q̄ntitatē s̄nt̄ remittat̄ Illaxo q̄ s̄ maioris q̄ntitatē imp̄tētibz remittat̄ q̄usq̄ cōmode potēt̄ restituē . ita tū q̄ creditores n̄ sint̄ in eq̄li v̄l maiorē indigetia q̄ ipsi debitores Ceteri xō q̄ p̄nt̄ cōmode restituē restituant̄ Et si q̄dē ad p̄deās oēs exp̄sse cōfetiāt̄ bñ est . Si xō aliq̄ diffētiāt̄ q̄ ad illos n̄ valebit r̄missio . ff . s̄ va . ven . l . q̄ de tota h̄cē eē q̄ ad eos q̄ bonoz suoz admīstratōem nō h̄nt̄ ut sunt̄ minores a fatua a siles . n̄ forte manifesta rep̄tābilis cā publice vtilitatis aliis erigat̄ Prop̄t̄ h̄ eī ip̄i rectoēs vniūsalit̄

remissioe; facere posse videtur. uti pres
 onsi est. si at de aliq; dubita. vtru
 no osenseat. phige. p. rectoris certus
 tmin. infra que q. notit osentie exp
 mat dare intetoe; sua cuida ad b. de
 putato. ut rebiga. in septis a. manife
 sten. vniuersitati ut scia. respectu q. ruz
 no valet remissio. a q. infra tminu. n.
 tradixerit. n. v. nabili ca. excuse. ha
 beri. d. p. osentem. ar. c. a. ex. s. osel. li.
 vj. vbi s. q. no rudes positioib; p. a.
 momtoe; sibi facta habet. p. confesso.
 Et si p. dicta diligenter attendant a. ne
 godu. bn. duca. exponerit osientas a
 multiplicib; a. grauib; onerib; pete.
 day. indulgentay. a. restitutionu. facie
 day. Vt. at. dm. q. habueit inuicem
 guerram possint. p. positoe; v. remissioe;
 facere. de. damnis. datis. subditis. eoz.
 habes. s. Bellu. j. q. r. cu. addi.

Tollit etia obligatio solutioe v. q.
 si solutioe. Et q. ad solutioe; sciendu est
 q. solutio. d; fieri. congruo loco. a. tpe.
 C. de solu. l. obligatoe. It. d; fieri. rei
 q. debet. alia em. inuito. creditore. sol.
 ui. no. pot. in. Insti. q. mo. tollat. obli.
 in. prin. nisi. res. illa. no. possit. p. stari.
 tuc. em. deb; solui. extimatio. ff. de. di.
 fur. l. in. re. furtiua. It. reddi. deb; res.
 no. d. terior. ata. l. in. q. si. reddita. ff. co.
 mo. It. em. dia. q. no. vide. res. reddi.
 ta. q. de. terior. ata. reddi. p. mo. si. cet. res.
 furto. v. fili. mo. sblata. d; reddi. cu; o.
 meliorameto. q. meliorata. est. ce. per.
 ipm. malefidi. possessore. ac. si. ce. meli.
 orasset. d. ns. ff. de. di. fur. l. ex. argeto.
 vbi. s. sic. q. si. ex. argento. furto. sblata.
 fiat. p. fure. p. cula. seu. vaseula. fiet. exti.
 matio. tra. fure. no. simplr. argenti. sed.
 p. culoz. licet. facta. p. fure. It. si. q. s. fu.
 rat. est. seru. puey. si. et. extimatio. ado.
 lescetis. lic; creuerit. apud. fure. ipm.
 sumptib; a. b. facit. tra. furato. aialia.
 ut. debeat. illa. reddere. fm. maior. exti.
 matio; q. vnqua. fuerit. dicta. l. ex. ar.
 gento. a. hoc. in. foro. iudiciali. in. foro.
 bo. p. nali. sufficere. vide. q. restitua. p.
 imo. omne. interesse. ut. s. Restitutio. j. q.
 v. nisi. secuta. fuerit. s. n. tra. debitoe;

ut s. Restitutio. iij. q. fi. v. nisi. res. sic
 meliorata. deuenit. legitime. ad. man.
 dm. tuc. em. vide. q. no. oblige. etia. in.
 foro. p. nali. ad. restituo. e; s. p. tuuz. in.
 re. factoru. cu. ipse. debitor. no. possit. ab.
 eo. petere. It. do. lo. facit. q. petit. q. s. ne.
 cesse. habet. restituo. ut. in. c. do. lo. q. de.
 re. iu. li. vj. In. iudiciali. ce. foro. fallit.
 q. s. dictu. est. q. ad. bone. fidei. possessore.
 q. no. d; remane. in. d. ano. s. solu. tene.
 in. q. tu. fact. est. lo. a. pletioz. ff. s. peti.
 here. l. v. v. n. resp. cu. p. n. p. n. a. p. a. l. q. s.
 no. pt. repetere. a. d. no. rei. qua. emit. ab.
 alio. ut. s. Restitutio. iij. q. fi. Q. n. bo.
 pecunia. det. tuc. n. suffiat. p. te. soluo. q.
 ipsa. creditor. iuste. pt. refuta. It. p. ti.
 culat. solutio. solet. no. puo. in. com. mo. af.
 ficere. credito. ff. fami. heras. l. plane.
 nisi. qn. debitor. n. putat. se. pl. d. re. q.
 q. s. offert. Cogi. ei. tuc. credi. ablatu. acc.
 pe. ff. si. cer. pe. l. q. da. ex. fauerit. It.
 aia. d. ut. q. si. ce. alt. soluit. p. debitoe.
 l; iuito. liberat. cu. It. a. i. g. r. a. s. a. in. uiti.
 ditio; meliore. face. lic; ff. s. neg. ges.
 l. solutio. Quasi. at. d; satisfi. p. vul.
 ne. v. l. homi. adio. su. d. ano. fame. su. moz.
 d. cu; est. s. Restituo. v. q. v. It. si. p. n.
 a. p. a. l. v. l. ali. q. s. eoz. q. tene. soluerit. in.
 totu. v. v. ceteri. liberat. a. q. s. vite. s.
 Restitutio. iij. q. ij. cu. se.

Quasi solutioe. v. fit. satisfacto. qn.
 creditor. n. vult. acceptae. q. s. offer. legi.
 tie. congruo. loco. a. tpe. a. s; modu. d. e; s.
 q. p. xio. Tuc. ei. si. q. s. offert. osigne. a.
 deponat. i. ede. sa. l. ap. s. aliu. que. iudez.
 adit. d. em. iauerit. lib. a. s. debitor. ac. si.
 solui. s; d. um. d. tale. depositu. n. vacapi.
 at. C. de. solu. l. ob. s. g. tione. a. de. vsu. l.
 acceptam.

S; qd. si. debitor. n. pt. soluo. seu. resti.
 tuo. nu. q. d. tene. p. te. a. credito. e. venia;
 seu. dilatoz. s. v. vide. q. sic. ut. s. Resti.
 tutio. ij. q. j. S; die. lati. s; glo. ray. et.
 in. su. li. ij. t. v. q. xxiii. q. d. am. fic. as. p.
 xim. u. tene. petere. venia. p. seip; si. pt.
 a. audet. l. si. n. audet. p. int. p. o. s. ita. p. so.
 na. q. d; s. b. t. cere. nome. a. arcu. s. t. a. s.
 p. sone. p. q. intercedit. si. timeat. peric.
 lum. seu. scandalum. Offentens. em;

tebz reconciali offenso Math. v. sed si ille q̄ dānificat⁹ est nescit hoc nec sciat licz tuti⁹ sit petere remā mō p̄dicto q̄n satisfaccē nō p̄t: nō tñ tene⁹ qz nō est in mora in h̄ casu q̄ ad d̄num iudiciū. Hoc est obseruādū credo eē: vbi aliq̄s debitor est alteri⁹ ex tractatu vlt q̄si tractu Et silt distinguēdū est hoc etiā obseruādū in regularibz q̄ recohit se eē debitor: res alicui ex eo qd̄ fecit in seculo. hoc ibi Puto q̄ q̄n aliq̄s dānificauit primū: a scit a dānificato p̄sona dānificans: sp̄ q̄ntuz p̄t fieri d̄ reconciali prim⁹ Mat. v. a h̄ petēdo remā vlt q̄buscūqz alijs liatis modis p̄ sevl p̄ mebiā p̄sonam fm q̄ p̄t sine periculo fieri. ut a dicit glo. Ray. etiā p̄ satisfactōz dānificatore xō dilatōez vlt remissioem debiti silt puto q̄ sit nōcē in q̄tū ptinez at ad reconcialiōez p̄rimi cū p̄dictis circūstātijs in q̄tū possit omoda sine scādalo fieri. als credo q̄ sit de cōfilio nō at de nēitate q̄ ad impotentes satisfaccere qz satis ipsa impotētia excusant. ff. de re. iu. l. impossibilitū. c. xiiij. q. vj. si res

¶ Rei interitu tollit etiā obligatō. s̄ q̄ aliqd̄ dictū est s̄. Restitu. j. q. viij Sed lati⁹ distinguēdū est. qz aut q̄s obligat in gr̄ie. aut in specie Si in genere puta qz debz aliqua q̄ntitatē l̄ bouē vlt asinū seu alijs aialz: nō hoc vlt illud: sed in gr̄ie tūc licz oēs res debitoris p̄cāt igne vlt alio mōz tñ remanet obligat⁹ l̄ in cōditiū. C. si cer. p. vbi s̄: qz in cōditiū vlt debitoris nō licz berat ipm ab ere alieno. Et est ratio qz hoc casu nō aliq̄ res sed p̄sona ipsa est obligata: a q̄si vulgarit apud ipsos iuristas s̄. Gen⁹ petere n̄ p̄t p̄t qd̄ in gr̄ie obligat⁹ rei interitu n̄ liberat. dicta. l. in cōditiū. Qd̄ vlt est nisi p̄cederet obfignio debite facta q̄ habz locū solutōis. De q̄ s̄. q. iij. Qñ at debitor obligat⁹ i sp̄e: puta ad hāc rē vlt ad illā sp̄ liberat rei interitu n̄ fuerit in mora vlt n̄ causauerit interitū. ff. de verbo. obli. l. si ex legati cā.

vbi s̄: qz debz hōiem ex legato vlt p̄missioem moriaz aiquā petat ab ipso liberat nisi ipm occiderit In mora aut sp̄ intelligit obligatus ex delicto ff. de edi. fur. l. in re. fur. q. j. Si xō q̄s obligat ex tractu aut ē adiectū tps aut n̄. Primo casu tpe trāfacto stasi debitor est in mora. qz tps impellat etiā si admonit⁹ nō fuerit. ut. l. magna. C. de tracte. a omni. stipu. a i ca. si. e. ff. de locato Et adūte qz licz iusta cā subfistete excuset si nō impleat tē p̄re p̄missio tñ si nō implet q̄ntus p̄t p̄ deficiētē cām impediēt: intelli gti⁹ mora. ff. s̄ arbi. l. celsus. q. j. vbi s̄: qz iustus ab arbitro ut det ēto die excusaf si die illo fuerit impedit⁹ dū mō cessate iusto impediētō det q̄nti⁹ p̄t. Ad idē. e. ff. de do. a. iu. cū dilā. vbi iustus vlt ad papā nō excusaf licz fuerit impedit⁹ tpe cōstituto: si postea cessate ipediētō n̄ venit. Sed casu q̄n tps nō est adiectū n̄ dicit debitor in mora: n̄ cū fuerit impellat⁹ vlt ab eo debitu petitiū. dicta. l. si ex legati. Et ista impellatio d̄ fieri cōgruo loco a tpe. ff. de vbo. obli. l. cōfiliū. q. cū ita vbi s̄: qz ap̄mittētē dāc̄ eptēsi nō p̄t peti aiquā illuc potuerit accēdere q̄n p̄missio est tome.

¶ Sed qd̄ q̄n q̄s obligat qz habz rē alienā. Rē. Videt idem qz q̄n q̄s obligat ex cōtractu ad sp̄em p̄ dictā. l. si ex legati. ff. de vbo. obli. videt qz nō sit in mora a n̄ impellatōem a hoc q̄n habuit a p̄ncipio rē bona fide als obligat⁹ ex delicto a eēt sp̄ in mora ut in p̄ximo. qz p̄dictū est. Sed si a p̄ncipio habuit bonam fidē: nō videt in mora a n̄ impellatōem. qz dicta. l. si ex legati loq̄t etiā in legato in q̄ debet res aliena. Sed p̄t dicit qz saltē de iure diuino a canonicōz a in foro p̄ncipali q̄n cūqz habuerit scientiā rei aliene: a n̄ reddat q̄nti⁹ p̄t: dicatur in mora. qz constituitur in mala fide ex. de p̄scup. c. si. et in mala fide non licet vel p̄ momentū morari. qz omne quod nō est ex fide p̄cām ē dicto. c. si. Et q̄cqd̄

fit cōtra cōsciētā edificat ad gēnā
 eē de fimo . ca . p . tuas . ij . Rā si tene
 q̄s iudicare dño rē suā etiā q̄n aliis
 habz ne ipam pdat . eē de fur . q̄ cum
 fures q̄tomagis tene² iudicare a dare
 q̄n ipse habz a scit dñm ei⁹ p̄serti q̄n
 dñs rei impedire² ab infappellatōe v^l
 petitōe ppter paupertatē v^l aliā cām
 nisi forte possessor habuerit iustam
 cām retinēdi . s . ppter sumpt⁹ q̄s in re
 bona fide fecit . ff . de fur . l . si is q̄ rē cō
 modass⁹ v^l si iusto errore putauerit
 rē suā . q̄ casu etiā p petitōe nō cōstit
 tui² in mora . ff . de pe . here . l . illud . Itē
 aduertēdū q̄ an interitū rei mora . sp
 purgari p̄t . Purgatio at debz fieri p
 oblatōe rei integritā q̄litas nō v^l
 data a congruo loco a tpe ut s . ff . n^o . Itē
 nota q̄ sp vltima mora nocet . ff . de pe
 ri . a . omo . rei . ven . l . illud vbi d^r q̄ si v^l
 ditor fuit in mora vādiuinū venditū
 a exinde obtulerit . a emptor fuerit i
 mora recipiēdi mora nocet emptoria
 nō veditōia idē cōtra eēt q̄ ut ibi cō
 dudi² sp vltima mora nocet .

¶ Sed an morosus teneat² de re pdita
 si eodē mō fuisset p̄tura apud eū cui de
 bebat . R^o Vide² q̄ nō si ex tractu de
 bebat . ff . ad . l . ro . de iac . l . si . ff . vbi
 d^r q̄ si nauta cū sciret dñm nolle pos
 sult res in nauī deteriori q̄ uenerat
 a perierit tene² nisi forte a illa nauis
 melior in q̄ erāt ponēte simul perierit .
 Licet em̄ nauta deliquit q̄ fecit cōtra
 cōuenta . ex quo tñ dñs ppter hoc nō
 est damnificat⁹ . cū res omnino p̄tura
 erāt nō tenet . Sed si res debebat² ex de
 lictovide² cōdudi cōiter p iuristas q̄
 tene² p . l . inuito . ff . de vi . a . vi . ar . vbi
 d^r q̄ si res peat casu fortuito tenet q̄
 eā abstulit . etiā si res peat sine sua
 culpa . q̄ a p̄ncipio fuit in mora . Itē
 pba² eo . ti . l . j . ff . rectissime . Sed adu²
 tēdū q̄ aliud est dicere . cessi² res esset
 apud creditōrē eodē mō p̄tura a aliis
 etiā si p̄t sine culpa debitoris . Pōt
 em̄ eē q̄ licet culpa debitoris nō int²
 uenerit nō tñ fuisset apud creditōrē eo
 dē mō p̄tura . p̄mo etiā cōsiderat q̄ for

te anteq̄ p̄issent creditōrē vendere po
 tuisset . nō debitor tenet . etiā si fuisset
 apud creditōrē p̄tura . l . cū res . ff . si . ff .
 de lega . j . vbi d^r q̄ si fund⁹ legat⁹ p̄
 at casinate . tñ debitor tenet² q̄ legat⁹
 tari⁹ potuit viderē . Itē d^r in . l . Itē si s
 beratū . ff . si . ff . de rei . ven . a . ff . in dubio
 seruaret p̄ h⁹ iura . Sed si omnino appa
 reret q̄ creditōrē nō potuisset eas viderē
 re v^l ex eis vtilitatē aliquā h̄re an p
 ditōe ut in rebz in nauī positis . de q̄
 bus dictū est . nullo mō tenet resp̄cū
 interesse cum nullū sit . et delictū ali
 ter p̄mie² penis legalibz . a sic p̄nt cō
 cordari op̄miones ut debitor moros
 sus teneat² etiā si res eodē fuisset apud
 creditōrē p̄tura nō tñ in delicto . s . eē
 in alijs obligatōibz dicta . l . cū res . ff .
 omnino appareat q̄ creditōrē eā nō po
 terat viderē v^l aliā vtilitatē ex ea ca
 pe an illi⁹ p ditōe . nec fiat q̄ ad hoc
 dīa int delicta a tract⁹ a maxie i fo
 ro p̄ncipio vbi reglarit solū cōsiderat in
 terēa n̄ pena ut nō t . gl . r̄ij . q . ij . fraz
 terminatis .

¶ Cessio ē q̄ obligatō tolli² q̄ q̄n ali
 q̄s est impotēs solū . n̄ d^r carcerari
 v^l alijs penis s̄biā . s . bonoz cessio ē
 p̄t a debito pecuniario liberari . C . q̄
 bo . ce . pos . l . j . a nōt glo . ex . de sol . c .
 oward⁹ . vbi d^r eē q̄ impotēs solū
 nō debet ex cōicari p̄t debitū . p̄mo si
 fuerit excōicat⁹ d^r tñ difficultate abs
 solui recepta p̄donea cautōe satisfaci
 endi si ad pinguiorē fortunā venerit
 s² sciēdū est q̄ nemo p̄t liberari per
 cessio² n̄ p̄mo in iudicō v^l eē agnoue
 rit debitū v^l fuerit cōnat⁹ . s . rō ei p̄t
 dicere nihil debeo . s . si d̄berē cōdo bōis
 a nō potes a me petere . ff . de ces . bo .
 l . pen^l . Pōt at q̄s cedē nō tñ p̄ncipio
 s . eē p̄ nunciū a p̄ eplam . ff . de . l . si . a . ē
 effect⁹ cessiois ut n̄ possit cedēs postea
 aueriri . n̄ in q̄tū facē p̄t . ff . de . l . is . q̄ . a
 intelligi² facere posse deducto ne egeat
 at . Regulare est em̄ ut q̄tēs q̄s n̄ p̄t
 aueriri n̄ in q̄tū facere p̄t ex bñficio
 legis intelligi² deducto ne egeat . ff . de
 re . tu . l . in cōdemnatōe .

Sed nunquā cedēs debeat cauē s̄ sol uendo si ad pinguiorē fortunā puez neuit. **R**o. Videt q̄ sic. ex. de solu. Qd arō? put ibi videt intelligere glo. q̄ ille tex. loq̄t in cedēte Sed certe tex. il le videt simplē loq̄ in eo q̄ ppter impo tētiā nō p̄t soluere ut nō excoicet a si fuerit excoicet? absoluat cū cautōne q̄ soluat aq̄ poterit nec aliud dicit de cessiōe. Vñ nō videt q̄ cedēs teneat ca uere q̄ iūe cautū nō rep̄t ut nemini a p̄t dici q̄ ibi glo. nō asserit q̄ tex. ille loq̄t in cedēte sed q̄ ibi inueniūt aliq̄ filia cedēti videt; debiti recogniō a nō plena solutio. s̄. Quisq̄ solue pol sit q̄ oia occurrūt in cedente ut p̄cois tensum est.

Ite an cedens deat pati aliquā pe nā. **R**o. nō. nec carcerē nec aliquem crucia. **M** corpale seu vituperiū. **C**. q̄ lo. ce. pos. l. si. in p̄. a. iō valde reprehēdē de sūt cōsuetudines aliq̄q̄ citatū a fra rū q̄bz paupes tomis cedētes aliquē cruciatū seu vitupatō; patiūt. **R**am ista est q̄dā frustratoria a irōnabil a imhumana sciēcia. ut dicit Aug. **R**. xiii. q. vi. si res. a. iō nulla cōsuetudi nevl lege p̄t firmari. **R**a. lex eē d; iu sta. a. sancta. di. iij. c. eut aut. **D**.

Sed nūquā cedēti tollēt oia tō. **R**o. **R**ec p̄ cessiōne. nec p̄ quācūq̄ aliaz exactō; debitori auferēda sūt restitū ta a dōiso seu a lectō; a q̄bus nēario vtit ipse a familia e. Vñ. **E**po. xx. d. Si pign⁹ a primo tuo acceperis vesti mētū ei⁹ aū solis occasū redde ei. **I**p̄ sū est em̄ solū q̄ operit induuētū ear mis eius. nec habz aliud in q̄ dormiat Si clamauerit ad me exaudia eū. q̄ misericors sū. a ex hīs cōstat q̄ offi dāles a exactōres in talibz nō dnt fa cere exactōes. q̄ cōtra legē dei est. **I**ō grauit peccāt a tenēt primo satisfā cere si cōtra faciunt. a istud cessiōis re mediū videt de melioribz q̄d dari pol sit hīs q̄ supra modū sūt obligati si cut sūt tirāni capitancia stipēdiarij. q̄ postea liate p̄nt retinē sufficiētiaz sibi a familie licz eēt in immēsi ob

ligati. Sed eximē sup̄ tenēt ad resti tutō; s̄m eoz cōmodā facultatē. ut s̄. **R**. ix. Et si q̄dē sūt creditores certi cessiō d; fieri in manibz eoz ut p; supra. **R**. ix. als cū sit restitutio faciēda pau pibz q̄ p̄uisio p̄tinet ad ep̄m. ut sup̄ Restitutio. vi. **R**. j. cessiō fiet in mani bus epi.

Quid si debitor velit poti⁹ q̄nquē; nales inducias q̄ cedere tomis. a cre ditores inuicē discordāt. **R**o. Attendē da est s̄mā maioris ptis creditorū nō numero p̄sonaz. s̄ q̄ntitate debiti a si in om̄ibz sint eāles attēdit s̄mā hu manior videt; cedētū inducias. **C**. q̄ lo. ce. pos. l. si. de q̄ etiā sup̄. Restituō ij. **R**. ij. Sed in. l. maiorē. ff. de pac. viz det q̄ p̄o. s̄ fidēl dignitas creditorū q̄ humanior s̄mā. **P**ōt dici q̄ q̄ ad hoc isti sūt digiores q̄ in humaniorē ptē declinat. **I**ō in dicta. l. si. nō sit mētio de digtate. **R**a. neq; facultates neq; digtas ita sufficiēs ē ad fidē sic tō ele ctio a benigni mores. ff. de cur. a. ciā. l. scire oz. **R**. cū reliq̄s. Et ita int̄ dicta l. maiorē ut s̄mā digniorū p̄ferat n̄ in ueniat valde imhūana Sed sat̄ videt imhūana q̄n vult debitorē poti⁹ oibz tomis exp̄hare q̄ q̄nquē nales p̄bē inducias. **D**. cā. l. si. **C**. q̄ lo. ce. pos. **S**ē e⁹ in remissioe p̄t debiti de q̄ loq̄t dēā l. maiorē. q̄ ē mai⁹ p̄iudiciū q̄ solaz cedē dilato; **I**ō q̄ ad i⁹ nō videt s̄mā eoz tā imhūana. **D**ost̄ tñ eē tāta pau ptas debitorē; a facultas creditorē q̄ in s̄ q̄ dephēdēt maḡ ihūamitas eoz a sic dēret p̄ferri eē tūc s̄mā benignorū poti⁹ q̄ digniorū l. ditiorū. q̄ neq; fa cultates. **R**. dēā. l. Scire maxie cū i ca su mēne nēitat̄ p̄nt paupes cogē di tutes ad s̄ s̄buēdū ut nōt glo. xlviij di. sic h̄j. Et s̄m p̄ dēā p̄t intelligi mā dicte. l. si. a. l. maiorē. q̄ benigni⁹ leg ges int̄p̄tāde s̄. q̄ volūtas eoz fue? **R**. de leg. l. benigni⁹. **I**te i dēā. l. ma iorē cū aliq̄bz seq̄ntibz. nec n̄ cū. l. iu ris gōtū. **R**. si. p; q̄ maior ps credito rū hita cōputatōe maioritat̄ s̄m mo sū p̄dēm p̄t remittē ptē debiti ex cā

videlicet quoniam debitor non est solvendo. Nam hoc venit in utilitatem omnium. ut dicit ibi glo. quod forte nihil haberet si non fieret remissio. Potest addi per predicta. vel etiam quod quicquid possit in aspectu dei vel hominum reprehendi de crudelitate quod peius est quod quam commutatio dabit homini per animam suam. Math. xvij. Et predicta faciunt. an civitas vel maior pars civitatis possit remittere dona civitatis sue. De quibus. q. vij.

¶ Sed an obligat ex maleficio ut ex furto vel rapina possit liberari cessio? Respondeo. Videtur quod non de iure civili sed de iure canonico. quia non potest solvere sustineat penam corporalem. si scilicet de iure canonico. ubi dicitur quod libertas sine venia. l. i. iudicium. et cavuit primum in ius incidit in penam quinquaginta aureorum. quia si non potest solvere. tunc soluit in corpore. Et hoc videtur promissum per gratiam regula in omni casu qui aliquid debet ex delicto. l. j. Et gratia. ff. de penis. Et hoc videtur sentire glo. etiam de iure canonico in causa non satis. l. xxxvij. di. Et idem in causa si res. xliij. q. vij. Pro quo videtur facere quod ibi dicitur. videlicet peccati qui res male ablata est. penas luat. Sed hoc videtur expressisse ibi reprobari ubi dicitur quod non debet frustra homo seuire in hominem per penam corporalem quam non potest solvere. Et loquitur etiam quoniam quis obligat ex delicto ut ibi per. Possibile tamen dicitur quod si agit ratione commodi privati ut cum quis petit rem sibi furto vel alio modo sublatam. vel etiam penam ex maleficio. a iure debitor non sit solvendo satis liberet cessio. ne frustra homo in hoc seuiat. ut ibi dicitur. Sed si ager de publico commodo. puta quod fieret accusatio de maleficio vel iudex ex officio ad illum puniendum. procederet tunc bene si non potest solvere in ere luat in corpore. et ita intelligitur glo. in predictis locis. Nam publicae utilitatis interest ut delicta non remaneant impunita. et de sen. excus. ut fame. ne facilitas venie in communi tribuat delinquenti. xxxij. q. iij. est iniusta. B.

Refuscitatus. posito quod aliquis reus suscitaretur qui facta essent ab eo iteranda. vide. Sacram. q. v. De samuele refuscitato. vide. Sortilegi

um. q. vij. in fine.

Reuelatio. Quoniam excoicatio fit cum vel eos qui sciunt furtum si reuelent cui tenent reuelare. Respondeo. In Host. non tenent reuelare donum passio. sed plato ecclesie. xxxv. q. vij. epus in fine. Sed neque illi reuelare publice debet si solus reuelator scit. ut dicitur. Crim. q. iij. Vtque aliquis teneat reuelare credita vel debita sibi in secreto commissa. vide. s. confessiois celado. q. penult. a in eo. c. multa de reuelatione confessiois. Vtque familia siue subditi teneant reuelare domino eum qui sibi donum fecit. vide. s. familia. q. fi.

Rixositas. vide. s. Jus. q. j. Iravtrum sit mortale peccatum. Respondeo. In Thoma. secunda secunda. q. xliij. Sicut contentio importat quandam contradictionem in verbis ita rixa dicitur quandam inuasionem in factis. Unde super illud gal. v. ubi rixa promittitur inter opera carnis dicitur glo. quod rixae sunt quoniam ex ira aliqui in vicem se patiunt. Et idem rixa videtur quod dicitur privatum bellum quod inter privatas personas agitur non ex aliqua publica auctoritate sed magis ex inordinata voluntate. Et iteo rixa semper importat peccatum. a in eo quidem qui alterum inuadit iniuste est peccatum mortale. In eo autem qui se defendit potest esse sine peccato. et quicquid circumveniat quicquid etiam cum mortali secundum diversum modum se defendendi. Nam si solo animo repellendi iniuriam cum debita moderatio se defendit non est peccatum. nec potest proprie dici rixa ex parte eius. Si vero cum animo vindicte vel odii. vel cum excessu debite moderatio se defendat semper est peccatum. sed veniale quidem quoniam aliquis motus odii vel vindicte se immiscet. vel cum ratione. A. homo ex deliberatione rationis. ut potest colligi ex dictis eiusdem thoma. B. non multum excedit moderata defensionem. Mortale autem quoniam obstinato animo contra aggredientem insurgit ad eius occidendum vel graviter ledendum. A. Ibs in sum. con. li. iij. ti. xxxij. questioe xxxvij. B.